

Sosedje se boje nasilja beguncev

Črnomaljški, ki žive v bližini zbirnega centra, opozarjajo na težave, ki jih imajo z begunci — Ostajajo brez ozimnice — Ilegalni izhodi

ČRNOMELJ — Ko so konec aprila pričeli v nekdanjo črnomaljsko vojašnico prihajati begunci iz BiH, so se neobgjeni, utrujeni in prestrašeni smilili sosedom, kateri so jim prinašali hrano in še marsikaj. Toda ko so se privadili na novo okolje in ko so — po mnenju Črnomaljšev, katerih hiše, njive in vrtove mejijo na zbirni center — ugotovili, kje je moč dobiti kakšen priboljšek, so domačinom postajali vse bolj v nadlego. Prišlo je celo tako daleč, da se sosedje čudijo, kako to, da hodijo vsi, od predsednika Milana Kučana navzdol, spravevat le begunce, kako se počutijo v novem okolju, nihče pa ne vpraša Črnomaljšev, kako živijo ob novih sosedih.

Črnomaljški pravijo, da bi morali biti begunci srečni, da imajo streho nad glavo, mir in da niso lačni. Morali bi spoštovati norme, pravila in tudi lastnino tistih, h katerim so prišli, ne pa da prebivalce hiš v sosesčini zbirnega centra izsiljujejo, preklinjajo in se nasploho do njih nesramno obnašajo. Največji problem je po mnenju sosedov v tem, da imajo kljub temu, da je center zapr-

tega tipa, begunci neomejene ilegalne izhode. Ne bi jih motili, če bi bili v centru, skozi glavna vrata pa odhajali v mesto le takrat, ko bi jim bilo dovoljeno. Toda na večjih mestih so prerezali ograjo in sedaj se sprehajajo skozi te luknje, kadar se jim zazdi. Pred njimi ni varno prav nič, kar je zraslo na bližnjih vrtovih, njihovih in v sadovnjakih. Eden od sosedov je celo posekal veliko jablano,

ker mu je bilo dovolj, da so bili begunci neprestano pod njo, in to tik pred vdom v hišo. Dva druga sosedja pa sta rekla, da bosta očito morala posekati kar sadovnjak, da bosta imela mir pred begunci. Nekateri od sosedov so se začeli nasilnih beguncev že bati, zato se, ko jih zagledajo v bližini hiš, raje kar zaklenejo vanje. Med njimi tudi starejša meščanka, pred katere nosom se je begunski fant igral z nožem na vzmet. Ljudje se sprašujejo, kaj mladi moški sploh delajo v begunskem centru, saj po nobe-

• Kot je nedavno omenil vodja objektov v begunskem centru, Boris Radojčić, jim nezadovoljstvo Črnomaljšev zaradi beguncev ni neznano. Prav tako so s tem seznanjeni na občini, policiji, teritorialni obrambi in centru za socialno delo. Na občini so obljubili, da ilegalnih izhodov ne bo več, a po obljubi ni nič boljše. Na policiji so rekli, da lahko naredijo obhode ob ograji centra in s tem psihološko vplivajo na begunce, a so to storili le nekajkrat. Na TO so se strinjali s sosedji in priznali, da nimajo denarja, da bi lahko karkoli ukrenili. Na centru za socialno delo pa so svetovali sosedom, naj ujamajo tiste, ki uidejo skozi luknjo v ograji, a bi bila po mnenju občanov to ugrabitev. Očitno je, da bodo morali v Črnomlju upoštevati pritožbe ljudi, ki živijo v bližini begunskega centra, in čim prej najti rešitev.

nih mednarodnih pravilnih nimajo statusa beguncev.

Sosedje ne zanikajo, da so med begunci dobri ljudje, toda tisti slabi mečejo senco na ves center. Nakazali so tudi rešitev: center naj zavarujejo in s tem preprečijo ilegalne izhode. Menijo, da je na zavodu za zaposlovanje že dovolj mladih brezposelnih, pa naj jih postavi za stražarje. M. BEZEK JAKŠE

ZABAVNO TURISTIČNA PRIREDITEV V ŠENTJERNEJU

ŠENTJERNEJ — Turistično društvo Šentjernej priredi v soboto, 12. septembra, na hipodromu v Šentjerneju veliko zabavno turistično prireditev. Vsa stvar se bo začela ob 18. uri. Prireditelji so zagotovili nastop blizu 10 glasbenih skupin, pripravljajo družabne igre z bogatimi nagradami, modno revijo, erotic show in še kaj. Prireditev bosta vodila Saša Einsiedler in Simon Štemberger, za pestro in svojstveno gostinsko ponudbo pa bo poskrbel Kmečki hram iz Kostanjevice. Prireditelji bodo organizirali tudi prevoze iz Novega mesta in drugih krajev ter nazaj.

Marjeta Štibilar: »Starši in otroci naj bojkotirajo pouk srbohrvaščine!«

Dokončna rešitev beguncev in »južnjakov«?

SNS se je predstavila Sevnčanom

SEVNICA — »Revizija zakona o državljanstvu je prva stvar, ki jo bo naša stranka rešila, ko pride v parlament,« je poudarila sekretarka Slovenske nacionalne stranke (SNS) Marjeta Štibilar na predstavitvi stranke v Sevnici, na kateri se je zbrala kakšna stotinja privržencev SNS, članov drugih strank in ljudi, ki so prišli zlasti zavoljo razpitega strankarskega prvaka Zmaga Jelinčiča.

Jelinčiča v Sevnico ni bilo zaradi nevarnosti, da bi prišlo do incidenta. Po besedah Štibilarjeve vodstvo SNS, ki premore okrog 2000 članov v 30 slovenskih krajih, organi za notranje zadeve stalno ovirajo, onemogočajo, pregledujejo avtomobile, ker menda iščejo orožje in podobno. Na ta način so skušali tudi preprečiti kongres SNS v Kočevju, ki ga bodo ponovili. »To ni demokracija, to je infombrilo, stalinizem, inkvizicija. Med zadnjo vojno je od 129 prostovoljcev SNS dala 26 prostovoljcev. Po vojni pa se general Marijan Čad sprehaja po Sloveniji in od gospoda Janše zahteva pokojino. V TO je le 23 novih častnikov, vse ostalo je stara klika. Veliko vojakov se pritožuje, da to ni naša vojska. Vlada spi, narod ne ve ničesar in čaka,« je vzneseno komentirala sekretarka Štibilarjeva.

Zakon o državljanstvu je treba revidirati po mnenju SNS, da bi za Slovence »rešili« 100.000 delovnih mest, 55.000 stanovanj itd., ki jih zasledajo »južnjaki«. Štibilarjeva je povedala, da so se na Kočevskem zboru dogovorili tudi za »dokončno rešitev begunskega vprašanja v Sloveniji«, saj naj bi bilo po njenih besedah beguncev že okrog 120.000. Številni med njimi pa si tega statusa naj ne bi zaslužili oz. ga grobo izkoriščajo.

P. P.

• Slovenski narod se v položajih resnične ogroženosti kar dobro obnese, slabo pa prenaša svobodnost. (Paternu)

naša anketa

Prepoved za nacionaliste?

Pred dvema tednoma je bil v Kočevju prvi kongres Slovenske nacionalne stranke. Minil je brez predsednika Zmaga Jelinčiča in nekaterih vodij območnih odborov, ker so jih ravno takrat zadrževali varnostni organi in jim odvzemali orožje, za katero Jelinčič trdi, da je ostalo v Sloveniji po lanski vojni in so ga le zbirali, da bi v določenem trenutku pred volitvami, ki bi jim prinesel nekaj političnih točk, izročili. Sam Jelinčič je prepričan, da ima afera globlje politično ozadje, da so hoteli doseči razpad kongresa in stranke. SNS naj bi jim šla zelo v nos, saj je po Jelinčičevem mnenju edina, ki se bori proti temu, da bi Slovenijo potisnili nazaj v jugoslovanske vode, za kar si prizadeva del samega slovenskega političnega vrha. Jelinčič je prepričan, da bo njegova stranka kljub tej aferi dosegla na volitvah velik uspeh ali zaradi nje še večjega, češ da veliko ljudi misli tako kot SNS, posebno o odnosu do Neslovencev, le da tega glasno ne povedo. Po drugi strani je nekaj zahtev, naj oblasti prepovedo delovanje SNS, ker je skrajno desna, nacionalistična, nedemokratska in ker neti nestrpnost in sovraštvo do drugih narodov. Bo to res potrebno? Ali je dvomilijonska mlada Slovenija med okrog 90 strankami, kolikor jih je nekaj tednov pred volitvami na politični sceni, sposobna normalno in kot prava demokratična država prenesti tudi takšne ekstremistične stranke?

ANDREJ MATKOVIČ, gimnazijski maturant iz Črnomlja: »Prepovedal bi stranko, ki preveč poudarja nacionalizem, saj jo lahko hitro zanese predaleč in zaneti sovraštvo med ljudmi. Prav tako bi prepovedal stranko, katere glavni moto bi bil militarizem. Menim, da ima vsaka stranka za dosego ciljev kup primernejših sredstev, kot je orožje. Vse ostalo me pri strankah ne moti, le da nekatere žal preveč pozabljajo na propadajoče gospodarstvo.«

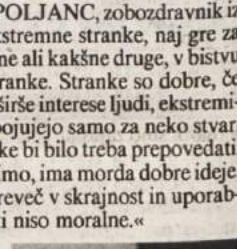
JANKO GUŠTIN, električar iz Metlike: »Prepovedal bi stranke, ki so proti demokraciji, ki ne pustijo človeku razmišljati s svojo glavo, ki mu želijo že v kalli zatreči vsako iniciativo in ga nasploho zabiti v tla ter mu tako onemogočiti vsako svobodo. Tudi takšne bi prepovedal, ki zatirajo poslovnost in tiste, v katerih prevladuje komunistična miselnost. Prav nič mi niso pri srcu stranke, ki želijo svojo moč dokazovati z vihtenjem orožja.«

FRANC VOVK, trgovec iz Novega mesta: »Strank, ki imajo v svojem programu nacionalistične težnje, ne podpiram. Zmago Jelinčič je s svojo stranko spet podpiral nekaj sovražnih plamenčkov na Hrvaškem, zato mi ni všeč. Mrzim orožje in upam, da z njim v Sloveniji ne bomo nikoli več spreminjali ureditve. Glas bom dal tisti stranki, ki bo imela jasen in uresničljiv program, ki bo koristil vsem Slovcem.«

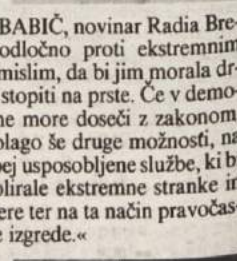
VLADO POLJANC, zobozdravnik iz Ribnice: »Ekstremne stranke, naj gre za nacionalistične ali kakšne druge, v bistvu niso prave stranke. Stranke so dobre, če uresničujejo širše interese ljudi, ekstremistične pa se bojujejo samo za neko stvar. Takšne stranke bi bilo treba prepovedati. Jelinčič, denimo, ima morda dobre ideje, vendar gre preveč v skrajnost in uporablja metode, ki niso moralne.«

VESNA KRIZMAN, delavka v Kočevskem tisku iz Kočevja: »Nekatere stranke bi bilo potrebno prepovedati. Skrajno nacionalistične ideje in zavemanje za nošenje orožja zbuja preveč agresivnosti. SNS ima veliko dobrih idej, vendar je po moje preveč napadala. Vse skrajnosti, leve ali desne, nam v tem trenutku samo škodijo. Neslovenske stranke ne bi smele priti v naš parlament, prav tako ne ekstremistične stranke.«

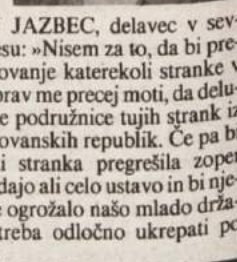
FRANCI BABIČ, novinar Radia Brežice: »Sem odločno proti ekstremnim strankam in mislim, da bi jim morala država nekako stopiti na prste. Če v demokraciji tega ne more doseči z zakonom, ima na razpolago še druge možnosti, na primer posebej usposobljene službe, ki bi lahko kontrolirale ekstremne stranke in njihove namere ter na ta način pravočasno preprečile izgrede.«

METOD ŠONC, poslanec v republiški skupščini, iz Krškega: »Parlamentarna demokracija je za zdaj najboljša ureditev, osnova parlamenta pa so stranke. V demokraciji morajo biti različne stranke z različnimi interesi. Država jih ne sme ovirati, temveč mora dopustiti, da se ekstremne ideje izločijo v samem parlamentu, kjer nimajo podpore večine. Vsekakor pa mora država z zakonom prepovedati nasilne metode doseganja ciljev.«

ANDREJ JAZBEC, delavec v sevniškem Stilešu: »Nisem za to, da bi prepovedali delovanje katerekoli stranke v Sloveniji, čeprav me precej moti, da delujejo nekakšne podružnice tujih strank iz bivših jugoslovanskih republik. Če pa bi se katerakoli stranka pregrešila zoper našo zakonodajo ali celo ustavo in bi nje delovanje ogrozilo našo mlado državo, bi bilo treba odločno ukrepati po pravni poti.«

LUDVIK JERMAN, dipl. inž., vodja Kmetijske svetovalne službe v Trebnjem: »Zaradi zadnjih dogodkov okrog Zmaga Jelinčiča in njegove Slovenske nacionalne stranke je bilo po moje veliko nepotrebnega hrupa. Pridružujem se tistim, ki menijo, da gre po vsej verjetnosti za politično ozadje. Kriminaliziranje prvakov SNS bi v očeh številnih Slovcencev na socialnem obrobju utegnile le še povečati popularnost SNS in njen uspeh na bližnjih volitvah.«

Prof. JOŽE ŠKUFLA

MED ZMAGOVALCI TUDI DOMAČIN — Konjeniški klub Bela krajina je preteklo soboto pripravil v Metliki tradicionalno konjeniško prireditev, na kateri se je pomerilo okrog 30 tekmovalcev iz Slovenije in Hrvaške. V kategorijah A-2 in L je bil najboljši Sandi Smolnikar na Lesi (KK Krumperk). Pri barrierah je Ante Šimleša iz KD Zagreb z A-J Bavario s 1,65 metra postavil belokranjski rekord. V galopski dirki športnih konj je zmagala Nives Karlovec s Fajšo, v kasaški dirki kmečkih dvovpreg pa Darko Hudorovac iz Borih pri Metliki. Na fotografiji: Sandi Smolnikar (levo) in član KK Mokrice Zoltan Kiš na Faranonu, najboljša v kategoriji L. (Foto: M. B.-J.)

IZLET ZA NAGRAJENCE KVIZA »KOLUMB IN DOBA ODKRITIJ« — Izlet po dolinah petih dolenjskih rek Krke, Radulje, Lanknice, Mirne in Temenice so pri Zvezi prijateljev mladine skupaj s Pionirsko knjižnico minulo soboto pripravili za 45 osnovnošolcev iz domala vseh šol novomeške občine. Pod strokovnim vodstvom pesnika Severina Šalijsa so si ogledali rodni kraj misijonarja Ignacija Knobleharja, v Mali vasi pri Dobriču pa jim je pesnik Sali predstavil življenje in delo misijonarja Friderika Barage. Izlet so sklenili z obiskom čebelarja Lojzeta Kastelca, ki je mladim šolarjem predstavil življenje staroselcev in njihovo povezanost s čebelami. (Foto: J. Pavlin)

Dobra šola ne zataji svojega poslanstva

Nekatere misli in iztočnice ob začetku novega šolskega leta — Kakšne novosti se obetajo šoli

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Čez pol leta bo na dnevnem redu spet razpis za vpis v srednje šole. Lanskoletne kritične pripombe nakazujejo, naj se čimprej določi mreža srednjih šol (s programi in poklici) za vpis v tem šolskem letu. Samo tako bo možno pravočasno, smotno in uspešno usmerjanje učencev, ki bodo junija končali osnovnošolsko obveznost, v dveletne, triletno in štiriletno programe srednjega šolstva.

Eksterno (znanje) preverjanje znanja bo tudi v tem šolskem letu. Kako bo zasnovano in v kakšnem obsegu bo potekalo, pa bo šolam sporočeno še meseca septembra.

Pred meseci je bil sprejet Pravilnik o maturi. Predvideno je, da bo matura za dijake štiriletnih srednjih šol, če se ne bodo odločili za zaključni izpit, v šolskem letu 1994/95. V tekočem šolskem letu pa se bodo začele pripravice za poskusno matura za dijake, ki bodo šolanje po štiriletnih programih zaključili v šolskem letu 1993/94. V projekt poskusne mature naj bi na vzorcu šol vključili 5% te generacije, torej okoli 500 dijakov, in sicer z gimnazij, strojnih, elektrotehničnih, ekonomskih, kmetijskih in zdravstvenih šol. Ta poskus bo v celoti strokovno voden in dijaki, vključeni vanj, bodo na kvaliteto znanja samo pridobili. Omogočal pa bo pridobiti dragocene in potrebne izkušnje za frontalno izvedbo mature v šolskem letu 1994/95.

V šolskih zbornicah je vse več ustvarjalnega nemira. Dobro ime si šola zagotavlja sama. Tega ji nihče ne more podariti. Ugled ji raste z zavzetim ravnanjem za novo in boljše ter z inovativnim in uspešnim delom vseh pedagoških delavcev. Vse bolj je pomembno timsko delo. Šole, ki se bodo s svojimi vidnimi izkušnjami na posameznih področjih posebej potjevale in ki bodo hkrati odprte za sodelovanje z drugimi šolami in strokovnimi institucijami, bodo dobile status inovacijskih šolskih zavodov.

Da med šolskim letom ne bi bil moten ustvarjalni ritim vzgojno-izobraževalnega

dela, naj se vsa odprta vprašanja, povezana z materialno-financiarnimi vprašanji šol, pravočasno in čimbolj zadovoljivo rešujejo in rešijo med pristojnimi partnerji že na primarnih mestih za urejanje teh zadev.

Dobro sodelovanje s starši in okoljem je pomembna sestavina pedagoško uspešno vodene šole. S tem se zagotavlja medsebojno zaupanje in odveč so vprašanja, kdo je v takih odnosih za kaj pristojen in odgovoren. Dobro počutje otroka v šoli pa je temeljni pogoj za njegovo vsestransko rast in potrjevanje njegove pozitivne samopodobe. Tudi klubi staršev za boljše šolo so lahko pomemben dejavnik za utrjevanje poti, ki vodijo k spodbudnim odnosom in boljšim izobrazbenim in vzgojnimi dosežkom.

Pred začetkom novega šolskega leta je nemalo težav z učbeniki, manj z alternativnimi. Dejstvo je, da so za starše predragi. Letos je morala ukrepati celo vlada, da so ostali pri »znosnih« cenah. Učbenike naj bi izdajali tisti, ki bi v konkurenciji ponudb take storitve najceneje opravili. Težko je verjeti, da ne bi uspeli.

Spomladi 1993 bo v Ljubljani v okviru dnevov slovenskega šolstva razstava učil in šolske opreme. Sodoben pouk se ne more udejanjati s šolsko tablo in kredom. Novosti učne in informacijske tehnologije so pomembne, če jih šola skladno z zahtevami učnih načrtov za uporabo tudi nabavi. Gospodarsko področje dobro ve, da z zastarelo opremo in tehnologijo ostaja na repu učinkovitosti in kvalitete. Šola pa za občini napredkom ne more zaostajati. Tudi v šolske knjižnice naj smotno prihaja sveža literatura, za vsa predmetna področja in dejavnosti, za potrebe učencev in učiteljev. Samostojnega učenja in abecede raziskovalnega dela si učenci in dijaki ne bodo privzgojili, če ob učbenikih ne bodo uporabljali dodatne literature. Vsak učenec je za nekaj nadarjen, samo omogočiti in pomagati mu je treba, da uspe.

Šola svoje strokovne, pedagoške in vzgojne funkcije ne more niti za trenutek zatajiti. To poslanstvo ji je zaupano in razumljivo je, da niti najmanj ni lahko. No-

ben učenec v procesu organiziranega šolskega dela ne sme doživljati vnaprejšnjega nezaupanja. Postopki, ki učenca ne motivirajo za tvorno delovno sodelovanje in potrjevanje uspehov, pedagoško niso utemeljeni. Avtoriteta je znanje, avtoriteta kogarkoli v šoli je nenehno prizadevanje, da s pedagoško utemeljenimi postopki prerašča slabše in nezadovoljivo ter išče novo in boljše.

Na začetku šolskega leta učitelji seznanijo učence s cilji in nalogami predmetov in dejavnosti, ki jih vsebuje letni delovni načrt šole, in jih pridobivajo za sodelovanje. Učiteljiti je treba tudi predvidene metode in načine dela ter uporabo učnih pripomočkov in drugih učnih sredstev, sprotno preverjanje znanja, ki naj bo predvsem ustno, ter kriterije ocenjevanja.

Ob dobro naravnem vzgojno-izobraževalnem delu, s preverjanjem znanja, ki naj odpravlja kampanjsko učenje, in z ustreznimi dogovori ter postopki tudi ocenjevanje ne more mimo uspešnih rezultatov dela učiteljev in učencev.

Odgovornost za znanje slovenskega jezika naj ne bo potisnjena v ure, namenjene temu predmetu. Slovenski jezik je tudi učni jezik in občutljivo vzgojno sredstvo pri vseh predmetih in v vseh učno-vzgojnih situacijah.

Med trajnimi vrednotami naše narodne samobitnosti ima slovenski jezik častno in nezamenljivo mesto. In še kako prav je, da na to šola prav v nobenem trenutku ne pozabi.

Trajno in uporabno znanje, pridobljeno na tej ali oni zahtevnosti stopnji šolanja, upoštevajoč pri tem specifične sposobnosti in zmožnosti učencev in dijakov, je vrednota, pomembna za posameznika in družbo. Dobra šola se torej potrjuje z uspešnimi rezultati dela. To ji je poslanstvo, vodilo in odgovornost.

Na prečluju stare (prenovljene) osnovne šole v Kostanjevici je zapis v latinščini, ki se v slovensčini glasi: Noben dan brez cilja. Modrost te misli prav gotovo ni po naključju prišla na vidno mesto te šole. Dnevi, določeni za delo, naj se kot taki tudi spoštujejo. Doživljajte uspehov pomeni

sprostitev in srečo. Kako drugačen je prosti čas, če imajo učenci in učitelji za sabo uspešno opravljene šolske obveznosti!

Skrb za zdravje in varnost je stvar učencev in dijakov, staršev, šole in drugih, ki lahko svetujejo in pomagajo, da se preventivni ukrepi spoštujejo in upoštevajo. Vsakdo ima pravico do zdrave psihofizične rasti, toda nezaželeni vplivi so včasih močnejši od volje posameznika. Zdravje je vrednota, o tem ni nobenega dvoma. Vodilo iz antike, da je zdrav duh v zdravem telesu, naj v maksimalni meri velja tudi za naš čas.

Otroci, začasni begunci iz BiH, bodo deležni skrajšanih izobraževalnih programov v centrih, kjer bivajo. To bo zanje svojevrstna človeška uteha in kulturna potreba. Povzročitelji vojne so jih prikrajšali za radosti, ki jih v obilini meri poraja čas brezskrbne mladosti, oropali so jih za mir in normalno človeško sožitje. Kako strašno slepota za človeka! Ta Prešernova misel je najbolj primeren komentar za nerazumljivo vojno nasilje, ki se je v najbolj kruti obliki spozobilo in brezobzirno sega celo po življenjih otrok.

Najbolj iskana vrednota je torej mir. Mir, ki omogoča, da lahko načrtno zremo v današnji in jutrišnji dan.

Naj bo šola prijazna in uspešna. Kot tako naj jo doživijo tudi novinci v prvih razredih osnovnih in srednjih šol, kot taki naj ji bodo od prvga dneva dalje zvesti tudi učitelji začasniki.

Vsem pedagoškim delavcem, ki so se po desetletjih dela odločili za zaslužni oddih, pa naj velja iskrena zahvala za vse, kar so dobrega in plemenitega naklonili mladim generacijam. Vsakdo, ki dela v šoli ali za šolo, naj tudi v tem šolskem letu potrdi svoj del odgovornosti. Tudi čista in estetsko urejena šola naj sodi v odgovornost vseh in vsakogar. Šola je izobraževalna, vzgojna in kulturna ustanova, znanje, pridobljeno v njej in z njeno pomočjo, pa najbolj dragocena dobrina. Zatorej, noben dan brez cilja!

DNEVI TEHNIKE IN PRVENSTVO V ORANJU

NOVO MESTO — V četrtek, 17. septembra, se bodo v Kmetijski šoli Grm začeli dnevi kmetijske tehnike in prvo državno prvenstvo v tekmovalstvu oravcev. Prvi dan bo ob 12. uri strokovno predavanje z razgovorom o ekologiji in kmetijski mehanizaciji, v petek, 18. septembra, bo ob 10. uri najprej predstavitev strojev, ob 13. uri poskusno oranje in ob 19. uri družabno srečanje. V soboto bo ob 8. uri najprej tekmovalstvo v oranju, ob 10. uri pa praktični prikaz strojev za obdelavo, gnojenje, setev in varstvo rastlin. Vabljeni!

• Nič hudega, če nekaj smrdi v naši deželi, samo da je toplo.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Ta tržni ponedeljek smo približno izvedeli, zakaj je novomeška tržnica najdražja med slovenskimi. Prodajalec iz Brežic je pripeljal veliko količino hrušk in jih ponujal po 60 tolarjev. Precej mu je še ostalo, zato jih je ponudil Micki, ki jih je nekaj minut po njegovem odhodu že ponujala za 100 tolarjev. Poglejmo še druge cene za ta ponedeljek: paprika 150, grozdje 130, banane 90, paradižnik 90, melancane 150, breskve 60, hruške 70, slive 50, jabolka 50 do 80, tropinovo žganje 250, maline 100, jajca 14 do 16, čebula 70, koren 70, endivija 150, sirček 200, domače grozdje je 150, zelje 80, česen 300, fižol 200 tolarjev. Pri Bernardi smo zapisali: solata 189, radič 179, grozdje 109, banane 99, cvetača 210, pisani fižol 105, kumare 100, česen 289, zelje 74 tolarjev, pri Deladiniju pa: paprika 90, banane 150, breskve 120, zelje 70, lubenice 40, solata 150, slive 80, hruške 70, krompir 35, čebula 80, česen 300 in suhe slive 250 tolarjev.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotni redni tedenski sejmišči so prodajalci pripeljali 197 do treh mesecev starih in 69 starjših prašičev. Prvih so prodali 105 po 300, drugih pa 33 po 200 do 220 tolarjev za kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Stop za nezaželeno sesanje

Paša je najbolj naraven in najboljši način reje goveda. Ima pa tudi nekaj pomanjkljivosti, mednje štejemo nezaželeno sesanje, ki se s pašo in prsto reje v hlevih včasih razpasa celo do gospodarsko škodljivih razsežnosti. Pred bližajočo se jesensko pašo bo zanimivo zvedeti od veterinarja Janeza Koprivnikarja, paša je mogoče nevarnost preprečiti in izkoreniniti. Takole pravi: Nezaželeno sesanje se pojavi predvsem pri rastočih živalih in zavoljo spremenjenega načina prehranjevanja. V kmečki reji je v navadi, da teleta pripuščajo h kravi dva do trikrat na dan. V 4 do 9 minutah popije tele potrebne 3 do 4 l mleka. Če tele ni privezano, sesa tudi do desetkrat dlje, s tem pa se nekako izčrpa njegova naravna težnja po sesanju. V prvem primeru nezadovoljena želja po sesanju najde druge možnosti: živali obližujejo in sesajo stvari, ki jim pač pridejo pred smrček.

Na paši se živali često sesajo med seboj, to pa lahko povzroča vnetja, infekcije ali abscese. Prihaja do poškodb vimena in seskov, do mastitisa ali nefiziološkega ovimljenja, kar vse lahko občutno zmanjša mlečnost. Rejci opazajo, da so k temu nagnjene predvsem nekatere najboljše pasme, kot je na primer pasma jersey, ki daje mleko z največjim odstotkom mlečne tolšče. Živnozdravnik Koprivnikar svetuje, naj rejci poskrbijo, da bo pri napajanju telet oteženo sesanje, torej, da naj ima cucelj manjši pretok mleka. Prav tako je priporočljivo, da v primeru reje v skupinskih boksih po napajanju teleta za nekaj časa privežemo, da se v njih poleže nagon po sesanju. Ugodno vpliva tudi pokladanje kar najboljšega sena, da se mlade živali čimprej lotijo prežvekovanja, to je naravnega načina prehranjevanja prežvekovalcev. Tele lahko začne prežvekovati že od petega dne naprej. Mazanje vimena in drugih delov živali, ki so lahko predmet sesanja, z raznimi smrdljivimi odvrtači, je prej škodljivo kot koristno. Iz etičnih razlogov stroka odklanjanja tudi različne možne kirurške posege (amputacijo vrha jezika, na primer), priporočila pa različne nosne ploščice z bodicami in druga mehanična pomagala, ki nezaželeno sesanje preprečujejo.

Inž. M. L.

Kako zmanjšati velik izpad krme

Posledice katastrofalne suše je mogoče omiliti tudi s setvijo prezimnih krmnih posevkov — Priporočene sorte in najboljša tehnika pridelovanja

Suša, ki je prizadela Slovenijo, je prizadela tudi rast poljščin in travinja. Posledice so zmanjšani pridelek krme in koruze ter odkos na travnikih, posebno na plitvih in ilavnatih tleh. Da ne bo potrebno zmanjševati stalaža živine, lahko nekoliko ublažimo pomanjkanje krme s setvijo prezimnih krmnih posevkov. Za setev le-teh izrabimo vse razpoložljive površine, to so krompirišča in površine, kjer je bila že posilirana koruza, ter ponovno sejemo na strniščih, če so posevki propadli. Ti posevki bodo dali spomladi prvo zeleno krmo, za njimi pa bomo ponovno sejali koruzo, krompir ali kakšno drugo pozno jario.

Mnogocvetno ljuljko sorte tetraflorum; ali dilana sejemo v čistem posevku 40 do 45 kg/ha. Ob dvakratnem spomladanskem dognojevanju (30 in 40 kg N na 1 hektar) bo prvi odkos že v sredi aprila.

Krmo ogrščico sorte starša; sejemo 12—15 kg semena na 1 ha; čas setve do 10. septembra, odkos od sredine do konca aprila za zeleno krmo.

Krmno repico sorte perko ali petrona; sejemo jo lahko še do 15. septembra, in sicer 10—12 kg semena

Mešanico krmnega graha sorte maksimski beli, ječmena, rži (lahko tudi pšenice); sejemo od 15. do 30. septem-

OBVESTILO

Kmetijska svetovalna služba obvešča vse kmete, ki jih je prizadela suša, da je Občina Novo mesto namenila za sanacijo škode 5500000 sit, in sicer:

1. Pri nabavi semen mnogocvetne ljuljke, krmne repice in krmne ogrščice lahko uveljavljate regres 200 sit za kilogram. Svetovalcu z vašega območja je potrebno predložiti potrdilo o nakupu.

2. Občina bo regresirala tudi koruzo, ki jo bodo kmetovalci morali dokupiti zaradi manjšega pridelka. V ta namen je potrebno vašemu kmetijskemu svetovalcu javiti potrebe do 15. septembra.

Kmetijska svetovalna služba

bra, in sicer 90 do 110 kg graha in 50 do 70 kg žita na hektar. Odkos v začetku maja.

Površin, ki so bile že posejane z dosevki, pa so ti zaradi suše propadli, ni potrebno preoravati, temveč jih plitvo obdelamo s kultivatorjem. Pred kultiviranjem potrosimo 100—150 kg kana na hektar in posejemo seme. Isto velja za površine, kjer je bil krompir. Po silažni koruzi je potrebno zemljo plitvo (15—18 cm) zorati — možna je uporaba vrtačkaste brane ob predhodnem podrahljanju — skultivirati ter pognojiti s 30—40 kg N, če so tla s P in K normalno založena, sicer pa osnovno gnojenje opravimo z NPK (300 kg 3*15 ali drugim primernim NPK).

Po setvi je nujno posevek povaljati. Po vzniku krčnic je potrebno posevek zavarovati pred bolhači in gosencami repične grizlice, če se navedeni škodljivci pojavijo. Za zatiranje obeh škodljivcev uporabimo insekticide, ki je na razpolago.

Spomladi, takoj ko se sneg stali, dosevke pognojimo s 100 kg KAN/ha, če je bil posevek ob setvi pogojen z dovolj PK, sicer dognojimo s toliko NPK na 1 ha, da damo posevku najmanj 30 kg N (dušika) na 1 ha. Posevek drugič dognojimo konec marca ali v začetku aprila, in sicer z najmanj 40—50 kg N/ha (150—200 kg KAN). Dvakratno dognojevanje je za zgoden in obilen odkos nujno.

Travnike, ki so bolj ali manj prizadeti, je zaradi hitreje regeneracije, obnove travne ruše, potrebno pognojiti s

150—180 kg KAN na 1 ha na normalno s P in K založenih tleh; na slabo založenih tleh pa je potrebno gnojenje z NPK 18:9:9, 13:10:12, 15:15:15 in podobnim gnojilom; skupna količina N 40—50 kg na 1 ha. Gnojevko, razredčeno v razmerju 1:1, razvažamo po dežju ali v hladnem vremenu, da se izognemo ožigom ruše in prevelikim izgubam dušika. Celotna količina gnojevke naj ne presega 20 m³ na ha.

CVETO GOLOB
Kmetijski zavod
Ljubljana

Podcenjeno delo domačih vinogradnikov

Z okrogle mize

Slovenska kmečka zveza (SKZ) je 4. septembra, v času Ljubljanskega vinskega sejma, pripravila okroglo mizo o slovenskem vinogradništvu in vinarstvu. V razpravi so sodelovali minister za trgovino Jože Jeraj, mag. Julij Nemanic iz Kmetijskega inštituta Slovenije, dr. Franc Zagožen in Slavko Dragočan iz SKZ, zasebna vinogradnika Janko Bukovec iz Semiča in Franc Martinčič iz Senjeterneja in še nekateri. Žal se okrogle mize ni udeležil minister za kmetijstvo mag. Jože Protner.

Na okrogli mizi smo poudarili, kako pomembna je obnova slovenskih vinogradov, saj kvalitetnega domačega vina na našem trgu primanjkuje. Danes pa je v Sloveniji z vinsko trto zasajenih le okrog 15.000 ha, kar je pol manj kot pred vojno. Vendar je delo naših vinogradnikov oteženo, zlasti zaradi uvoza cenjenih vin iz južnih republik nekdanje Jugoslavije. Slovenski vinogradniki v ceni težko konkurirajo tem vinom dvomljive kakovosti. Žal vlada ni storila vsega za zaščito domačih vinogradnikov, vzrok pa je v njenem kratkoročnem liberalnem pristopu.

Na okrogli mizi smo opozorili tudi na neustrezno vinsko zakonodajo, ki ne gre v korak s časom. Po mnenju poslanca SLS namenona zavlačujejo z izdelavo nove. Vendar je bilo na srečo slišati tudi optimistične napovedi, da vinogradniki kljub težavam ne bodo odnehali.

SLAVKO DRAGOČAN

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanic

Mlada portugalka

Ni takega zagledanca v bela vina, da se ne bi prijetno zdržnil ob mladem rdečem vinu - portugalki. Ta posebnost je privlačna za mlado in staro in lahko bi jo povežali s pregovorom "Veseloje mladim - zdravilo starejšim". Nevarnost pa je, da bo ta vinska dobrota pozabljena, zato bi nas bilo treba ošteti. To bi v svojem udarnem slogu lahko naredil televizijski kritik Jože Hudeček!

Portugalka, mlado rdeče vino, jesenska poslastica, je pritegnila v Belo krajino novomeške, kočevske, ljubljanske in gorenske gostince še pred dvajsetimi leti. Niso čakali, da bi vino popolnoma povrelo. Vozili so na pol povreli mošt, saj si gostilna ni smela dovoliti, da ne bi imela mlade portugalka. Vinogradniki so prišli s portugalko do prvega denarja, izplen je bil boljši, ker se sme po še danes veljavni zakonodaji do sv. Martina točiti moten mošt. Podjeten in priden gostince bi lahko iz teh pozabljenih običajev popestril dogajanje v svoji točilnici. Sodobna gostinska tehnika omogoča tudi hranjenje in ponudbo mošta v vrenju. To lahko doživimo sredi Dunaja z mladim vinom šturm. Tako, kot so gostje od časov Janeza Trdinca pa do dve desetletji nazaj pritiskali na gostince v jeseni, da si nabavijo mošt portugalka, tako približno čakajo na mlado rdeče vino z imenom božole (beaujolais) v francoskih mestih. Toda tržno bolj modri Francozi so naredili iz prihoda novega vina božole več trušča.

Mladi božole pa se sme začeti točiti v Franciji na natančno določen datum in celo ob določeni uri. Kršitelji določila bi zgubili obrtno dovoljenje za gostilno. Čeprav izgleda tak ukrep krut, mag. JULIJ NEMANIČ

je upravičen. Pri tako zapeljivi kapljici, kot je vino, mora biti kontrola. S to svojo posebnostjo so Francozi vzbudili po svetu toliko pozornosti, da čakajo z božolejem natovorjeni avioni za v Nemčijo, ZDA itd., toda ne smejo odleteti, predno ne začno točiti tega vina v Franciji. Z avioni seveda lahko potuje samo vino, ki je stekleničeno. Pivske navade nekdanj v Sloveniji in francoski zgled nas je pred leti spodbudil v Zadrudni vinski kleti v Metliki, da smo ponudili trgu mlado metliško črnino. To vino je večidel iz portugalka in nekaj šentlovenke. Vino je bilo v steklenici že v začetku novembra, ta praksa se nadaljuje. Še danes mi je žal, da ga nisimo poimenovali mlada portugalka. Mogoče bi ga slovenska gastronomija s tem imenom vključila v jesensko ponudbo ob kostanju in kolinah. Belokranjska in dolenska turistična ponudba naj za v bodoče ne pozabi te zanimivosti. Mošt v vrenju vsebuje veliko vitamina iz B kompleksa.

Vinogradniki, ki imajo portugalka, naj pazljivo kletarijo. Trgatev naj bi bila v toplem, sončnem dnevu, da bi grozdje imelo vsaj 20° C. Kvasni nastavek v količni 2 litra na hektoliter drozge bi moral biti na dan trgatve v burnem vrenju. Portugalka je znana po nizki stopnji skupne kisline, zato je nujno drozgo zažveplati s 5-odst. raztopino žveplaste kisline (doza 1/2 dl na 1 hl drozge) takoj po robljanju, da preprečimo cikanje vina. Pri omenjeni temperaturi bo mošt v 3 dneh prevrel vsaj za 1/4 sladkosti, takrat prešamo. V kadi začnemo potapljati tropine s čistim lesnim potapljačem, ko opazimo vrenje in to naredimo obrtno dovoljenje za gostilno.

Nič mu ni bilo podarjeno

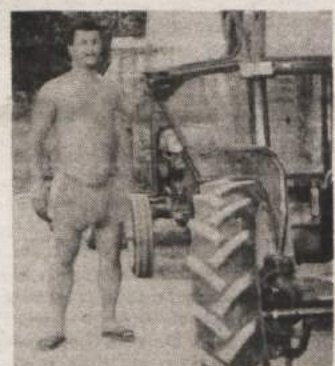
»Prišel sem, da bi na zemlji živel,« pravi mladi kmet iz Kačjega Potoka, Andrej Senekovič

KAČJI POTOK — V Kačjem Potoku, ki je bil med II. svetovno vojno požgan, je danes le ena hiša. V njej živi zakonca Andrej in Janja Senekovič iz Mozlja. Na pred leti opuščeno farmo Mercatorja — Kmetijskega gospodarstva Kočevje sta prišla pred dvema letoma. Še danes nista končala s čiščenjem zaraščenih travnatih površin, sta pa zato nabavila že nekaj strojev, naredila silos in napeljala elektriko in telefon. Vse, kar sta naredila, je delo njihovih pridnih rok, saj, kakor pravi Andrej, denarja nista dobila od nikogar.

Na 167 ha pretežno pašnikov in travnikov Senekovičeva vzgajata plemenske telice. Trenutno imata okoli 150 glav živine, vendar bosta morala zaradi suše čredo verjetno za pol zmanjšati. K temu bo v veliki meri doprineslo dejstvo, da se kmetija nahaja v gojitvenem lovišču Medved. O kakšni škodljivosti za to, da letno ne vzredi samo sto krav, ampak približno prav toliko tudi košut, seveda ni govora in je Andrej tudi ne pričakuje. Pričakoval pa je več poslušla za kmete na republiški ravni.

»Nisem prišel zato, da bi zemljo izro-

pal, ampak da bi na njej živel,« pravi Andrej. Da bi naredil silos, prekril hlev, spravil stroje pod streho in zadovoljil zahtevam sanitarne inšpekcije po ure-

Andrej Senekovič

ditvi greznice in gnojne jame, je lani in letos zaprosil za pridobitev republiških sredstev za spodbujanje razvoja demografsko ogroženih območij. Lani ni dobil nič menda zaradi vojne v Sloveniji, letos so njegovo prošnjo zavrnili. »Življenje je bilo za kmeta vedno težko, vendar tako malo razumevanja, kot ga je sedaj, kmet ni bil deležen še nikoli,« meni Andrej.

M. LESKOVŠEK-SVETE

NAŠIH NJIV NIHČE VEČ NE ORJE

MARILKA BRENIČ-JELEN

KNJIŽNE NAGRADE ZA NAJBOLJ TOČEN ODGOVOR — Ta teden bomo bralci, ki bodo čimbolj točno napovedali število natisnjenih izvodov Dolenjskega lista, podelili pet knjig ČZP Kmečki glas. Pravilne ali vsaj približno pravilne odgovore sporočajte ob četrtika naprej po telefonu 23-610. Prvih pet bo prejelo knjigo Marije Brenič-Jelen. Naših njiv nihče več ne orje. Seveda lahko sodeluje v obeh nagradnih igrah hkrati in morda boste poleg knjige prejeli še 3.000 tolarjev. Veliko sreče!

Razpotja novomeškega kmetijstva

Posvet slovenske ljudske stranke, na osnovi katerega naj bi dopolnili občinski dokument o stanju in možnostih razvoja kmetijstva v novomeški občini

NOVO MESTO — Novomeška občinska skupščina je na zadnjem zasedanju obravnavala obsežen dokument o stanju in možnostih razvoja kmetijstva v novomeški občini. Zdel se ji je pomanjkljiv, zato ga je sprejela le kot informacijo, obširneje pa naj bi problematiko kmetijstva v občini obravnavali na eni jesenskih sej občinskega parlamenta.

Do takrat naj bi omenjeni dokument doživel dopolnitve, skupaj s katerimi bi potem lahko bil opora pri odločitvah. V ta namen je občinski odbor Slovenske ljudske stranke pretekli petek pripravil posvet zainteresiranih in odgovornih posameznikov in ustanov za razvoj kmetijstva. Udeležil se ga je tudi poslanec SLS v republiškem parlamentu in njen predsedniški kandidat dr. Stanko Buser.

Pogovor je pokazal, da je kmetijstvo, ki k novomeškemu občinskemu bruto

pak v celi državi. Prav tako ni stvar posameznega kmeta ali občine, da je enkrat preveč mleka, drugič nečesa drugega itd. Razčistili naj bi, kaj je družinska kmetija, kaj čista, dr. Buser pa je posebej opozoril, da bi morali vedeti, kaj nameravamo v bodoče s polkmetijami, ki jih prav na tem koncu Slovenije ni malo. Prav tako naj bi strategija razvoja pokazala, ali so še potrebne melioracije.

Od svetovalne službe po povedanem očitno marsikdo pričakuje tudi nemotljivo tržno svetovanje torej nasvet, v kaj naj se kmetija v celoti ali le dopolnilno

usmeri, da ji bo dolgoročno dobro šlo. Svetovalci se trudijo, je bilo slišati — eden od tistih, ki so mu zares pomagali z nasveti, se jim je na sestanku javno zahvalil — a čarovniki in jasnovidci res niso. Kmetje naj bi bili deležni nadomestila za ohranjanje krajine, saj je očitno, da večina ne bi zdržala normalne tržne konkurence. Beseda je nanesla tudi na šole, ki naj bi otroke naučile delati ter ceniti okolje, kmetijstvo ipd. Ali kot je dejal Tone Hrovat, podpredsednik novomeške občinske vlade za kmetijstvo: »Marsikakšen del kmetijstva smo zavolili. S to strategijo ne bomo veliko premaknili, a vsaj pokazimo napake in vzgajamo otroke, da je treba delati, da bodo lahko dobro in zadovoljno živelili.«

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Kitajski kapus popestri

Domovina kitajskega kapusa je vzhodna Azija. Na Kitajskem je poleg repe najbolj razširjena vrtnina. Pred nekaj desetletji pa se je udomachiti tudi v Evropi. Pri nas ga bolj redko zasledimo na njivah ali vrtovih.

Pripravimo lahko okusno surovo ali kuhano solato, iz odebeljenih listnih stebel pa pripravimo prikuhe, juhe in enolončnice. Kitajski kapus je zelo prijetnega okusa zaradi eteričnega olja, ki vsebuje največ žvepla. Cenjen je tudi zaradi nizke energijske vrednosti pri redukcijskih dietah, saj vsebuje v 100 g le 25 kcal ali 105 KJ. Primeren je tudi v prehrani revmatičnih in sladkornih bolnikov ter pri prebavnih težavah, kot je trdovratno zaprtje.

Za rast in razvoj potrebuje veliko vlage. Od setve pa do zavoja glav potrebuje rastlina kar 5 litrov vode. V tem sušnem obdobju je nujno potrebno zalivanje korenin in rosenje listov. Primeren čas za setev je od konca julija do začetka avgusta, odvisno od vremena. Dozori konec oktobra, in če je letina obilna, ga

skladiščimo tako, da glave zavijemo v časopisni papir in jih shranimo v prostor s temperaturo 6 ° C in s primerno vlago. Pred zmrzaljo ga zavarujemo s pokrivanjem. Tako se nam obdrži do meseca februarja.

Kako pripravimo kitajski kapus v omaki? Za 4 osebe potrebujemo 1 kg kitajskega kapusa, sol, 1 žličko sladkorja, 50 g masla ali margarine, 30 g moke, 1/4 l mleka, 1/8 l sladke smetane, poper, muškatin orešček in 200 g mesnate prekajene slanin. Kitajski kapus očistimo, operemo in narežemo na 2 cm široke rezance. V osoljenem kropu ga kuhamo 15 minut. Vode naj bo le toliko, da je pokrit. Ocedimo ga, vodo pa prestrežemo. V posodi razpustimo maščobo, primešamo moko, nato pa med mešanjem prilivamo mleko, smetano in nazadnje še vodo, v kateri se je kuhal. Omako kuhamo še pet minut. Nato jo solimo po okusu, začnimo s poprom in muškatin oreščkom, dodamo pol žličke s precvrtimi koščki slanin in ponudimo s kruhom.

Suša pobrala tretjino pridelka

Manj koroze, sena, krompirja, jabolok — Posledice suše še prihodnje leto — Novomeška vlada pomaga kmetom z regresii iz proračuna — Za 381 milijonov škode

NOVO MESTO — Suša, kakršne skoraj ne pomnimo, je naredila precej škode v kmetijstvu tudi v novomeški občini. Po ogledu, ki ga je opravil občinski sekretariat za kmetijstvo v sodelovanju s kmetijsko svetovalno službo v drugi polovici avgusta, je škoda, ki še ni dokončna, ocenjena na skoraj 381 milijonov tolarjev. S podatki so seznanili republiko ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, novomeška vlada pa je iz proračuna za pomoč prizadetim kmetom že odobrila 5,5 milijona tolarjev, predvsem za regresiranje nakupa koroze v zrnju in krmnih doisevkov.

V občini je največ škode v okolici Šentjerneja, posebno v vaseh Šentjakob, Roje, Groblje, Ledča vas, Dol. Stara vas, in na podgorjanskem območju. Na Šentjernejskem polju se je skoraj

v celoti posušila koroza na 200 hektarjih. Na ostalih površinah v ravninskem predelu ob Krki in njenih pritokih je prizadetost koroze ocenjena na 10 do 20 odst., v Suhi krajini pa na 20 do 30 odst. V povprečju pa je suša pobrala 30 odst. pridelka.

Prva in druga košnja je bila na 14 tisoč hektarjih travnikov v novomeški občini primerna, slabo pa je s tretjo košnjo. Po oceni bodo imeli kmetje zaradi tega na voljo za krmo letos za četrtino manj sena. Suša je pospravila tudi petino pridelka krompirja. Sadja naj bi bilo v občini za četrtino manj, jabolka, uskladiščena v hladilnici, pa bodo po pričakovanju manj obstojna. V času ogledov je vinska trta ravno začela kazati prve znake suše, posebno v mlajših vinogradih. Trajnejši nasadi (intenzivni sadovnjaki in vinogradi) pa bodo po-

sledice suše kazali tudi še v prihodnjem letu.

Ker je kmetijstvo v novomeški občini usmerjeno pretežno v prirajo mleka in mesa, glavne težave zaradi suše šele pričakujejo v naslednjih mesecih. Zaradi pomanjkanja krmne se napoveduje zmanjšana priraja mleka in reja govejih pitancev. Za ublažitvev težav je novomeška vlada, kot rečeno, iz proračuna že odobrila pomoč najbolj prizadetim. S 5 milijoni tolarjev je predvidela 30-odstotno regresiranje nakupa 1.000 ton koroze v zrnju, 500 tisoč tolarjev pa bo namenjenih regresiranju nakupa krmnih doisevkov. Ker škoda ne dosega oz. presega 10 odst. občinskega bruto družbenega proizvoda, novomeški kmetje ne morejo računati na povračilo škode iz republiške vreče. Z. L.-D.

• *Sijajno je biti samostojen, še sijajneje bo ostati samostojen vsaj še naslednjih nekaj sto let. (M. Kmecl)*

• *Slovenija bo na koncu spet pristala v večdržavni zvezi, z omejeno suverenostjo, ker se bo morala integrirati zaradi preživetja. (P. Kovačič-Peršin)*

Novo mesto boljše od države

NOVO MESTO — Strokovna služba občinskega sekretariata za družbeni razvoj, ki je analizirala poslovne rezultate novomeškega gospodarstva v prvi polovici leta, opozarja, da je treba rezultate in bilančno stanje zaradi možnosti prirojanja jemati z rezervno. Kljub temu ni posebno sporno, da ni kakšnih posebnih razlogov za zadovoljstvo, četudi je novomeško gospodarstvo po nekaj kakovostnih kazalcih precej boljše od republiškega povprečja.

Industrijska proizvodnja je bila v novomeški občini v prvem polletju za 7,4 odst. manjša od lanske, v celi državi pa se je zmanjšala kar za 16 odst. Na izgubo trgov v nekdanji Jugoslaviji se je novomeško gospodarstvo očitno kar ohrabruječe odzvalo, saj je že tako nemajhen izvoz izdelkov na trge s trdno valuto povečalo še za dobro četrtino. Slovenski izvoz je bil v tem času večji le za 3 odst. Žal se povečan izvoz tudi zaradi precejšnjega tečaja tolarja v zaslužku ni poznal, kot bi bilo pričakovati, rezultati pa niso najboljši kljub zmanjšanemu deležu za javno porabo.

Novomeško gospodarstvo je v prvem polletju 1992 v globalu poslovalo negativno: 354 podjetij, v katerih je bilo povprečno 21.692 zaposlenih, je ustvarilo slabih 62 milijard tolarjev prihodka, imelo pa za 62,5 milijarde tolarjev odhodkov. Akumulacije je bilo za 279 milijonov tolarjev, imeli pa so jo v 243 podjetjih. Le v treh je je bilo za več kot 20 milijonov. Z izgubo v višini 961 milijonov tolarjev je poslovalo 88 podjetij, od tega odpade 64 odst.

na dve podjetji. Finančna stabilnost podjetij se je poslabšala, povečal pa primanjkljaj dolgoročnejših virov. Zaradi tega se podjetja borijo z neolikvidnostjo — nekatera varuje pred začetkom stečajnega postopka le še moratorij — in blokadami žiro računov ter si z zadolževanjem po neugodnih obrestih močno povečujejo stroške poslovanja.

Povprečno število zaposlenih se je v prvem polletju glede na enako lansko obdobje zmanjšalo za 4,6 odst. Konec julija je bilo pripravlenih na zavodu že 2.363 brezposelnih, med katerimi je tudi vse več ljudi s peto, šesto in tudi sedmo stopnjo izobrazbe. Razveseljivo je, da se je za 8,6 odst. povečala zaposlenost pri zasebnih delodajalcih in se več kot podvojila v zasebnih po-

• *Povprečni čisti osebni dohodek na delavca je v prvem polletju v novomeški občini znašal 24.987 tolarjev. Realno je bil manjši kot lani, po dolgem času pa je bil nekaj desetink nad republiškim povprečjem, ne pa nekaj odstotkov manjši kot običajno. Po podatkih iz obračunov so bile plače zaposlenih v zasebnih podjetjih za 30 odst. manjše od povprečja občinskega gospodarstva.*

djetjih, še vedno pa so ti podatki glede na obseg in vloženi trud dokaj majhni. Delež zasebnih podjetij se v skupnih gospodarskih rezultatih sicer po malem, a vztrajno povečuje. V skupnem prihodu so bili udeleženi s 3,4, v zaposlenosti z 2, v bruto dobičku s 24,4, v akumulaciji pa celo z 29,2 odst. Z. L.-D.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 12. septembra, bodo odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje prodajalne živil:

- **Novo mesto:** Market, Ragovska od 7. do 19. ure; trgovina CE-KAR v BTC, Javna skladišča v Bučni vasi od 8. do 20. ure; PERKO, market v Šentrupertu od 7. do 21. ure; Mini market Javor, Muzejska 3, Novo mesto
- **Šentjernej:** Dolenjka, Market
- **Dolenjske Toplice:** Mercator—Standard, Prodajalna Rog
- **Žužemberk:** Mercator—KZ Krka, Samopostrežba
- **Strazha:** Dolenjka, Market
- **Novo mesto:** v nedeljo od 8. do 11 ure; Dolenjka, Samopostrežba, Glavni trg od 8. do 12. ure; trgovina CE-KAR v BTC, Javna skladišča v Bučni vasi PERKO, market v Šentrupertu od 8. do 17. ure; Mini market Javor, Muzejska 3, Novo mesto

Mladi matematik v Rusiji

Dijak novomeške gimnazije Bojan Gornik se je udeležil matematične konference v Miasu — Izbran

NOVO MESTO — Na letošnji Mednarodni matematični olimpiadi v Moskvi, na kateri je jugoslovanska ekipa normalno sodelovala kljub sankcijam OZN, je bila Slovenija lahko le opazovalka. Zato pa se je štiričlanska slovenska ekipa v prvem tednu avgusta udeležila matematične konference, ki je bila v organizaciji ruskih matematikov

v bližini mesta Mias pod Uralom. V ekipi je bil tudi Bojan Gornik, dijak četrtega razreda novomeške gimnazije, zmagovalac aprilskega slovenskega tekmovanja med tretješolci.

Slovensko matematično odpravo je na konferenci v Rusiji vodil M. Željko, poleg Gornika pa sta bila v njej še dijaki ljubljanske gimnazije Bežigrad T. Cedilnik in M. Krajnc, mariborski gimnazijec. Sodelujoče dijake na matematični konferenci so izbrali sami organizatorji na podlagi njihovih rezultatov, doseženih na tekmovanju mest. To tekmovanje je potekalo v šolskem letu 1991-92 v štirih krogih že trinajstič, Slovenija pa je v njem v družbi še okrog 20 držav sodelovala drugič. Udeleženci tekmovanja so v bistvu zastopali mesto, v katerem se šolajo, naloge, ki so jih reševali, pa so napisali v avstralski Canberri, ki je bila pobudnik tekmovanja. Omenjeno tekmovanje je za Slovence dobrodošlo vzdrževanje stika s svetom na tem področju in zapolnitev vrzeli v matematičnih tekmovanjih, ki je nastala, ko je bilo konec zveznih jugoslovanskih tekmovanj.

Matematične konference v Miasu se je udeležilo okrog 30 mladih matematikov iz Rusije, Ukrajine, Belorusije, Nemčije, Avstralije, Nove Zelandije itd. V pisani družini ni bilo nikogar iz ZDA, ker po besedah organizatorjev nihče ni zbral zadostnega števila točk, da bi bil povabljen. Enotedenska konferenca, ki je potekala v prijetnem okolju počitniškega kompleksa ob jezeru, je bila namenjena spoznavanju posameznih področij matematike prek predavanj, reševanja nalog in skupnega ogleda narejenega. Prijazni gostitelji so mladim razkazali tudi Mias, bližnji narodni park Ilmen enega največjih geoloških muzejev na poduralskem območju itd.

KRIZIŠČE NARED, KAJ PA CESTE? — Tri dni pred rokom je GIP Pionir uredil novomeško križišče pri Ljubljanski banki in Tilii do te mere, da je bila prvi dan novega šolskega leta otrokom zagotovljena kar se da varna pot v šolo. Nadaljuje tudi s postavljanjem semaforjev in druge signalizacije, zatem naj bi uredil še trg med LB in Tilii itd. Kako hitro se bo vse manjkajoče odvijalo, je še vprašanje, saj je od pogodbenih 72 milijonov tolarjev za ta dela izvajalec dobil zaenkrat le 8 milijonov. Rekonstrukcija Ceste herojev mimo šol do križišča s Koštialovo pa se je že odmaknila najmanj v naslednje poletje. Tudi obupno luknjasti makadam na Cesti komandanta Staneta mimo gradbišča blagovnice bo po napovedih vsaj še nekaj mesecev jezil voznike. Zasilno asfaltiranje bi bilo predrago, za ta pravo pa vseh zadev še nimajo urejenih. (Foto: J. Pavlin, tekst: Z. L.-D.)

GRADNJA V TOPLICAH — Spomladi so začeli s pripravami na gradnjo zdravstvenega prizidka v Dolenjskih Toplicah, do prihodnje turistične sezone pa mora biti nared. S tem prizidkom bo zdraviliški kompleks zaokrožen in zagotovljen bo bistveno višji medicinski standard. (Foto: A. B.)

Uršenčani znajo poprijeti

Letos 450 m asfaltiranih cest — V načrtu še mrliška vežica, prihodnje leto pa elektrika za Seč

URŠNA SELA — Tudi huda nevihta v soboto popoldne ni mogla pokvariti dobre volje ob otvoritvi asfaltirane ceste na Uršnih selih. Še toliko manj, ker so tudi na Uršnih selih in vinorodnem Ljubnu, ki se dviguje nad temi kraji, dež komaj čakali. Gre sicer le za okoli 300 m vaške ceste na Makute, kot se imenuje dvignjeni del Uršnih sel, po novem pa nosi to ime tudi ena od uršenških ulic. Poleg ceste na Makute so pred časom asfaltirali še 150 m vaške ceste pri mostu.

Po predračunu bi vseh 450 dolžinskih metrov oz. 1.200 kvadratnih metrov asfaltiranih cest stalo 1,4 milijona tolarjev (800.000 tolarjev za cesto na Makute in 600.000 za tisto pri mostu). S prostovoljnim delom krajanov pa so prišli skozi precej ceneje. »Za cesto na Makute so od vsake hiše prispevali po 500 DEM, v tolarjski protivrednosti seveda. Poleg tega so ljudje tudi prostovoljno delali in vsak je pri širitvi ceste rade volje in brez težav odstopil zemljišče, kar nasproh velja za vsa podobna dela v krajevni skupnosti,« je povedal predsednik sveta KS Uršna sela Matija Zamida.

Krajevna skupnost Uršna sela šteje okoli 800 prebivalcev, ki živijo na Uršnih selih, Lazah, v Travnem Dolu in Seču. »Naši krajanji prispevajo po 3 odst. krajevnega samopriskevka, poleg tega pa so pri vsakem delu pripravljene še krepko poprijeti, saj vidijo, da gre res za skupno korist; moramo pa priznati, da nam pri takih delih občina nikoli ne odreče pomoči. Tudi tam očitno radi pomagajo tistim, ki so si v prvi

Matija Zamida

vrsti sami pripravljene pomagati,« pravi Zamida. Za letos imajo v načrtu še gradnjo mrliške vežice (lokačjska dokumentacija je v izdelavi), prihodnje leto pa nameravajo pripeljati elektriko v Seč, zaselek, v katerem živijo tri družine, ter posodobiti cesto od Laz oz. od Peskov do Travnega Dola. »Pohvalimo se lahko, da smo v zadnjih letih veliko naredili: na Uršnih selih in na Lazah smo dobili vodovod, sanirali smo dve črni odlagaljšči odpadkov, odvoz smeti pa sedaj opravlja novomeška Komunala; v prostorih nekdanje šole na Lazah bosta domačina v spodnjih prostorih uredila trgovino, v zgornjih pa šiviljsko delavnico, v kateri bo dobilo dele 4 do 6 ljudi. KS je že dala soglasje za mehanično delavnico na Uršnih selih, kjer imamo tudi strojno, v kratkem naj bi dobili še eno trgovino sredi vasi. Na železniški postaji, kjer nam je železnica odstopila prostor, pa nameravamo urediti športno igrišče.«

A. B.

NA ZDRAVJE! — Takole so ob otvoritvi ceste na Makute nazdravili trije predsedniki: krajevne skupnosti Uršna sela, Matija Zamida (levi), gradbenega odbora Tone Čelič (desni) in novomeškega izvršnega sveta Božijan Kovačič. Kot se spodobi, so se ljudje ob tej priložnosti poveselili ob dobro založenih mizah in tudi izvrstnega harmonikaša so imeli. (Foto: A. Bartelj)

Na koncu je na vrsti zdravstvo

V Zdravilišču Dolenjske Toplice so začeli graditi objekt za potrebe zdravstvene dejavnosti — Največja letošnja nalozba v turizmu v Sloveniji

DOLENSKE TOPLICE — Gradnja, ki je pred časom stekla v Zdravilišču Dolenjske Toplice, je ena največjih, če ne kar največja letošnja nalozba v turizmu v Sloveniji sploh. Gre za 7,5 milijona nemških mark vredno gradnjo prizidka k sedanjemu kopaliskemu domu, ki bo služil izključno za potrebe zdravstvenega dela dejavnosti Zdravilišča Dolenjskih Toplic. V prizidku bo 3.300 kvadratnih metrov prostora, v nalozbeni vrednosti pa je všteta tudi oprema, ki bo v glavnem uvožena.

»Polovico denarja bo dala SKB kot dolgoročno posojilo, četrtina je naših sredstev, četrtina pa so krediti izvajalcev,« je povedal direktor Krkih Zdravilišče Vlado Petrovič. Gradnja naj bi bila končana do začetka prihodnje turistične sezone, od te nalozbe pa pričakujejo povečanje zdravstvenih storitev v Dolenjskih Toplicah za blizu 70 odst., poleg tega pa bodo s tem, ko se bo zdravstveni del iz sedanjih prostorov kopaliskega doma preselil v nove, pridobili še dodatnih 60 ležišč. Hkrati z gradnjo prizidka teče obnova sob in družabnih prostorov v kopaliskem domu; po končanem delih bo hotel dobil 4 zvezdice, kar ustreza nekdanji visoki B kategoriji.

»Prva faza posodobitve se je začela z gradnjo povezovalnega hodnika med kopaliskim in zdraviliškim domom, ki

smo jo zaključili decembra lani,« je povedal direktor Zdravilišča Dolenjske Toplice Jože Plut. »Od leta 1978, ko smo adaptirali vse objekte našega zdravilišča, je ostalo nerešeno vprašanje prostorov za zdravstveno dejavnost. Ta zdravstveni objekt, ki ga gradimo sedaj, je pogoj, da bo zdravilišče verifirano kot naravno zdravilišče. Seveda pa smo se morali te stvari lotiti tudi zaradi konkurenčnosti.« Med veseljem, da bodo končno dobili sodoben in prepotreben zdravstveni objekt, pa se že oglašajo bojazni, da bo tak objekt prevelik za sedanje oz. tudi bodoče število ležišč. Sedaj je v Dolenjskih Toplicah 260 postelj, po izgradnji zdravstvenega objekta in obnovi kopaliskega doma jih bo 320, za njihove nove zdravstvene zmogljivosti pa bi bilo optimalno število 450 do 500 ležišč.

Od 123 sedaj zaposlenih v Zdravilišču Dolenjske Toplice je 30 zdravstvenih delavcev, od tega 5 zdravnikov, 5 medicinskih sester, 5 maserjev, ostalo so višji fizioterapevti. »Zdravstveni del našega zdravilišča, ki vseskozi dosega zelo dobre rezultate, je bil ves čas neupravičeno zastavljen,« pravi vodja zdravstvene službe dr. Marija Gažič.

»In to ob tem, da so Dolenjske Toplice pravzaprav eno najbolj perspektivnih zdravilišč pri nas, z idealno temperaturo vode, z dobrimi programi in jasnim razvojem, kjer ima stroka največ besede.« Pri tem pa ves čas delajo v improviziranih prostorih, ko se 150 do 220 pacientov na dan drenja na ozkih hotelskih hodnikih, zdravniki pa jih sprejemajo v za silo preurejenih tesnih hotelskih sobah. Novi sodobni zdravstveni objekt bo imel 4 funkcionalne enote: za hidro, elektro, kinezi terapijo in ambulantni del z ustreznimi diagnostiko. »Poslej bo pri nas zagotovljen bistveno višji medicinski standard,« objavlja dr. Gažičeva.

A. BARTELIJ

Ena gospa je rekla, da odkar nogometiški Studia D igrajo v prvi slovenski ligi, pred stadionom stojijo sami dobri avti, od beemvejev naprej. Atletska kola niso bila takšna paša za oči.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 11. do 23. avgusta so v novomeški porodnišnici rodile: Marjeta Staršašič s Krasinca — Dominika, Angela Konček iz Dobindola — Tino, Zdenka Umek iz Kamenice — Barbaro, Jožica Pašič iz Konca — Davida, Mateja Povše iz Raven pri Litiji — Suzano, Janja Koželj iz Loke — Sašo, Danica Vavtar iz Bistrice — Tajdo, Marija Barle iz Gor. Selc — Mateja, Majda Plančan z Borčevega — Kristjana, Metka Štih s Senogave — Anjo, Stanislava Kirm iz Dol. Kronovega — Mitja, Antonija Čuk iz Dob pri Kostanjevici — Davida, Terezija Mator iz Hrastja — Nastjo, Janja Avguštin iz Meniške vasi — Martina, Rozalija Saje iz Kota — Andreja, Irena Žalec iz Dragatuša — Ivana, Jožica Kolar z Vel. Cerovca — Kristjana, Tončka Zupanič iz Malih Lešč — Janja, Melita Konček z Uršnih sel — Majo, Alenka Požek iz Velikih sel — Jureta, Magda Obrstar s Sel pri Hrnjah — Majo, Ana Pust iz Hudej — Simona, Majda Grabnar iz Trebnjega — Jureta, Marjeta Turk iz Leskovca — Andrejo, Vanja Kalčič z Gor. Jesenic — Mateja, Darja Vide iz Stragske vasi — Jerneja, Antonija Papež iz Cromolija — Anjo, Marjeta Jakljevič s Krasinca — Saša, Krista Jotanovič iz Cromolija — Uroša, Elizabeta Zupančič iz Trebnjega — Miha, Dušana Jeršin iz Loke — Alena, Irena Avsec z Male Cikave — dečka, Marija Bučar iz Rumanje vasi — dečka.

IZ NOVEGA MESTA: Marjeta Ercegovčević iz Ragovske ulice 10 — Jaka, Anica Zorko iz Kettejevega drevoreda 41 — Miha, Darja Mohar, V. Brezov log 1 — Roka, Miroslava Janč, V. Brezov log 35 — Leko, Mateja Rožič iz Cankarjeve 1 — Lucijo, Tanja Kružljac z Mestnih njiv 9 — Jerneja-Maja, Silva Colarič, Majde Šilc 16 — deklico. Čestitamoi!

Črnomaljski drobir

KONZILIJ - Seje občinskega izvršnega sveta v zadnjem času dobivajo vse bolj videz zdravstvenih konzilijev, ki pokličejo predse bolnika, ugotovijo bolezen, predpišejo celo kakšno zdravilo ali dajo vsaj nasvet ter bolniku naročijo, naj se čez čas zopet oglasi, če se bodo težave nadaljevale. Razlika je le v tem, da pred črnomaljsko vlado ne prihajajo Jože, Francelj ali Micka, temveč Belt, Leso, Kovinar, Komunala in še kdo. Vse ostalo ostaja nespremenjeno.

MOČ INFORMACIJ - Pretekli teden se je sestal na izredni seji Beltov neodvisni sindikat in nemudoma občinski vladi poslal protest, češ da na napovedani seji ne razpravlja o Beltu kot največjem bolniku. Sindikalisti so namreč na valovih Studia D slišali, da bo vlada razpravljala le o Lesoju in Kovinarju. IS pa je prav Beltu namenil od vseh točk dnevnega reda največ časa, res pa, da to ni bilo zapisano v dnevnem redu. Morda ne bi bilo odveč, če bi v Studiu D preverili informacije, preden spustijo v eter dnevni red zasedanja občinske vlade, sicer poslanega po pošti. Bilo bi veliko manj hude krvi. Vprašanje je tudi, kaj naredi več škode: hitra, a napačna informacija ali poznejša, pa zato preverjena vest.

ŽEHTA - Na zadnji seji izvršnega sveta je bilo večkrat slišati, da bo na zasedanju občinske skupščine, ki bo čez teden dni, veliko pranja umazane-ga perila, morda pa bodo delegati komu prali celo glavo.

Sprehod po Metliki

METLIŠKIM OSNOVNOŠOL-CEM, ki čakajo na avtobus na postajališču pod Pungartom, objublja metliški velemožje nadstrek, da jih ne bi močilo, ko dežuje. Iz vsega skupaj zaenkrat ni še nič, četudi so izrazili otiroci svojo željo ob lanskem obisku pri gospodu županu. Verjetno je šlo vse skupaj v pozabo zato, ker je bilo letos veliko sončnih dni, to pa je čas, ko malokdo pomisli na dež in neprijetnosti, ki jih prinaša. Vreme se je poslabšalo, zato upamo, da bodo prišli na vrsto tudi šolarji, ki ne zahtevajo nič nepotrebnega.

METLIŠKA IN PODZEMELJSKA osnovna šola bosta prešli v šolskem letu 1992/93 na tri ocenjevalna obdobja. To je novost, ki prinaša tako učencem kot tudi staršem kar nekaj ugodnosti. Za pisno ocenjevanje v 1. razredu pa se šoli nista odločili, ki prosvetarji menijo, da zadeva še ni dovolj dorečena. Ko bodo stvari jasnejše, šoli ne bosta capljali za drugimi zavodi te vrste v Sloveniji.

NEKDO SE JE SPRAVIL nad čebelnjak pri osnovni šoli Podzemelj. Odrtnjal je ključavnico, nato pa je brskal po prostoru. Našel ni ničesar takšnega, kar bi se dalo odnesti. Jo je pa neopredeljeno dobro odnesel: ker je bila noč, se čebele niso spravile nadenj, kar je po svoje škoda.

ŠOLOBVEZNIH ROMSKIH OTROK prve dni pouka ni bilo v šolo. Izostanek so opravičili z dejstvom, da jim socialno skrbstvo ni kupilo knjig, zvezkov, copat in vsega drugega. Na kaj takšnega "civilni" niti pomislili niso.

Trebanjske iveri

OSE - Zadnji sejo trebanjske vlade so iz varnostnih razlogov zadnji hip prestavili iz male sejne sobe v pisarno predsednika izvršnega sveta. Jože Rebolj sicer ni dal uradne izjave za javnost o razlogih za prestavitev lokacije, zato pa smo sami izvirali iz neuradnih krogih, da seje niso prestavile kakšne grožnje teroristov, marveč nekoliko preveč razmnožene ose.

CEKINČEK - Če bi člani trebanjske vlade vedeli, kakšno presenečenje je zanje pripravil podjetni lastnik firme Smer-ko gospod Kotar, bi ga verjetno že prej povabili medse, ne pa proti koncu dolgega dnevnega reda. Kotar se je namreč prisrčno zahvalil vladi za pomoč pri raziskovalni nalogi o tržnih možnostih krompirjevega čipsa, ki bo v Sloveniji osvajal kupce pod nekdanjim imenom Cekinček. Te izdelke naj bi pripravljali v Kolinski, zaenkrat pa jih Smer-ko dela v sodelovanju s češkim poslovnim partnerjem. Kotarjev Cekinček in cenjena Beche-rovka sta imenitno tehniki tudi sedmi sili, toda da ne bo to poceni reklama, naj se vsakdo sam prepriča o tej kombinaciji ali vsaj o izvršnem Cekinčku.

GOVORI - Politiki, ki so pravi profesionalci, se zavedajo moči javne besede in nekaj dajo na odnose z javnostjo, torej tudi s predstavniki medijev. Ne more biti vseeno, če politik nekaj objavi, za kar se že v kratkem izkaže, da se mu je zalomilo ali je postalo zanj neuresničljivo. Da ne bi zgolj plesali kot mačka okoli vrele kaše, recimo na koncu vendarle bobo bob. Da, te reči merijo na občinskega in republiškega politika, ki jima ni uspelo natipkati in skopirati govore še za novinarje.

IZ NAŠIH OBČIN

Moreča negotovost preveva Leso

V družbi Leso, eni od hčera novomeške Adrie Caravan menijo, da se bodo pobrali le, če bo preživela tudi mati — Osamosvojitve? — Kaj bo s prodajo?

ČRNOMELJ — V delniški družbi Leso, črnomaljski hčeri novomeške Adrie Caravan, so, kljub temu da so letošnje polletno poslovanje zaključili z dobrimi 23 milijoni tolarjev izgube, upali, da se bo za podjetje našla rešitev. V zadnjih dneh, ko vse bolj prihajajo na dan grehi Adrie Caravan, pa spoznavajo, da je upanje za Leso le, če bo preživel tudi novomeški gigant. Sicer pa vidijo rešitev le v dokončni odepitvi od matere Adrie Caravan.

Prav slednje pa so jim v črnomaljski vladi odsvetovali, saj so prepričani, da samostojen Leso vsaj sedaj nima možnosti za preživetje. Delniška družba je bila doslej s skoraj vso proizvodnjo vezana na Adrio Caravan, ki je tudi lastnica Lesoja. Za samostojno pot Leso nima potrebnih kadrov, od 278 zaposlenih je sedaj na čakanju 85 delavcev, medtem ko bi morali zmanjšati število zaposlenih za 96 ljudi. Glede na informacije, ki jih je bilo moč zaslediti v časopisju, namerava Adria črnomaljsko

hčer tako in tako prodati. Ob tem se postavlja vprašanje, komu bo šla kupnina, ter bojazen, da Leso od prodaje ne bo dobil denarja za dokapitalizacijo podjetja.

V črnomaljskem izvršnem svetu so opozorili tudi na nekorekten odnos Adrie do Lesoja. Po eni strani je namreč njegov popolni lastnik, po drugi strani pa mu pravi, naj se razvija samostojno. Prav lastništvo in dejstvo, da je bil tudi upravni odbor delniške družbe postav-

ljen od Adrie, pa kažeta na to, da odgovornosti za nastale razmere v Črnomlju ni moč pripisati le vodstvu Lesoja. Kljub temu je črnomaljska vlada od

• Leso je edina od Adriinih hčera, ki še ni dobila julijskih plač. Zato so v Črnomlju od vodstva Adrie zahtevali, da zagotovi denar za prejemke črnomaljskih delavcev. Kako bo s plačili v prihodnjih mesecih, ko bo Leso skoraj v celoti stal, pa ne ve nihče.

delniške družbe zahtevala, naj začne izdelovati sanacijski program, kandidira za republiška sredstva ter pripravlja program presežnih delavcev, vendar seznama ne objavi prej, preden se o nadaljnji poti ne dogovori z Adrio. Slišati pa je bilo tudi predlog, da bo potrebno razmisлити o podzavljanju Lesoja, če Adria ne bo pripravljena sodelovati pri njegovi sanaciji.

M. BEZEK JAKŠE

KORUZA ZA PRIZADETE V SUŠI

ČRNOMELJ — Za omilitev posledic katastrofalne suše bodo v črnomaljski občini iz republiških blagovnih rezerv razdelili med okrog 700 živinorejcev 169 ton koruze. Merila bodo za vse enotna, glede na prirajo mesa in pridelavo mleka, upoštevajo pa bodo tudi posebna merila, glede na škodo, ki jo je povzročila suša. Pšenico bo delila kmetijska zadruga, in sicer v določenih časovnih obdobjih.

Varčnost ima tudi svoje meje

»Prekratek« občinski proračun — Zadolževanje

ČRNOMELJ — Čeprav pomeni občinski proračun za tukajšnje gospodarstvo veliko obremenitev, je glede na črnomaljske potrebe prenizek. Ob sprejemanju spomladi letos so porabniki vnesli vanj vrsto dodatnih postavk, četudi so sestavljali proračuna opozorila, da v njem ne bo dovolj denarja za normalno delo.

Razumljivo je torej, da so ob polletju avtorji proračuna lahko samo še potrdili nekaj mesecev prej izrečene zle slutnje. Zato je občinski izvršni svet med drugim sklenil, da bodo morali za dokončanje že začelih del tako v gospodarski infrastrukturi kot v družbenih dejavnostih zagotoviti dodatni republiški denar. Prav tako naj bi v družbenih dejavnostih začeli z novimi naložbami, ki jih načrtujejo že nekaj let. Črnomaljci ne razumejo, da na republiko za vse tovrstne naložbe v Sloveniji načrtujejo manj denarja, kot bi ga potrebovali samo v črnomaljski občini. Prav tako niso zadovoljni z vsoto, ki so jo dobili za razvoj demografsko ogroženih območij, saj je zgolj simbolična. Prav tako je simboličen denar, namenjen programom za prestrukturiranje gospodarstva, z izjemo sredstev, ki so bila namenjena prekvalifikacijam za ohranitev delovnih mest.

V drugi polovici leta se bodo zaradi suše zmanjšali prihodi v občinskem proračunu. Hkrati pa se bodo pojavile zahteve kmetov za sanacijo škode in regresiranje kmetijske pridelave. Na izvršnem svetu sicer objubljujejo, da bodo bili varčni tako v družbenih dejavnostih kot v državni upravi, zavedajo pa se, da ima tudi varčnost svoje meje. Ker bodo potrebe očitno večje kot bo priliv denarja, vedo, da se bo moral IS kratkoročno zadolževati.

M.B.-J.

Kaj bodo o novosti rekli starši

V osnovni šoli čakajo le še na mnenje staršev o treh ocenjevalnih obdobjih — Tudi poskusno opisno ocenjevanje — Zaradi prostorske stiske pouk popoldne

METLIKA — Z novim šolskim letom naj bi v metliški osnovni šoli vpeljali vrsto novosti, najpomembnejša med njimi pa je uvajanje treh namesto dosedanjih štirih ocenjevalnih obdobji. Učiteljski zbor je za takšno novost, prav tako učenci kakor tudi klub staršev, ki je novost podprl že konec preteklega šolskega leta. Starši pa se bodo o tem odločali na roditeljskem sestanku v ponedeljek, 14. septembra. Ker se bodo morali izreči osebno, bi bilo dobro, da se sestanka udeležijo v čim večjem številu.

Po besedah ravnateljice Jožeta Mozečiča so izkušnje na šolah, ki že imajo tri ocenjevalna obdobja, dobre. Najpomembnejši cilji takšnega dela so, da ostaja več časa za pouk, večje so možnosti za uvajanje novosti in sodobnejših metod dela, več je tudi preverjanje znanja. Boljše sodelovanje pa bi bilo tudi med učenci in učitelji ter učitelji in starši. Prav tesnejše povezanosti s šolo pa si starši močno želijo, kar je pokazala tudi lankolletna anketa. V šoli so pripravili tudi načrt za poskusno opisno ocenjevanje v enem oddelku 1. razreda.

TURNIR V MALEM NOGOMETU

ŠENTRUPERT - Športna zveza Trebnje priredi v nedeljo, 13. septembra, ob 8.30 na igrišču OŠ dr. Pavla Lunačka v Šentrupertu turnir v malem nogometu. Prijave zbira in daje informacije Darko Krištof (telefon dopoldne 47-153, popoldne pa 47-129).

ve zaradi pomanjkanja vode. Rešitev vidijo v črpanju vode iz lastnega vodnjaka.

M.B.-J.

UČENCI »ODKRIVALI« KOLUMBA — 30 učencev metliške in podzemeljske osnovne šole je konec preteklega šolskega leta sodelovalo v mednarodnem kvizu »Kolumb in doba odkritij«. Na prvi šolski dan pa so v Ljudski knjižnici izžrebali tekmovalko, ki se bo z izžrebanimi učenci iz drugih slovenskih šol udeležila izleta v neznanu. Sreča se je nasmehnila Mateji Težak iz 7. razreda metliške osnovne šole (na fotografiji), izžrebala pa jo je direktorica Kometa Tone Tomc. To podjetje je skupaj z Beti, kmetijsko zadrugo in skupščino občine konec preteklega tedna vsem tekmovalcem omogočilo tudi izlet po Dolenjski in Štajerski. (Foto: M.B.-J.)

Ni pravih razlogov za dobro voljo

Občina Trebnje ob svojem prazniku-Gospodarstvo vse bolj peša, izgube skokovito naraščajo — Ujme še dodatno breme, ki so mu ljudje vse težje kos

MOKRONOG — Čeravno so kazalci finančne trdnosti in moči trebanjskega gospodarstva zvečne boljše, kot je republiško povprečje, Trebnjanci z razvojem dogodkov v zadnjem času ne morejo biti ravno zadovoljni. Okrog 800 nezaposlenih, 12-krat večje izgube v letošnji polovici leta, kot so bile v lanskem enakem obdobju, za nameček pa še razne ujme od toče do suše ne prispevajo k prazničnemu razpoloženju občinskemu prazniku navkljub.

Zatorej se vseh teh tegob ni mogel izogniti v slavnostnem nagovoru na nedeljskem slovesnem zasedanju v mokronoškem kulturnem domu niti trebanjski župan Ciril Pungartnik, ki je izrazil upanje, da bodo imeli v Ljubljani več posluha za težave in razvojne načrte trebanjske občine. Pungartnik je zatem podelil letošnje občinske plakete. Nagrajenecem je v imenu krajevnih skupnosti čestital predsednik KS Ivan Vovk.

Za bolj vedro razpoloženje v dvorani

TENIS IN GORSKO KOLESARJENJE

TREBNJE - V športnem centru Vita na Studencu pri Trebnjem bo jutri ob 17. uri teniški turnir za ženske in moške veterane, v soboto ob 10. pa gorsko kolesarjenje na 4 km dolgi gozdni poti za vse starostne kategorije obeh spolov. Informacije po telefonu 44-232 in 44-990.

PLAKETE — Župan Pungartnik je izročil plakete občine Silvestru Pparju, ki je veliko naredil za hitejši razvoj Dobrnice in okoliških krajev v Suhi krajini, Jožetu Jevnikarju iz Trebnje in mlademu kmetu Francu Pustu iz Hudej (na posnetku).

teklosti nakopal tako slab sloves, da sedaj, ko prosijo za pomoč, marsikje, zlasti pa na republiko, naletijo na zaprta vrata.

Predsednik IS Anton Horvat je na seji zavrnil obtožbe neodvisnega sindikata v Beltu na račun občinske vlade. Menil je, da bi iz Belta prej pričakoval zahvalo izvršnemu sve-

• IS je glede na težave v Beltu, Lesu, Kovinarju, Integralu in še kje predlagal spremembo namenske porabe občinskih obveznic. Vložek občine v podjetja naj ne bi bil 500.000 DEM, ampak milijon, in sicer na račun kreditov obrtnikom in podjetnikom, ki bi se zmanjšali za 300.000 DEM, ter izgradnje infrastrukture, za katero bi namenili za 200.000 DEM manj obveznic. Predlagana sprememba uporabe obveznic kot tudi sklep o tem, da vložki občina v Belt za pol milijona DEM obveznic, pa bosta šla prihodnji teden v presojo in sprejem občinski skupščini.

slo, ker je podjetje zadnjih 6 mesecev sploh preživel brez ustreznih dohodkov. Po njegovem ima sindikat očitno premalo informacij, saj ni nihče z IS ručil dosedanjega vodstva podjetja. Stališče neodvisnega sindikata je zavrnil tudi svobodni sindikat, ki je poudaril, da brez pomoči države za Belt ni rešitve.

M.B.-J.

VEČ ŠTIPENDIJ KOT ZAINTERESIRANIH

ČRNOMELJ — V letošnjem letu so iz črnomaljskega proračuna želeli podeliti več štipendij, in sicer za študij likovne, glasbene in tehnične vzgoje, jezikov in dela z duševno prizadetimi. Toda prijav skrajani ni bilo. Večini interesentov se namreč ni uspelo vpisati na fakulteto, pa tudi zanimanja za te poklice ni prav veliko.

M.B.-J.

UČENCI »ODKRIVALI« KOLUMBA — 30 učencev metliške in podzemeljske osnovne šole je konec preteklega šolskega leta sodelovalo v mednarodnem kvizu »Kolumb in doba odkritij«. Na prvi šolski dan pa so v Ljudski knjižnici izžrebali tekmovalko, ki se bo z izžrebanimi učenci iz drugih slovenskih šol udeležila izleta v neznanu. Sreča se je nasmehnila Mateji Težak iz 7. razreda metliške osnovne šole (na fotografiji), izžrebala pa jo je direktorica Kometa Tone Tomc. To podjetje je skupaj z Beti, kmetijsko zadrugo in skupščino občine konec preteklega tedna vsem tekmovalcem omogočilo tudi izlet po Dolenjski in Štajerski. (Foto: M.B.-J.)

Ni pravih razlogov za dobro voljo

Občina Trebnje ob svojem prazniku-Gospodarstvo vse bolj peša, izgube skokovito naraščajo — Ujme še dodatno breme, ki so mu ljudje vse težje kos

na mokronoškem trgu, pa občinski pihalni orkester iz Trebnje pod vodstvom Igorja Teršarja. Slavljenici in gostje ter krajani so se v sončnem popoldnevu napotili proti sejnišću, kjer so krajani zgradili nov gasilski dom, najpomembnejše pridobitev ob letošnjem občinskem prazniku. GD Mokronog, najstarejše gasilsko društvo v občini, je hkrati zaokrožilo častljiv jubilej, svojo 110-letnico. Slavnostni govornik, pred-

• Čestitkam predsednika občinske gasilske zveze Toneta Praha jubilar-tu se je pridružil tudi predsednik slovenske gasilske organizacije Ernest Eoery. Zatem je izročil predsedniku GD Mokronog Pavlu Jevšvarju posebno plaketo GZS za jubilarita, petim gasilec odlikovanja GZS, dveh pa plamenico GZS.

sednik družbenopolitičnega zbora slovenske skupščine dr. Ludvik Toplak, je pred 120 postrojenimi gasilci, ki so v svečanih uniformah prikorakali pred slavnostno tribuno, in številnim krajani orisal pomen gasilstva, moč gasilcev, ki so vedno delili z ljudmi dobro in zlo.

P. P.

SOCIALNA PROBLEMATIKA - Kočevsko občino tarejo tako kot ostalo Slovenijo vse hujši socialni problemi. Slabo gospodarsko stanje v občini, v kateri so trenutno kar tri podjetja v stečaju, 47 podjetij, v katerih je zaposlenih preko 1.800 ljudi, pa je v prvem polletju poslovalo z izgubo, kaže le na en vidik problemov. Specifičnosti kočevskega prostora pogojujejo drugače. Kočevska občina je namreč obsejna občina, kar ji prinaša probleme zaradi naših ljudi, zaposlenih na Hrvaškem. Samo Kočevje je zelo heterogeno, brez avtohtonega prebivalstva, z velikim deležem neslovenskega prebivalstva in že desetletja težko rešljivo problematiko Romov. Vse skupaj predstavlja težko obvladljivo socialno problematiko, saj število brezposelnih (trenutno jih je okoli 1.400) nenehno narašča. O vsem tem bodo še ta mesec spregovorili na okrogli mizi, ki jo pripravlja kočevski Center za socialno delo.

KONKURENCA ZASEBNIKOM - Kočevski Itas je pred kratkim ponudil v prodajo 5 ha zemljišča ob rudniškem jezeru. Kot zaintereseni za nakup so se javili zasebniki in izvršni svet v imenu kočevske občine. Takšno ravnanje občine je marsikoga zbudilo v oči, še zlasti, ker je občina zemljišče tudi odkupila, saj se vendar nenehno trdi, kako občina podpira zasebno iniciativo. Predsednik kočevskega izvršnega sveta pojasnjuje, da je občina odkupila zemljišče zato, ker je v njenem interesu, da se uresniči program ureditve kompleksa kočevskega jezera, ki je bil vsaj kot idejni načrt sprejet. Urediti bi morali kopalnico, pot, parkirišča, napeljati vodo in kanalizacijo. Na občini so prepričani, da z vodo in kanalizacijo nikoli ne bi prišli na jezero, če bi dopustili, da bi zemljišče odkupil zasebnik oziroma da bi jih ureditev le-tega tedaj morda stala več kot pa nakup zemljišča.

Ribniški zobotrebci

OPOZORILA STANOVALCEM - Skupnost stanovalcev občine Ribnica je konec prejšnjega meseca razobesila v blokih na Prijateljstvu trgu v Ribnici opozorila stanovalcem na kršitve hišnega reda in nespoštovanje določil novega stanovanjskega zakona. V opozorilu je navedeno, da so se v zadnjem času tako stanovalci kot krajevna skupnost Ribnica večkrat pritožili, da nekateri stanovalci Prijateljstva trga nepravilno uporabljajo stanovanja, skupne prostore, skupne dele in naprave ter okolico objektov. Ni sicer omenjeno, da nekateri stanovalci tudi ne plačujejo vode, elektrike, čistilke, poštnine in blagajničarke ali samo nekatere od teh skupnih plačilnih obveznosti stanovalcev, vendar tudi to nedvomno sodi med kršitve, zoper katere bi se moralo tako ali drugače ukrepati. Skupnost stanovalcev v opozorilu omenja tudi kazni, vendar je vprašanje, ali bodo opozorila sploh kaj zalegla. Že po treh dneh so bila namreč tudi sama opozorila pritrjena le še v treh stanovanjskih blokih od skupno osmih, kolikor jih je na Prijateljstvu trgu.

Sevniški paberki

BEGUNCI - Predstaviteljske Slovenske nacionalne stranke (SNS) v Sevnici je po daljšem uvodu sekretarke SNS Marjete Štiblar minila v precej živahnem razpoloženju. Na vprašanja iz občinstva je odgovarjala zelo samozavestno. Tudi na tisto, ki ga je prvi postavil pisec tehle vrstice, kako si predstavlja "dokončno ureditev begunskega vprašanja," kot naj bi se zmenili na kongresu SNS v Kočevju. Enemu izmed poslušalcev v dvorani se je zdelo pomembno čez čas pojasniti vesoljnemu občinstvu, da je bil tisti, ki se zanima za begunce, novinar Dolenjskega lista Pavel Perc, on pa da je Miro Gačnik. Gačnik, znan tudi kot poslanec brez dlake na jeziku na sejah sevniškega parlamenta, je še na mitingu SNS podučil novinarja, naj se bolj zanima za delavce, ne pa za begunce, tudi v DL. Po shodu je taisti novinar vprašal Gačnika, ki je zaposlen v Lisci, če on lahko kaj pove o domnevnem načrtovanem odpustu nadaljnjih 150 do 180 delavcev v Lisci (207 so jih že pred časom poslali na čakanje), o čemer je precej govoric. Tega Miro ni mogel ali smel, niti ni njegov direktor Vili Glas mogel ali hotel glasno komentirati. Mogoče bi pa lahko kdo pojasnil, kakšna kadrovska politika je to, če so pravimo, ki je prišla na občino iz Lisce, že po 4 urah nove službe takoj sprejeli nazaj? naroče največjega sevniškega podjetja?

PRINC - Med čakanjem na jordanjskega princa Asema smo ugibali, ali bo princ prišel na belem konju ali pa se bo pripeljal kar v avtomobilu. Princa so z zamudo pripeljali z beemvejem. Očitno se je predstavnik Lesnine za volanom izgubil v sevniškem velenestvu, kajti tudi ko je odhajal iz Stilesa, ni zapeljal proti mostu, ampak čez nadvoz nazaj v center.

Protest zoper odločitev ministrstva

O problematiki prizadetih na okrogli mizi

RIBNICA - Republiško ministrstvo za šolstvo in šport je za letošnje šolsko leto predvidelo zmanjšanje števila oddelkov na ribniški Osnovni šoli s prilagojenim programom Jože Petek. Z odločitvijo ministrstva se delavci šole in starši otrok, ki so se morali prešolati v Kočevje na Osnovno šolo Ljubo Šerčer, niso strinjali, vendar ministrstvo svoje odločitve ni spremenilo. Zoper njihovo odločitev, da se ne dovoli oblikovanje kombiniranega oddelka 7. in 8. razreda, pa so se zadnjega dne pred pričetkom pouka oglasili tudi člani Društva za pomoč duševno prizadetim iz Ribnice.

V protestnem pismu, ki ga je društvo naslovilo na pristojne občinske organe, ministrstvo za šolstvo in Zavod za šolstvo, je navedeno, da se ne strinjajo z zmanjšanjem števila oddelkov s prilagojenim programom. Kot razlog navajajo, da je otrok, kljub majhnemu številu, še vedno dovolj za dva oddelka ter da imajo v ribniški občini tri otroke, ki bodo že v kratkem potrebovali posebno obravnavo, in bi zato potrebovali oddelke za delovno usposabljanje. Kolikor bi obveljala sedanja odločitev ministrstva, bi bil že v prihodnjem letu po vsej verjetnosti ukinjen tudi v letošnjem letu dovoljeni kombinirani oddelki 3., 4. in 6. razreda, s čimer pa bi se v Ribnici občutno zmanjšala možnost, da bi kdaj imeli oddelke za delovno usposabljanje.

Društvo, ki mu je v interesu zgoščena skrb za prizadete otroke, se tudi ni strinjalo z izdajo odločb o prerazporeditvi delavcev Osnovne šole Jože Petek. Šola je novo šolsko leto dočakala še vedno kot samostojna šola, čeprav je povsem jasno, da bo zaradi majhnega števila učencev že na prihodnji seji ribniške občinske skupščine njena samostojnost ukinjena. Člani izvršnega odbora društva so menili, da bi moralo o zaoplitvi v trenutno le enem dovoljenem oddelku odločati vodstvo šole dr. France Prešeren, h kateri bo dosežani oddelki šole s prilagojenim programom priključeni, in vodstvo Centra za socialno delo, pod katerega naj bi po predlogu ribniške občine prešle delavnice pod posebnimi pogoji.

Prav s slednjim se delavke Osnovne šole Jože Petek ne strinjajo. Želele bi, da bi bil oddelke in delavnice priključene redni šoli kot njena enota. Ni presenetljivo, da se je zato ravnateljica Osnovne šole Jože Petek, Olga Černe, odločila za sklic okrogle mize o problematiki njihove šole, ne da bi vedela, da so tudi člani izvršnega odbora društva menili, da sta okrogla miza oziroma razgovor o problematiki duševno prizadetih v ribniški občini nujno potrebna. Okrogla miza bo verjetno že prihodnji teden.

M. LESKOVŠEK-SVETE

EKSURZIJA NA MOS 92

SEVNICA - Sklad za izobraževanje delavcev v zasebnem sektorju v sevniški občini priredi v soboto, 12. septembra, za delavce, zaposlene pri obrtnih, strokovno ekskurzijo na Mednarodni obrtni sejem v Celju. V okviru jubilejnega, 25. MOS 92, bo od 18. do 20. septembra od 10. do 18. ure na poligonu v Ljubčini razstava domačih in tujih motornih vozil.

Po kmetijstvu prednost trgovini

15 let sevniškega Merkatorja — Zadovoljni z odnosi v družini, ki jim je odprla slovenski trg — Trgovina dobiva večjo veljavo

SEVNICA — »Združitev z Mercatorjem je bila pomembna zato, da je sevniško kmetijstvo pridobilo slovenski trg. Zdaj poznamo in cenimo naše sadje in mesne izdelke tudi ljubljancem. Mercator je velik sistem, ki omogoča širšo, cenejšo ponudbo krajanom, saj je lažje doseči konkurenčne cene. Predvsem se trudimo, da bi pridobili kupce z raznimi popusti in akcijami, kakršna je tudi zadnja nagradna akcija ob našem jubileju, ki jo bomo zaključili v začetku oktobra,« je povedal direktor sevniškega Merkatorja, dipl. inž. Albin Ješelnik.

Letos namreč mineva 15 let, odkar je Merkator Sevnica v družini Mercatorja. To je doba, v kateri je 415-članski kolektiv, bivši Kmetijski kombinat (od leta 1990, ko je M—Kmečka zadruga krenila po svoji poti, jih je v firmi zaposlenih še 250) preživel razne težave preizkušnje, a je vsem izizzvom uspešno kljuboval in vseskozi dosegal razmeroma dobre poslovne rezultate. Osnove dejavnosti so se po besedah direktorja Ješelnika razvijale po že utrjeni poslovni usmeritvi, predvsem pa se je razmahnila trgovina.

Po Ješelnikovih besedah ne pričakuje večjih pretresov pri denacionalizaciji, saj sta vprašljiva le dva trgovska lokala in morda še okrog 50 ha zemljišč z gozdovi vred. Na Kopoljsko—Šmarskem polju so že vrnili 3,5 ha zemljišč.

Poziv SKD

Občina zahteva pomoč reupblike

KOČEVJE — V teh dneh so kočevski krščanski demokrati pozvali občinski izvršni svet, naj na nek način pomaga občanom kočevske občine, ki delajo na Hrvaškem. Gre za 61 domačinov iz Osilnice (27), Fare (22) in Drage (12), ki s 3 do 5 tisoč tolarji, kolikor mesečno zaslužijo, ne morejo živeti. Predlog SKD, da bi jim mesečno dali 5 tisoč tolarjev, za izvršni svet ni bil sprejemljiv, češ da občina za ta namen nima denarja. Sprejemljiv pa se jim je zdel predlog, da naj bi jim republika refundirala razliko do zajamčene plače. Menili so, da mora cena za osamosvojitve Slovenije plačati republika, saj drugače obmejne občine ne bi bile v enakopravnem položaju z ostalimi občinami. Dolgoročno reševanje problema so videli v prekvalifikaciji omenjenih delavcev, čeprav so nekateri člani kočevskega izvršnega sveta menili, da bi morali nastopiti ostreje in pričeti odpuščati hrvaške delavce, zaposlene pri nas tako, kot to menda počnejo Hrvati z našimi delavci.

Bolje je nekaj kot nič

Pomoč prizadetim zaradi suše

KOČEVJE — Minuli četrtek so člani kočevskega izvršnega sveta ugotavljali, kako bi lahko pomagali prizadetim zaradi suše, ki je na velikih kmetijskih površinah na Kočevskem prizadela

SPET ZA KOČEVJE REKORDNA RIBA — 107 cm dolgega soma je v rudniškem jezeru ujel 5. septembra kočevski ribič Mile Djurić z Rudnika, Trdnjava 17. Prijel je na kurja čreva. To je doslej najdaljši som, uplenjen v vodah Ribniške družine Kočevje, kjer je bil prejšnji rekord 104 cm dolg som, ki je bil tudi uplenjen v tem jezeru, bogatem z velikimi ribami, saj so v njem uplenili že več krapov, težkih od 9 do 12 kg, isti ribič, Mile Djurić, pa je tu ulovil že tudi 108 cm dolgo in 10 kg težko ščuko ter dva smuča, dolga 71 in 72 cm, teška okoli 3,5 kg. Koliko je najdaljši som tehtal, pa ni znano povsem zagotovo, saj tehtanje z osebno tehtnico ni preveč zanesljivo, in ta je pokazala okoli 9 kg. Glavo soma bo dal srečni ribič pripraviti in se bo pridružila njegovi pripravani največji ščuki. (Foto: Primc)

Neodvisnost — KNSS na obisku v Liku

Obojestranska seznanitev predstavnikov vodstva neodvisnih sindikatov in Likovih sindikalnih predstavnikov s problematiko sindikalnega dela

KOČEVJE — Prejšnji četrtek so kočevski Lik obiskali predstavniki vodstva sindikata Neodvisnost-Konfederacije novih sindikatov Slovenije: Alenka Orel, sekretarka, Janko Šanovič, član predsedstva, in Edvard Kržišnik, predsednik regijskega odbora neodvisnih sindikatov ljubljanske regije. Pogovarjali so se s predsedniki sindikalnih organizacij vseh šestih Likovih družb, razgovora pa se je za krajši čas udeležil tudi sekretar podjetja Borut Kopitar.

Ob tej priložnosti je Alenka Orel obrazložila pred kratkim izoblikovana stališča njihovega sindikata do osnutka zakona o prisilni poravnavi in stečaju. Povedala je, da so vladi predlagali, da se v okviru Republiškega zavoda za zaposlovanje ustanovi poseben solidaristični odškodninski sklad, iz katerega naj bi delavci, ki bi zaradi stečaja izgubili delo, dobili odškodnino za delo v višini polovice povprečne mesečne plače vseh zaposlenih v Sloveniji za vsako leto dela. »Sedaj, ko se ukinja moratorij na stečaje in se pripravljajo novi zakon o prisilni poravnavi in stečaju, ki bi lahko prinesel novo socialno obremenitev države, je še toliko pomembnejše, da se doseže sporazum med vlado, sindikati in gospodarsko zbornico, ki bi urejal področje cen, plač, davčne politike in politike zaposlovanja,« je dejala Orlova in poudarila, da bi morala vlada na podlagi

pravi kolektivnih pogodb. Glede plač, je zavrnila, KNSS ne bo dovolila, da bi se ponovilo, ko je vlada administrativno določila višino plač za negospodarstvo, prav tako ne bo pristala na zamrzitev plač najnižega tarifnega razreda. M. LESKOVŠEK-SVETE

PRENOVLJENA »METKA« — V Kočevju so v ponedeljek po dveh mesecih spet odprli lokal Žita »Metka«. Nekdanjo mlečno restavracijo »Metka« so temeljito prenovili in v njej uredili dva lokala: bistro, v katerem postrežejo goste z raznimi hitro pripravljenimi toplimi in hladnimi pijačami ter jedili, predvsem slaščicami in palačinkami, ter prodajalno peciva, v kateri dobite tudi slaščice, suhomesnate proizvode, pijače in drugo. Na fotografiji: s ponedeljkove otvoritve. (Foto: Primc)

ODSTOP PODPRESEDNICE

KOČEVJE — Podpredsednica kočevske občinske skupščine Nataša Žilevska je pred kratkim obvestila predsedstvo občinske skupščine, da želi odstopiti z navedene funkcije. Kot razlog je navedla, da ni več članica SPD oziroma stranke, ki jo je predlagala za opravljanje podpredsedniške funkcije. Čeprav v primeru njene razrešitve in izvolitve novega podpredsednika sedaj ne bo več veljalo, da bi prenovljeni avtomatično predlagali novega podpredsednika, pa se Žilevskejevi zdi njena razrešitev edina poštna rešitev.

KULINARIČNA RAZSTAVA — V petek popoldan je bila v Likovnem salonu v Kočevju otvoritev razstave kulinarčnih dobrot. Organizator razstave je bilo Društvo upokojencev Kočevje. Razstavljenih je bilo 57 vrst peciva in preko 30 različnih kompotov, sokov, likerjev in vložene zelenjave. Vse razstavljenosti je bilo lično okrašeno z ročno izdelanimi prti, prtiči in seti, ki so jih upokojenke večinoma izdelale v času od lanskega novembra do letošnjega marca v okviru njihovega krožka ročnih del. Po zaprtju razstave v nedeljo popoldan so z razstavljenimi slaščicami obdarili varovance Doma starejših občanov v Kočevju. (Foto: M. L.-S.)

Neizpolnjene obljube Posavcem in Kozjancem

Srečanje na Planini

PLANINA PRI SEVNICI — V sončnem, malo vetrovnem vremenu se je preteklo soboto na Planini pri Sevnici na vsakoletnem srečanju zbralo nekaj sto borcev Kozjanskega odreda, internirancev in aktivistov kozjanskega območja iz brežiške, krške, sevniške, šmarske in šentjurske občine, v katerih so podelili Kozjanskemu odredu domicil. Tokratni gostitelji srečanja: šentjurska borčevska organizacija ter planinska krajevna skupnost in turistično društvo, so se izkazali, ker so prireditve posrečno vključili v krajevni turistični praznik. Zlasti v nedeljo so prikazali razne šege in navade ter obrti, kar so zjeli tudi v muzejsko zbirko Planina včeraj in danes, ki je našla streho v starem zadržnem domu. Po nastopu domačega moškega pevskega zbora, učencev OS Kozjanski odred s Planine in godbe na pihala iz Šentjurga pri Celju, je zbranim spregovoril predsednik slovenske borčevske organizacije Ivan Dolničar.

Ivan Dolničar

Opozoril je na nekatere od obljub oblasti prebivalcev Kozjanskega in Posavja, ki so med vojno veliko pretrpeli in so bili zmeraj v pomoč partizanom in NOB. »Ena od obljub je pa prav za to območje pomembna. To je povračilo škode, ki so jo ljudje utrpeli na imetju in osebnosti, zaradi okupatorjevega terorja, izgnanstva, interniranja, mobiliziranja v nemško vojsko in drugih oblik nasilja,« je dejal Dolničar in spomnil, da so že prejšnji Peterletovi vladi in tudi sedanji Drnovškovi predlagali, naj ustanovijo medresorsko strokovno skupino, ki bo pripravila vse potrebne dokumentacije in predloge za pogajanja in sklepanje pogodb z Nemčijo in za iskanje tudi drugih rešitev za povračila vojnim oškodovancem. P. P.

Albin Ješelnik

kultura in izobraževanje

Splačalo se je

ŠK Mirana Jarca organizirala sejem rabljenih učbenikov in drugih knjig

NOVO MESTO — Z učbeniki je ponavadi kar precejšen križ. Ali jih ni dobiti pravočasno ali pa so predragi. Da jih v šolskem letu, ki se je začelo pred dobrim tednom, še nimajo vsi, je kriva draginja. V družinah, ki so na socialnem dnu, se komaj še najde kak tolar za šolske potrebščine. Slovenska vlada je cene učbenikov resda zamrznila oziroma jih je s posebnim odlokom vrnila na začetek julija, vendar je to učinkovalo tako kot nekaj kapelj dežja na morje. Kajti cene so kljub temu ostale za mnoge nedostopne.

V takšnih razmerah je koristna vsaka pobuda, vsak korak, ki ga kdo naredi z namenom, da bi solarjem omogočil priti ceneje do potrebnih knjig in drugih šolskih pripomočkov. V ta namen sta bila v Novem mestu minule dni kar dva sejma. Prvega, večdnevnega, je že pred začetkom šolskega leta pripravila občinska Zveza prijateljev mladine na Glavnem trgu. Ob pestri ponudbi se je dobilo marsikaj ceneje kot v trgovinah, zlasti učbeniki za osnovne in srednje šole. Osnovnošolci in srednješolci so knjige, ki jih več ne potrebujejo, prodajali tudi po manj kot polovični ceni novih. Marsikateri učenec je svoje knjige na tem sejmu tudi zamenjal za tiste, ki jih še ni imel.

Drugi sejem je bil v soboto, 5. septembra, dopoldne na ploščadi pred glavnim vhodom v Študijsko knjižnico Mirana Jarca, ki ga je tudi organizirala. To je bil enodnevni sejem rabljenih osnovnošolskih, srednješolskih, višje- in visokošolskih učbenikov ter drugih knjig, za mnoge možnost, da takšne knjige prodajo ali jih kupijo. Na koncu se je pokazalo, da se je splašalo organizirati tak sejem. Ravnatelj Študijske knjižnice, prof. Janez Mežan, je ocenil, da se je na ploščadi zvrstilo več kot 400 prodajalcev in kupcev rabljenih učbenikov, in ugotovil, da je bilo povpraševanje celo večje od ponudbe. Lastnike so menjale številne knjige, bi jih pa še več, ko bi jih le bilo. Prof. Mežan je prepričan, da je Študijska knjižnica Mirana Jarca z organizacijo takšnega sejma storila nekaj koristnega, da je pomagala mladini v stiski, in da zato ne bo ostalo samo pri njem.

I. Z.

Ramovš Consort na Slovaškem

Novembra bo ta naš ansambel nastopil v Gradcu

LJUBLJANA — Ansambel za staro glasbo Ramovš Consort je minulo soboto nastopil na festivalu srednjeevropskega baroka v Bratislavi. Kot je znano, goji ta ansambel glasbo, ki je nastajala od začetka 17. stoletja pa do Mozartovih predhodnikov sredi 18. stoletja. Slovaškemu občinstvu se je v zasedbi Marjana Benčina (sopran), Klemen Ramovš (kljunasta flauta) in Dada Ruža (čembalo) predstavil z deli sedmih skladateljev, od Izaka Poša do Georga Friedricha Händla.

Ansambel, ki ga je ustanovil in ga vodi Klemen Ramovš, deluje od decembra 1989. Veliko koncertira doma in v tujini. Letos bo imel še dva pomembna nastopa. 17. novembra bo koncertiral v veliki dvorani Narodne galerije v Ljubljani, štiri dni kasneje, 21. novembra, pa v avstrijskem Gradcu. Nastopil bo v graškem gradu Meerscheim, in sicer v okviru koncertov z ansambli iz Madžarske, Slovenije, Hrvaške, Italije in Avstrije. Koncerte organizirajo Stajerske kulturne prireditve ob simpoziju specialistov izvajalske prakse. K uspešnosti ansambela Ramovš Consort prispevata tudi severiški Stilles in ljubljanski Unicorn, člana Kluba Fortissimo.

Terpsihora začenja z izobraževanjem

Novomeški plesni skupini Terpsihora in Teora odslej združeni v plesno društvo Terpsihora — Marta Štemberger: »Redne plesne ure se začno 14. septembra«

NOVO MESTO — V nekaj zadnjih sezonah daje plesna dejavnost poseben utrip novomeškemu kulturnemu življenju. V Novem mestu namreč deluje več plesnih skupin, ki se načrtno ukvarjajo s plesom kot načinom telesnega izražanja. Gojijo najrazličnejše oblike sodobnega plesa, katerega značilnost je v tem, da plesalci s spletom telesnih gibov izrazijo dano glasbo ali poezijo in doživljajo le-te. Skupine sestavljajo osnovnošolci in srednješolci.

Izstopa plesna skupina Terpsihora, ki jo že od začetka vodi Marta Štemberger. Skupina ni samo ena najboljših na Dolenjskem, temveč je s svojimi domiselnimi nastopi, s plesi v lepi koreografiji, opozorila nase tudi na republiških srečanjih. Po podobni poti je šla skupina Teora, mlajša sestra Terpsihore, ki je začela delovati pod vodstvom Mojce Hotko. Obe sta šli skozi razne oblike izobraževanja in izpopolnjevanja, veliko sta pridobili v plesni delavnici v Novem mestu, ki je potekala pod vodstvom Frede Lassera, priznanega mojstra in profesorja za sodobni ples iz Pariza. Spoznali sta, da vodi pot do prave kvalitete samo skozi trdo delo in strokovno izobraževanje, da potem tudi uspeh ne izostane.

Skupini, ki sta do zdaj vsaj na videz delovali ločeno, sta se na začetku nove kulturne sezone dogovorili, da bosta poslej delovali kot ena skupina. »V četrtek, 3. septembra, smo imeli skupen sestanek, na katerem smo se zedinili, da bomo od tega dne dalje delovali kot ena skupina oziroma kot enotno plesno društvo, ki se bo imenovalo Terpsihora,« je dan po sestanku povedala Marta Štemberger. To je bil pravzaprav ustanovni zbor novega društva, ki se je, kot sta poudarili vodje dosedanjih samostojnih skupin, Terpsihore in Teore, odločilo tudi za nov način dela. Že okvirni program za novo sezono predvideva vrsto izobraževalnih oblik za vse kategorije plesalcev, od najmlajših iz prvih osnovnošolskih razredov do srednješolcev in študentov oziroma od začetnikov, ki bodo prve korake šele morali narediti, do tistih, ki že kaj znajo. »Sklep je bil, da bodo plesno skupino Terpsihora poslej sestavljali le tisti, ki so že do zdaj pokazali znanje, medtem ko bodo vsi drugi vključeni v izobraževalno-vadbene programe. S tem ne mislim samo na vseh 35 fantov in deklet, ki so sestavljali obe zdaj združeni skupini, ampak tudi na novince, ki naj bi se nam pridružili. Saj bo ena naših glavnih nalog tudi populariziranje naše dejavnosti in s tem pridobivanje novih članov in simpatizerjev. Radi bi dosegli nekakšno množičnost, o čemer zdaj nikakor nismo mogli govoriti,« je poudarila Štembergerjeva, ki bo očitno tudi v združenih skupinah tista, od katere bo predvsem odvisno, kako bo delovala nova Terpsihora.

V skladu z znanim načelom, da je društvo pač zato, da skrbi o. organizira izobraževanje, je tudi Terpsihora že objavila začetek izobraževalnih programov ter povabila zainteresirane, da se vključijo. Delo bo steklo sredi septembra, torej že čez nekaj dni. Zamišljeno je, da bi vse potekalo na kvalitetni, stro-

kovni ravni. Enkrat do dvakrat na teden bodo v Novo mesto prihajali člani Plesnega teatra iz Ljubljane, izkušeni plesalci, ki so obenem tudi dobri pedagogi. »Čeprav smo amaterji, bomo de-

Marta Štemberger in Mojca Hotko bosta poleg drugih pedagogov za sodobni ples tudi vodili plesne ure, s katerimi začenja Terpsihora.

lali, kolikor bo le mogoče, profesionalno, se pravi po programu, po katerem sicer dela plesna stroka, se pravi, da že od začetka zelo resno in na ravni. Tisti, ki bodo takšno izobraževanje končali, se bodo lahko brez dodatnega truda vključili v tovrstni študij in postali, če se bodo tako odločili, profesionalni plesalci,« je pripovedovala Marta Štemberger.

Pomembna novost v delu Terpsihore bodo javne vaje plesalcev pod strokovnim vodstvom. Prijavili in vključili se bodo lahko vsi, ki imajo plesne ambicije ali vsaj nagnjenje k izražanju s telesom. To bi lahko bila neke vrste avdicija za včlanjevanje v skupino. Vaje bodo tudi poslej tam, kjer so bile do zdaj, se pravi v Glasbeni šoli Marjana Kozine in v Osnovni šoli Center. Čeprav si Terpsihora želi dobiti lastne stalne prostore, se ji ta želja najbrž ne bo uresničila. Vsekakor pa računa, da bo deležna večje denarne pomoči, saj bo denar še kako potrebovala tako za izvajanje izobraževalnih programov kot sicer za dejavnost, nastope, opremo in drugo. Samo delež, kakršnega je do zdaj dobivala od Zveze kulturnih organizacij, namreč ne bo zadostoval. Bo šla skupini kaj bolj na roke občina, morebiti sponzorji?

I. ZORAN

Dolenjec slikal v Svečah

V kraju, kjer je živel kipar France Gorše, že 12. slikarski teden — Med slikarji tudi Jože Kumer

SVEČE NA KOROŠKEM — V tem slovenskem kraju na avstrijskem Koroškem, kamor se je po drugi svetovni vojni zatekel akademski kipar France Gorše, dolenjski rojak, in tam ustanovil znano galerijo, je od nedelje, 30. avgusta, do sobote, 5. septembra, potekal že 12. slikarski teden.

Slovensko prosvetno društvo Kočna, ki vodi te tradicionalne dneve ustvarjanja ter srečevanja umetnikov in domačinov, je letos povabilo sem slikarjev iz prostora Alpe-Jadran. Domačine, Korošce, sta zastopala Franc Brandl in Simon Veratshnig, Koroško pa tudi na Bistrici v Rožu udomljeni Makedonec Ljupčo Deskoski (tam živi od leta

1987). Iz Slovenije sta prišla Milan Butina in Jože Kumer ter iz Trsta Jasna Merku in Megi Pepeu. Razstavo ustvarjenih del so odprli na zaključni prireditvi v soboto, 5. septembra.

Jože Kumer, akademski slikar iz Dolenjskih Toplic, je povedal, da je z udeležbo v tej slikarski koloniji zadovoljen, prav tako z deli, ki jih je ustvaril. Naslikal je kar okoli 30 portretov ljudi, ki jih je naključno srečal oz. spoznal.

I. Z.

KONCERT LOŠKEGA ZBORA NA GRADU

SEVNICA — Sevnška Zveza kulturnih organizacij priredi v petek, 11. septembra, ob 19. uri na sevnškem grajskem dvorišču koncert mešanega Pevskega zbora Primož Trubar iz Loke pri Zidanem Mostu. Zbor se bo pod vodstvom Tatjane Balog predstavil z novim koncertnim programom. Omeniti velja še to, da je bil ta zbor na zadnji posavski pevski reviji omenjen kot eden izmed najboljših posavskih zborov in je dobil ponudbo, da bi se lahko pripravljal za Našo pesem v Mariboru.

»Tako sem bil za Šibenik«

Med enajsterico slovenskih slikarjev, ki so podarili slike otroškemu festivalu v Šibeniku, je tudi novomeški slikar Janko Orač — Razstava

REKA, NOVO MESTO — Enajst slovenskih slikarjev je podarilo slike mednarodnemu otroškemu festivalu v Šibeniku. Za takšno obliko pomoči tej tradicionalni prireditvi na Hrvaškem so se odločili slikarji: France Slana, Bojan Klančar, Roberto Faganell, Janez Kovačič, Veljko Toman, Tomaž Železnik, Andrej Kosič, Darko Slavec, Darinka Pavletič-Lorenčak, Marin Berovič in Janko Orač. Podarjena dela so bila do nedavnega razstavljena v eni od šibeniških galerij, pred kratkim pa so slike prepeljali na Reko in so zdaj na ogled v tamkajšnji galeriji San Modesto. To je nova reška galerija, odprta pred meseci. Doklej bo v njej omenjena razstava, se ni dalo zvedeti.

Med darovalci oziroma razstavljalci je torej tudi novomeški slikar Janko Orač. Povedal je, da so nekateri podarili šibeniškemu festivalu po več svojih slik in da so na razstavi poleg podarjenih tudi druge, ki niso bile oddane kot darilo. »Tudi jaz sem dal v pošiljko poleg slike, ki sem jo namenil za darilo, nekaj več del. Bila je priložnost, da razstavljam, pa sem se tako odločil,« je dodal.

Pobudo, da bi slikarji iz Slovenije podprli šibeniško prireditev za otroke, tako da bi vsak slikar podaril vsaj eno svoje delo, je dal menda slikar Marin Berovič, ki je doma iz Novega mesta, slikar France Slana pa naj bi bil to pobudo takoj podprl.

Oba sta že razstavljala v Šibeniku, zato je razumljivo, da sta tako vneto začela to akcijo.

»Ko me je Marin Berovič še pred pomladjo vprašal, če grem zraven, sploh nisem pomišljal, marveč sem mu takoj odgovoril, da sem za to. Izbral sem slike in jih poslal,« se spominja Orač. »Potem sem na Šibenik kar malo pozabil. Nanj sem

Janko Orač

se spet spomnil, ko sem poslušal poročila, kako ga obstreljujejo in rušijo. Nič nisem vedel, kaj je s slikami, ali jih bom sploh lahko dobil nazaj. Ko je vojna, človek pač ne more vedeti, kaj vse ga lahko doleti. Šele ko sem zvedel, da so razstavo prepeljali na Reko, sem si oddahnil.«

I. Z.

drugačna pot do znanja
izobraževanje na daljavo GV

TEMELJNI TEČAJ NEMŠČINE

NA DALJAVO

nudi:

- učenje doma po lastnem urniku,
- lastnega učitelja, ki vas vodi skozi lekcije,
- možnost občasnih tečajev »v živo«,

je primeren za:

- vse, ki ste nemško že znali, pa bi radi znanje obnovili ali uredili,
- popolne začetnike prav tako kot za »neprave« začetnike,
- učence srednjih šol kot dopolnilno gradivo,
- vse, ki z učenjem mislijo zares.

Informacije: Gospodarski vestnik, tel.: 061/12-20-20.

Srednja kmetijska šola Grm, Novo mesto, Sevno pod Trško goro 13,

razpisuje prosto delovno mesto

TAJNICE

Pogoji:

- V. stopnja šolske izobrazbe administrativne ali ekonomske smeri
- obvladanje programa Wordstar

Prednost imajo kandidati z izkušnjami na podobnem delovnem mestu v šolstvu.

Delovno mesto je razpisano za nedoločen čas, s polnim delovnim časom, poskusna doba je tri mesece.

Začetek dela takoj.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izobrazbi v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: **SREDNJA KMETIJSKA ŠOLA »GRM«, NOVO MESTO 68000 NOVO MESTO**

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po končanem zbiranju prijav. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

**SVET
SREDNJE TEHNIŠKE
IN ZDRAVSTVENE ŠOLE
Ul. Milke Šobar 30
68000 NOVO MESTO**

razpisuje
prosta delovna mesta

1. RAVNATELJA ŠOLE
2. POMOČNIKA RAVNATELJA — vodja zdravstvenokemijske enote
3. POMOČNIKA RAVNATELJA — vodja elektro enote

Za ravnatelja ali pomočnika ravnatelja — vodjo enote je lahko imenovan, kdor izpolnjuje splošne pogoje, določene z zakonom, in ima:

- visoko strokovno izobrazbo
- pedagoško-andragoško izobrazbo
- strokovni izpit
- najmanj pet let delovnih izkušenj na področju vzgoje in izobraževanja ter izpolnjuje še druge pogoje za učitelja ali sodelavca na srednji šoli.

Ravnatelj in pomočnika ravnatelja bomo imenovali za štiri leta. Pomočnik ravnatelja bo v skladu z normativi imel delno učno obveznost oziroma opravljal druga dela v zvezi z vzgojno-izobraževalnim delom.

Rok za prijavo je 8 dni. Prijavo z dokazili pošljite na gornji naslov s pripisom »Za razpis«. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po dnevu objave razpisa.

KMETIJSKA ZADRUGA

»GORIŠKA BRDA« p.o.

65212 DOBROVO, Zadruga cesta 9

KZ »GORIŠKA BRDA« Dobrovo vabi k sodelovanju zunanjeja sodelavca

**— ZA PRODAJO VIN
NA PODROČJU DOLENJSKE**

Pisne ponudbe bomo sprejemali 8 dni po objavi na gornji naslov. Vse potrebne informacije dobite v prodajni službi zadruga, telefon: (065) 45-116.

V Glažuto po izgubljeno zdravje

Sredi obsežnih gozdov, nekako na pol poti med Grčaricami in Loškim potokom, stoji na krčevini v Glažuti velik gozdarski dom. Zadnje leto in pol je ta oddaljeni kraj cilj številnih ljudi, ki prihajajo tja tako rekoč vsak dan. »To so v glavnem, kot pravite Slovenci, ubogi reveži, ki jim medicina ni mogla več pomagati in se, marsikdaj v zadnjem upanju, zatečejo k meni,« pravi Enver Jusić, bioenergetik, radiestezist in kiropraktik, ki zadnje leto in pol na svoj način zdravi ljudi v eni od sob v gozdarskem domu v Glažuti, do kamor je od asfalta v Grčaricah še 8 km gozdne makadamske ceste, ki se vije

po prostranih jelovih in smrekovih gozdovih.

Jusić, sicer doma iz Banjaluke, trdi, da je eden redkih v Evropi, ki združuje več znanj in sposobnosti: je obenem kiropraktik, radiestezist in bioenergetik. »Kiropraktika, to je ročna manipulacija za reševanje težav s hrbtenico, rokami, nogami, prsti in zgolbi nasploh, se v naši družini prenaša iz roda v rod že 300 let. S tem se ukvarjam tako rekoč od 10. leta starosti,« pripoveduje. V tej starosti se namreč Jusići začno učiti te spretnosti. Uk traja 8 let, do takrat »vajenec« dela pod nadzorstvom starejšega kiropraktika, pri osemnajstih letih pa lahko

začne delati samostojno. Kasneje je Enver ugotovil, da ima tudi radiestezijske sposobnosti in zelo velik bioenergetski potencial. »Na prste ene roke bi lahko naštel ljudi v Evropi, ki so se jim vse te tri stvari, sposobnosti in znanja, tako srečno ujele,« trdi.

Jusić je prepričan, da ljudje zbolevajo zaradi upadanja pozitivne energije. Do tega prihaja zaradi bivanja v prostorih, ki so izpostavljeni slabim zemeljskim sevanjem, pa naj bo to hiše, stanovanja ali prostori na delovnem mestu. Slaba sevanja lahko vplivajo na človeka, ki v takih prostorih sedi ali leži, ko človek hodi oziroma ko se premika, ne more izgubljati te pozitivne energije, le ko sedi ali leži v prostorih, kjer je izpostavljen slabim zemeljskim sevanjem, jo izgublja. »Najbolj nevarno je, če je človek slabim sevanjem izpostavljen v postelji. Človeški organizem tako stanje vzdrži največ 10 do 14 let, potem se pojavijo težke bolezni in celo smrt, in to vse samo zaradi slabega zemeljskega sevanja,« svari Jusić, ki je povedal tudi, da so v večih razvitih evropskih državah že sprejeli tako imenovane radiestezijske zakone, ki zahtevajo, da pred gradnjo objekta radiestezist pregleda teren in določi najboljšo lokacijo za gradnjo. Menda je včasih

dovolj, če samo za kakšen meter prestavijo name-ravano gradnjo, da ljudje ne bodo izpostavljeni nevarnemu sevanju. Jusić svetuje, naj v postelji ljudje ne ležijo tako, da bo glava proti jugu, najbolje je, da so z glavo obrnjeni proti severu. Če gledate televizijo in pri tem na tistem kraju hitro zaspite, ko greste v posteljo, pa dolgo ne morete zaspati, je tisti kraj pred televizijo slab. Sicer pa je najbolje, če radiestezist pregleda tako bivalne kot delovne prostore. »Za to, da določim, če je kje slabo sevanje, kje je in kako močno je, mi zadostuje že skica ali načrt stanovanja ali hiše. Do tri negativna sevanja lahko odkrijem po načrtu, za več pa moram z radiestezijskimi pripomočki pregledati kraj sam. V letu in pol, kar delam v Glažuti, sem tako pregledal nič koliko načrtov in stanovanj, pa je bilo med njimi le kakih 30 bivalnih prostorov, ki so, kar se sevanja tiče, popolnoma zdravi. Torej smo vsi izpostavljeni tem sevanjem, nekateri bolj, nekateri manj. Tudi zbolevajo ljudje različno: kdor je bolj izpostavljen, prej, poleg tega pa je to odvisno tudi od splošne telesne odpornosti. Dejstvo je, da so sevanja v višjih nadstropjih močnejša kot na primer v pritličju.«

Jusić ljudem, ki prihajajo k njemu, pravzaprav vrača energijo, ki so jo leta in leta izgubljali zaradi slabih sevanj in zato zbolevajo. »Zato najprej z radiestezijsko metodo pregledam njihove bivalne prostore, določim zdrave kraje za spanje, potem jim kot bioenergetik vrnem energijo. Šele tak pacient, ki živi na zdravem kraju in ima visoko energijo, bo sposoben sprejemati zdravlila in bodo ta zdravlila tudi učinkovala. Jaz namreč zahtevam, da se moji pacienti še naprej zdravijo pri zdravniku, da jemljejo zdravlila, ki so jim jih predpisali zdravniki. Dejstvo pa je, da sem imel ljudi z visokim pritiskom, ki so se zdravili po 20 in več let, ki so pojedli za omaro zdravil, pa se jim stanje ni nič izboljšalo, po desetih obiskih pri meni pa je njihov zdravnik ugotovil, da imajo normalen pritisk. Pri meni v Glažuti je bilo do sedaj tudi že več kot 50 zdravnikov, njihovih zakoncev ali otrok, ki jim uradna

medicina pri zdravljenju njihovih bolezni ni mogla več pomagati,« našteva Jusić, možak zelo preudarnega, umirjenega in zaupljivega nastopa in govora. »Vašim bralcem, ki imajo zdravstvene težave, pa jih zdravniki ne morejo pozdraviti, priporočam, naj čimprej poiščejo pomoč radiestezista, ki naj jim pregleda bivalne prostore in jim da napotke, kako naj jih preuredijo. Šele potem naj se obrnejo na bioenergetika, kajti le tako bo njegovo posredovanje učinkovito. Še posebej to velja za tiste, ki se jim v družini ponavljajo iste bolezni, na primer srčna ali možganska kap, rak, sladkorna, levkemija in druge.«

Pri svojem zdravljenju Jusić največkrat uporablja vse tri metode: kiropraktiko, radiestezijo in bioenergetiko. »Jaz ne zdravim posledic bolezni, ne zdravim periferno, ampak ljudem vračam izgubljeno energijo, s tem pa si organizem okrepi samo-obrambno sposobnost, zdravlila začnejo polno učinkovati in človek ozdravi. S kiropraktiko, prav tako v povezavi z radiestezijo in bioenergetiko, pa ljudem vračam delovno sposobnost, in to zlasti pri težavah s hrbtenico.« K Jusiću v Glažuto prihajajo ljudje iz cele Slovenije pa tudi iz tujine, zlasti iz Italije, Avstrije in Nemčije, zato je pri njem treba na obisk čakati tudi po mesec ali dva. Našel je več primerov težkih bolezni, pri katerih je uradna medicina že dvignila roke, pa je on s svojo metodo te ljudi pozdravil. Tako je pozdravil pacientko, ki so ji hoteli zaradi gangrene odrezati nogo, trdi, da lahko pomaga pri zdravljenju sladkorne bolezni v tisti fazi, ko pacient jemlje tablete, uspešen je pri zdravljenju migrene, epilepsije, bolezni prebavnega trakta, pri psihičnih težavah, še posebej pa pri zdravljenju otrok, ki močijo posteljo, ki se zaradi težav s koncentracijo slabo učijo, ki imajo težave z vidom. »Jaz pri takih otrokih rešim energetski problem, okulist mora določiti svojo terapijo, rezultat vsega pa je znatno zmanjšanje dioptrije. Vsekakor zahtevam, da zdravljenje vedno poteka hkrati, pri zdravniku in meni.« So pa seveda tudi taki ljudje, ki pridejo prepozno. »Takih, za katere vidim, da jim ne morem pomagati, ker so prišlo prepozno, ne sprejemam.«

Maja prihodnje leto bo Jusić v Glažuti priredil srečanje tistih žensk — vseh je okoli 30 — ki so po zaslugi njegove terapije, zanosile in postale mami-ce. Ob tej priložnosti bo tudi tiskovna konferenca, na njej pa bodo govorile samo te ženske in njihovi možje. »Najbolj prav pa tudi najbolj prepričljivo je, če človek, ki je prišel k meni po pomoč, sam pove svojo zgodbo.« Za obisk pri Jusiću je treba odšteti nekaj denarja, nazadnje je to bilo 1000 tolarjev. Vendar težke bolnike, take s cerebralno paralizno, multiplo sklerozo ipd., ki k njemu pridejo tudi po 50-krat in večkrat, sprejema zastonj. Enver dela v Glažuti po tri tedne na mesec vsak dan razen ob četrtkih. »V mlaju, to je kakih 8, 9 dni v mesecu, ne delam, če bi delal takrat, bi izgubljal svojo energijo in s tem ogrožal svoje zdravje.«

ANDREJ BARTEJ

na senčni strani življenja

Rajko Šajnovič se bori proti romskemu etnocidu

Ušli genocidu, zdaj žrtve etnocida?

Časi hine šukar, kana pa več ne kaj doka. Tudi Romi vzdihujejo za stari časi. Stavek, ki smo ga zapisali v uvodu, je v romani čip, romskem jeziku, kakršnega govorijo dolenski Romi. V gadžikani hip, torej v kmečkem ali slovenskem jeziku, bi se reklo: včasih je lušno blo, zdaj pa ni več tako. Pri tem mora ta »včasih« v romskem rodovnem spominu segati kar precej rodov daleč nazaj v preteklost, kajti izkušnje le nekaj rodov nazaj niso preveč rožnate. Zlasti med drugo svetovno vojno so se Romi znašli na seznamu neljudi, ki jih je aparat tretjega Reicha pedantno iztrebljal, pri nas pa jim tudi ni bila kaj dosti bolj naklonjena tako zvana ljudska oblast, saj jih je prav tako neusmiljeno pošiljala na oni svet. Koliko in kako, tega svet verjetno ne bo nikoli zvedel, saj so priče na romski strani že zdavnaj pomrle — romski rodovi se zaradi krajše življenjske dobe menjujejo hitreje — na civilni pa ljudem, ki so obremenjeni s takimi zločini ali so bili njih priče, spomin neverjetno hitro peša.

Kakorkoli že, nekaj Romov je poskus genocida preživel, nekaj se jih je priselilo in v Sloveniji imamo zdaj tri skupine Romov: prekmurske, gorenjske in dolenske. Med seboj se razlikujejo po dialektih, ki jih govorijo, pa tudi po kulturni in gospodarski razvitosti. Dolenski Romi so, žal, razvojno najnižje, po mnenju Rajka Šajnoviča pa so prav zato izpostavljeni hudemu etnocidu, kateremu se zaradi svojega neznanja in notranje nemoči ne morejo upreti. Rajko Šajnovič pravi, da je etnocid lahko bolj uspešen kot genocid, saj bo z vsem, kar je romskega — jezikom, kulturo in navadami — v kratkem času pometel tako temeljito,

da bo za Romi ostal le spomin. In to ne da bi kdorkoli mignil s prstom proti temu. Nasprotno, marsikaterim oblastvenikom, zlasti na občinski ravneh, bi po njegovem mnenju to zelo godilo, saj bi se z asimilacijo romskega življa znebili socialne mizerije, s katero se morajo sedaj soočiti, in vsega, kar sodi zraven.

Da se to ne bi zgodilo, pošilja Rajko na najrazličnejše naslove v Sloveniji protestna pisma, če pa to ne bo pomagalo, pravi, se bo obrnil tudi na pristojne mednarodne forume. Rajko je romski pesnik in eden prvih Romov na Dolenskem, ki se je opismenil toliko, da lahko tudi v tej obliki izrazi svojo voljo in protest. Bil je tudi med prvimi pobudniki romskega kulturnega društva v novomeški občini, ki je bilo prvo v Sloveniji nasploh. To je bilo leta 1983, kmalu po prvem vseslovenskem srečanju ob svetovnem dnevu Romov v Novem mestu leta 1982. Pobudo za to srečanje je dal novomeški filmski režiser Filip Robar-Dorin, za katerega Rajko pravi, da je lacho i čačo gadžo — dober in pravi kmet (civil). To je naziv, ki si ga med Romi zaslužijo le redki. Filip Robar je posnel dokumentarni film Opre Roma, ki je dvignil dolenske Rome iz anonimnosti in jim vtil vsaj kanček samozavesti. Filip je bil tudi eden redkih civilov — tistih, ki so na ta ali na oni način začasno ali za stalno prestopili k Romom, tukaj ne štejemo — ki se je udeleževal romskih srečanj, najsi bo raznih praznovanj, porok in rojstev, ali pa pogrebščin, delil z njimi veselje in žalost ter jedel in pil z njimi. To Romom veliko pomeni, zato je »čačo gadžo«. Posledica te samozavesti je bilo tudi romsko društvo s

svojo kulturno in športno sekcijo, katerega duša je bil Rajko Šajnovič. Ta pravi, da se je v dolgih letih predsednikovanja iztrošil, pritiskal na vse možne kljuke, založil za skupno dobro veliko svojega časa in tudi denarja, toda vse brez vidnejšega uspeha. Nasprotno! Romsko društvo je zajelo malodušje, članstvo se je osipalo, tudi Rajko je dal protestno odpoved na predsednikovanje in vse je šlo zlagoma navzdol. Zdaj je zadeva dosegla dno.

»To je etnocid!« trdi Rajko na več kot štiridesetih straneh gradiva, ki ga namerava obelodaniti. Napisal ga je z roko, ker mu dveh iztrošenih pisalnih strojev, ki jih ima sedaj kot tajnik društva, nihče ne more več popraviti, v Novem mestu pa je ni ustanove ne podjetja, ki bi romskemu društvu podaril še dober pisalni stroj, čeprav se povsod opremljajo z računalniki in pisalnih strojev ne uporabljajo več. Kot podporo za svojo trditev o etnocidu navaja popolno brezbriznost v občinah za ohranjanje romske kulturne dediščine, pa tudi odnos do Romov nasploh. Le-ti se v občinskih labirintih, kjer se menjavajo uradniki in njihove pisarne, ne znajdejo, pomoč pa je osredotočena le na izgradnjo tistih nekaj stanovanjskih hiš v Žabjeku, ki služijo le za dober izgovor, da je ni treba dajati za nič drugega. Zlasti pereč pa je problem v zdravstvu, ki ga Romi zaradi svoje bolehnosti pogosto potrebujejo. V svojem gradivu Rajko opisuje hladen odnos zdravstvenih delavcev do Romov, poimensko pa navaja tudi zdravnike, ki se vedejo do Romov skrajno nesramno. Zlasti eden o njih naj bi imel zelo dvojna merila, saj zna biti osoren do večine, do lepih mladih Romk pa izjemno prijazen in uslužen. Seveda za določene protiusluge. Seveda ni povsod tako. Rajko Šajnovič navaja tudi uradnike in zlasti nekatere učitelje, ki so pripravljeno narediti za Rome veliko več, kot to terjajo njihova službena dolžnost.

Romi so v novi slovenski ustavi omenjeni v 65. členu, ki zagotavlja njihove pravice etnične manjšine. Da so prišli v ustavo, je že dosežek, vendar pa Rajko meni, da bi morali priti v 64. člen, ki bi jim edini zagotovil obstanek in uveljavljanje človeških pravic, kakršne jim pripadajo. Tako bi se izenačili z italijansko in madžarsko manjšino in dobili svojo predstavnika v republiško skupščino. »Po eden bi moral biti iz vsake skupine,« pravi Rajko, »prav tako pa bi moral Rome zastopati romski predstavnik v vsaki občinski skupščini v tistih občinah, kjer živijo Romi. To bi moral biti človek, ki je pismen, aktiven in poznan po svojem humnem delovanju.«

Romi so v novi slovenski demokraciji res prišli na stranski tir in lahko se zgodi celo, da bodo postali v predvolilni kampaniji cenena tarča za pridobivanje glasov. Zlasti močno pa se na stranski tir počutijo postavljeni ob številnih beguncih iz južnih delov nekdanje Jugoslavije, ki imajo po mednarodnih konvencijah zagotovljene vse pravice, hkrati pa se spuščajo na področja in dejavnosti, ki so jih imeli Romi izključno za svoja. No, tega Rajko Šajnovič v svojem pisanju ne omenja, a je bojazen in napetost že čuti v zraku.

TONE JAKŠE

priče preteklosti

Staroselci so živeli od repe

Ko so Slovenci prišli v novo domovino, so s sončnih nižinskih njiv in pašnikov pregnali staroselce v senčne in neplodne gorske doline in na mršave pašnike, kjer je bilo konec s tečno poljedelso hrano. Od poljščin jim je ostala menda samo nezahtevna repa, sicer pa so v glavnem živeli od živoreje, lova in prirodnih sadežev, ki jih je v Gorjancih bilo v izobilju. Zlasti je bil zanimiv lov na polhe, ki so ga urejali s posebnimi poljščimi sodišči. (Poljša sodišča so se ohranila kot edinstven primer samo v Kostanjevici in Pletterjah.) Repa je postala staroselcem glavna hrana. Ob dobri letini repe so kot pogani razvili vrsto kulturnih obredij: za debelo repo so o pustu plesali, po staroselskem kultu kurenti še danes po snegu za plugom sejejo. Repni olupki o veliki noči so se ohranili do danes kot obredna jed, ne da bi jedli zaradi potešitve lakote, ampak zaradi običaja. Pred leti je v okolici Bleda

gospodinja z malo žličko aleluje »obhajala« vsdo družino. Podobni obredi so bili tudi na obronkih Gorjancev, zlasti pri Cerovem Logu.

Pred nedavnim so ljudje v Šentjernejski dolini rekli slabo oblečenemu človeku ali razcapancu: »si kakor rapeštu«, kar izhaja iz besede repoštev. Da so pregnanci z bogate doline živeli bedno in v cunjah, ni nič čudnega. Od tod tudi veliko slovenskih priimkov, kot so: Repovš, Rapuša, Repar itd., ki so vsi staroselskega izvora, vedno pa so imeli zaničljiv prizvok.

V Gorjancih so poznali tudi Paradiž in Pekl. Paradiž na Selih pri Pletterjah je gotovo nekako povezan s Peklom nekaj streljavej naprej od Sel. Pekl je bil v lasti Turnških gospodov iz Leskovca pri Krškem; Paradiž pa je verjetno bil prvotno le dvorec »Šibčev grad«, pri katerem je bil tudi starodavni mlin. Antagonistična izraza »paradiž« in »pekel« sta lahko tudi odraz nasprotij med dvema fevdalcema.

Nekateri pravijo, da je »pekel« tudi staro ime za »rupo«, kot pod Gorjanci pravijo kraški vrtači. Stari ljudje so pripovedovali, zlasti tisti v okolici Lurda, da je nekoč, ko so preganjali hudiča, le-ta skočil v kraško jama in za večno izginil. Najbrž gre tudi za prastaro predstavo, da je »rupa« vhod v pekel.

SLAVKO DOKL

Krompirjev ujetnika nista pojedla

»Bila sem trmasta in vztrajna. Če so otroci kam hiteli, jaz pa sem ostala zadaj, ker sem bila bolj okorna, sem pričela tako glasno jokati, da so se morali vrniti pome. Tako sem dosegla svoje. Še danes vztrajam. Telo je res bolj slabotno, a spomin je dober in jezik kar namazan, tako da se še ne vdam.« pravi Marija Knafeljc ali, kakor jo stari Novomeščani in domačini v Cegelnici bolje poznajo, Krnalova Micka. Zdaj živi v Domu starejših občanov v Šmihelu in z invalidskim vozičkom le poredkoma pride na prosto, a je bolezen, ki jo je napadla že v mladosti, potrebovala skoraj osem desetletij, da jo je spravila tako daleč. Dve leti in pol ji je bilo, ko je zbolela za paralizno. Dobro je že hodila in se že potepala po vasi, potem jo je pa zvililo. Pomoči ni bilo. Sosed Mirtič je bil med drugim tudi domači zdravnik ali padar, kakor so takrat rekli takim, ki so se še spoznali na moč zdravilnih rastlin, raznih zvarkov in obkladkov. Iz kuhanih smrekovih storžev in hrastovega lubja ji je pripravljaj kopeli in Micika je zopet shodila, a noge niso bile nikoli več čisto normalne.

V družinah je bilo takrat veliko otrok, a tudi smrt in bolezen sta bili ob otroški posteljici često v gosteh. Tudi Mickino sestrico je kmalu pobrala škrlatinka. A na obzorju je bila takrat še hujska sovražnica — vojna. Očeta so ji mobilizirali na sv. Ane dan, 26. julija 1914. Čeprav ji je bilo komaj štiri leta, ko se je vojna pričela, se Micka dobro spominja nekaterih pomebnih podrobnosti. Revščine, ki je zavladala, pa ruskih ujetnikov, ki jih je bilo v Novem mestu takrat precej. Dva Ukrajina

sta takrat pritavala do njihovih vrat, vsak z dvema krompirjema v roki, in prosila mater, naj jima jih skuha. Mati je položila lonec na štedilnik, a lačna ujetnika nista dočkala, da bi se krompir skuhal, saj so ju prej našli orožniki in odpeljali nazaj v mesto.

Mickin oče je bil železničar. Temu se ima zahvaliti, da je iz vojske prišel živ. Dve leti je že služil in prišel z regimentom kranjskih Janezov ravno v prvo bojno linijo na Karpatih. Pripravljali so se na napad. Kurat jih je že blagoslovil in pripravil za morebitno smrt. »Ljuba mati božja, če me rešiš iz tega pekla, ne bom nikoli godrnjal, samo da bom imel vsak mesec vrečo moke za svojo družino pa eno delovno in eno za takmašno obleko.« se je priporočil oče Mariji pred bitko. A glej, v bitko mu ni bilo treba nikoli! Četrty ure zatem je prišlo obvestilo, da ga kličejo domov na delo pri železnici in odplazil se je cel kilometer nazaj iz prvih bojnih linij. Tako je bil rešen.

Mici se je izšolala v Prečni. Pravi, da so imeli tudi po prvi svetovni vojni tukaj svoje begunce. To so bili Primorci, ki so jim domovino zasedli Italijani. Domačini so se pogosto jezili, da jim zavzemajo delovna mesta in imajo prednost pri šolanju, zato niso bili vedno in povsod dobrodošli. Uk in prvo delo je Mici našla pri teti v Zagrebu. Postala je šivilja, cenjena tudi doma, ko se je vrnila. Tista trideseta leta so bila v njenem življenju najlepša. Veliko je šivala pri bogatejših družinah v Novem mestu, Kranju, celo na Jesenicah. Tudi po teden ali več je ostala in delala pri eni družini. Videla in doživela je marsikaj in ljudje so ji zaupali. »Več kot visoka šola je bila to zame,« pravi Mici. Njena umirjenost in spravljenost s svetom je gotovo rezultat te visoke šole življenja, ki jo je v tistih časih opravljal Mici. Pomagala ji je vrednotiti tudi dogajanja med vojno, ki je sledila. Bolela jo je razklanost, ki je legla med ljudi, pa fanatizem in včasih nerazumljiva lahkomišelnost, ki je terjala več žrtev, kot pa bi jih bilo potrebno. Tisti čas je živela doma v Cegelnici, ravno na prepihu med gozdom in okupatorjevim blokom, ki je varoval Novo mesto.

Takrat je življenje izgubil tudi njen brat Jože. Bilo je še pod italijansko okupacijo. Amerikanci so iz aviona na Kastelčevo njivo v Bršljinu nasuli plaz majhnih bomb in ena od domačih hčera je prosila fante za pomoč, saj bi dekleta rade pobrale tam po-

FOTO: T. JAKŠE

sejano peso. Toda ni bilo sreče: ena od bomb je eksplodirala in fantu, ki jo je prijel, raztrgala roke.

Zgrudil se je tudi Jože. Šrapnel mu je tako nesrečno presekal vrat, da je bil takoj mrtev. Kastelčevih pa se je nesreča kar oprijela. Ko so po italijanski kapitulaciji Nemci zbombardirali Novo mesto in od tam pregnali partizansko vojsko, so prodirali ravno čez Bršljin in streljali na vse živo, kar so videli. Steza ob Krki za železnico je bila kar posejana s trupli. V Kastelčevi hiši so Nemci našli zalogo orožja in ubili očeta ter tri dekleta. »Kakšne nepredvidnosti!« pravi Mici. »Tisti čas so nam govorili, da je konec vojne in da bodo zavezniki vsak čas tu, pa smo verjeli. Danes me ne bi več nihče tako prevrjal. Tudi pri nas je bilo nevarno. Štab je bil v naši hiši. Partizani so pobegnili na vrat in na nos. Vse povsod so pustili orožja in propagandnih slik. K sreči so Nemci prodirali proti mestu in nas obšli, sestre pa so bile tako prisebne, da so orožje in slike pospravile pod fiziolovje na njivi. Pozneje so vse znesle v gozd k partizanom, čeprav je bilo nevarno.«

Po vojni je Mici še nekaj časa delala, potem pa zaradi bolezni prenehala. Sredi petdesetih let je dobivala pokojnino, a le eno leto. Po posredovanju bršljinške partijske celice so ji jo ukinili. Ni bila članica in govorila je po resnici, to pa nekaterim ni bilo všeč. »Vse sem odpustila in se na nikogar ne jezim več,« pravi zdaj Mici, »bili so mladi in naščuvani, pa so morali tako delati.«

TONE JAKŠE

Ivo postavlja konju spomenik

V belokranjskih gozdovih je v povprečju po 13 metrov gozdnih vlak na hektar, samo v revirju Planina pod Mirno goro pa 40 metrov na hektar. To pomeni, da bi pri spravilu lesa iz gozdov do kamionskih cest marsikje potrebovali konje, saj prepričanje, da lahko vsa dela v gozdovih postorijo stroji, že popušča. Toda žal je v Beli krajini revir Planina edini, kjer iz težko dostopnih gozdov vlečejo hlode ali nosijo drva konji. Prav te živali dobivajo v drugih evropskih državah pri gozdnih delih vse večji pomen, tega pa se bolj in bolj zavedajo tudi v črnomaljskem obratu novomeškega Gozdnega gospodarstva. Zato gozdarji tudi vzdržujejo košenice, da si še edini furman v Beli krajini Ivo Djetlo lahko nakosi krmo za konje. Postavili so mu tudi konjski hlev, pri studencih uredili korita za napajanje konj, čistijo pa tudi vodnjake.

Ivo Djetlo je leta 1949, ko je končal osnovno šolo, iz bosanske vasi Ograde blizu Travnika odšel v Hrvaško Primorje furat z bosanskimi konjički, ki jih je imel oče. Po nekaj letih je prišel v Slovenijo ter se leta 1959 naselil v Sredgori pod Mirno goro. Od takrat Bele krajine ni zapustil, razen ko je moral po opravkih v druge kraje ali ko je okrog novega leta odhajal za mesec dni na dopust k družini v Bosno. Ko se je poročil, ga je oče nagnal na delo v železarno v Zenici, češ da ne more biti neprestano od doma. Toda Ivo je vzdržal v železarni le pol leta, nato pa je zopet odšel v gozd. In četudi je sedaj že v pokoju, njegovo delo pa nadaljujeta sinova, je še vedno »gazda«. Delo s konji ostaja njegova skrb, sinovoma pa je zaupal traktor. Čeprav tudi v črnomaljskem obratu GG priznavajo, da je delo, ki ga opravlja Djetlo, najtežje od vseh gozdarjskih del, se Ivo še vedno ne da. »Saj bi imel doma kaj početi, toda ne vzdržim brez gozda. Kdor enkrat okusi kruh, kakršnega služim jaz, ne more več odnehati,« se nasmehne. Tudi takrat, ko je imel zaradi zlomov kar trikrat nogo v mavcu, je šel v gozd. Nesreč je imel precej, toda v glavnem jo je dobro odnesel. Nanje ga še najbolj spominja nos, ki mu ga je zlomila veja. Bolj usodne pa so bile poškodbe za mnoge od njegovih 300 konj, kolikor jih je imel v nekaj desetletjih. »Povprečno mi je na leto zaradi poškodb poginilo po pet ali šest konj, lani celo dva v enem dnevu. Letos še ni bilo nesreč,« pravi Ivo. To pa je velika sreča tudi zato, ker je kupal konje le takrat, ko so se mu poškodovali ali niso bili več sposobni za delo. Najboljši so se dobili v Karlovcu, bog pa ne daj, da bi pripeljal kakšnega z vojvodinskih ravnin. Toda nakupi v Karlovcu sedaj niso več mogoči.

Nikoli ni imel žrebičkov, saj ni imel časa čakati, da odrastejo. Najmlajši, ki so že sposobni za delo v gozdu, so po njegovem dveletni konji, najboljši pa v starosti od 8 do 10 let. Njegov najstarejši konj Mrki, ki še vedno pridno vleče hlode, šteje že čez 20 let in Ivo pravi, da ga ne bo dal od hiše, ampak mu bo postavil spomenik. Najbrž pa bi si po njegovih merilih zaslužil spomenik še kateri izmed njegovih konj, ki so zaradi poškodb prežgodaj morali s tega sveta. »Nekateri so bili tako pametni, da samo še govoriti niso znali. Priznam, da sem za marsikaterim, ki se je ponesrečil, jokal.« Tisti, ki dobro poznajo Ivo, vedo, da so bili prav vsi njegovi konji pridni, pa naj jih je imel v hlevu 25 ali 8, kolikor jih ima danes. Djetlo pravi, da to ni čudno, saj je živel s konji, odkar se je rodil, zato dobro pozna vse njihove navade in muhe. Predvsem pa ve, da bolj kot palica zalezeta beseda in zobjane.

Ivo danes s konji zveče ali znozi iz gozdov v revirju Planina, ki meri 2.000 hektarov, po 7.000 kubičnih metrov lesa na leto, včasih pa je znatno več. Ker dela v težko dostopnih predelih, je razumljivo, da so poškodbe konj pogoste. Toda še bolj ga je bolelo, ko mu je nekdo ukradel žival kar iz hleva. Eden od konj se je izgubil in nikoli več ga ni našel. Nekdo mu je z enim samim nabojem ubil dva konja, ker ju je zamenjal za jelenjad. Nekateri pa so imeli več sreče. Tako je eden od konj padel med skale, a mu ga je uspelo potegniti ven z drugim konjem. Dva konja pa sta izginila z opremo za nošenje drv vred. Po desetih dneh ju je vodja revirja našel živa in zvezana skupaj v vrtači, okrog njiju pa so bile sledi medvedov. Zgodb s srečnim ali nesrečnim koncem bi Ivo lahko nanizal za debelo knjigo, toda dva para konj in Albin Gorše, ki mu pri gozdnih delih pomaga že 24 let, so postajali že nestrpi. Čakala jih je namreč še vleka hlodov iz mladih gozdov, kjer sedaj opravljajo prvo redčenje in kjer so prav konji nepogrešljivi: Stroj bi namreč v takšnih gozdovih naredili nepopravljivo škodo.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Ivo Djetlo s konjem

I. S. ALADIN

kaj pa jutri?

OHRANIMO NJIHOV NASMEH!

Dragocena so mlada življenja, osrečuje nas brezskrbni nasmeji in razigranost naših otrok.

KAJ PA JUTRI?

Ne more nam biti vseeno, kako varna je njihova prihodnost in kaj vse lahko prinese že jutrišnja pot v šolo, brezskrbna igra z vrstniki ali drobna nepazljivost. Z nezgodnim zavarovanjem predšolskega otroka, učenca ali dijaka poskrbimo, da bodo v primeru nezgode vsaj denarne skrbi odveč.

LETOŠNJE ZAVAROVANJE PRINAŠA MNOGE UGODNOSTI:
-dostopne premije in visoke zavarovalne vsote ob velikem obsegu zavarovanih nevarnosti.
-odlog plačila do 15. 10. 1992 in
-možnost izbire pri zavarovanju dnevne odškodnine z odlogom jamstva 7 dni ali brez odloga.

Ne prezrite podrobnih informacij o letošnjih pogojih nezgodnega zavarovanja, ki jih bo vaš otrok te dni prinesel domov.

INVESTIRAJMO V VARNO ŽIVLJENJE, DA NAS BO OTROŠKI NASMEH RAZVESELJEVAL TUDI JUTRI.

zavarovalnica triglav d.d.

VI NAM — MI VAM

Objavo oglasov v rubriki VI NAM — MI VAM lahko naročite po tel. (068) 23-610 ali po telefaxu: (068) 24-898 do torka do 10. ure.

ART d.o.o.
METLIKA

TEL/FAX: 068-59-542

NUDI RAČUNOVODSKE IN KNJIGOVODSKE STORITVE TER FINANČNO SVETOVANJE ZA MALA PODJETJA.

TILIA

TEHNIČNA TRGOVINA
Novo mesto, Bršljin 21, tel/fax: 068/27-197

INSTALACIJSKI MATERIAL PO UGODNIH CENAH

CENTRALNE PEČI • RADIATORJI JUGOTERM • GORILCI • CISTERNE • CEVI... PIPE • KOPALNE KADI • UMIVALNIKI • PVC IN POCINKANE CEVI... KABLI • ŠTEVCI • OMARICE • ŽARNICE... BELTOP • TESAROL • MAVEC • LAK ZA PARKET...

V primeru montaže centralne kurjave ali vodovoda vam za material NI POTREBNO PLAČATI prometnega davka.

Trgovina **ZRNO** d.o.o.

Gmajna 6, Raka •
Tel. (0608) 75-541 •

vam v svoji trgovini na RANČU nudi vse za kmetijstvo in gospodinjstvo po ugodnih cenah
• rezervne dele za traktorje in kmetijske stroje • kmetijsko mehanizacijo • orodja • umetna gnojila • škropiva • semena • radensko • pivo • sokove • sladkor • olje • sol • gradbeni material

GRABENI MATERIAL

- apno vreča 320 SIT
- cement Trbovlje — 450 420 SIT
- armaturne mreže 9/6 4100 SIT
- armaturne mreže za tlake 1350 SIT
- modelarna opeka kom. 35,20 SIT
- koruza v vrečah po 50 kg — 1 kg 17 SIT

MIRNA NA DOLENJSKEM — Mirna, slikovito trško naselje v Mirenski dolini je kljub mnogim stihijkim posegom ohranila nekaj izredno kvalitetnih vedut. Na eni od njih lahko občudujemo večločni kamniti most s kapelo in okoliškimi stavbami, katerih višinski zagon izpoje neogotski zvonik župnijske cerkve. Škoda bi bilo, če bi zaradi agresivnosti urbanističnih posegov kraj izgubil katero od značilnosti tega kvalitetnega ambienta. (Pripravila: umetnostna zgodovinarica Marinka Dražumerič. Foto: J. Grobovšek)

KNJIŽNA POLICA

Povest o Vodniku

Podjetni in iznajdljivi ljubljanski založnik Jaro Mihelač je že večkrat presenetil knjižni trg z izdajo knjig, kakršnih drugi založniki in založbe niso imeli v programih. Predvsem pa je storil hvalevredno dejanje z ustanovitvijo nekaterih knjižnih zbir in s tem zapolnil kar nekaj vrzeli v založniški dejavnosti. Ljubitelji domačega leposlovja mu bodo še posebej hvaležni za uvedbo zbirke Slovenska povest, v kateri izhajajo tako nova dela kot ponatisi starejših besedil. V zbirki je do zdaj izšla tudi Rožna devica pisateljice Ilke Vašte, novomeške rojakinje, in sicer kot petnajsti zvezek te knjižne zbirke.

ROŽNA DEVICA

Rožna devica se uvršča med tista dela, ki jih je pisateljica Vašetova napisala na podlagi resničnih dogodkov, ob študiju zgodovine. Predvsem so jo zanimala pomembna, velike osebnosti iz zgodovine, kulture in političnega življenja slovenskega naroda. Rožna devica je povest o slovenskem prosvetljenem pesniku Valentinu Vodniku in je prvič izšla leta 1933. Pravzaprav se v knjigi prepletata dve zgodbi, vendar se pisateljica posveča predvsem prvi — izseku iz življenja pesnika Valentina Vodnika. Obdelano je obdobje, ko je bil pesnik na vrhuncu svojega vsestranskega delovanja. Vodnikov lik je izrisan premočrtno, pesnikova podoba pa je dodatno osvetljena tudi v drugi zgodbi — o rožni devici, segi, ki so jo Francozi slovesno praznovali in jo zanesli na vse zasedeno ozemlje, torej tudi k nam, v Ilirske province. Povest in s tem obe zgodbi pisateljica zaključuje z umikom Napoleonove vojske iz naših krajev, ko so prebivalci spet pričakovali prihod avstrijskega vojskovanja in prevzem oblasti. Nakazana je tragika, kakršne je bil posledje deležen pesnik (kot zagovornik Francozov) do svoje smrti.

Ne glede na umetniško vrednost Rožne device in časovno odmaknjenost doga-

janj, ki jih povest obravnava, je ta knjiga vendarle še dovolj zanimiva za današnjega bralca. Predvsem, ker odkriva spoznanja, ki so dragoceno sporočila za sedanjost. »Zato ni naključje, da polaga prav mladih splošna splošna etična spoznanja, predvsem taka, ki so časovno podčrtana in ki postajajo, zaradi nacionalne ogroženosti, izjemne sporočilne vrednosti,« pravi dr. Emil Cesar v spremni besedi, v kateri širše riše lik pisateljice Ilke Vašte in njeno pisateljsko pot, na katero je stopila kot učiteljica, ki je izšla iz Burgerjeve družine v Novem mestu. Povejmo še, da se je Ilka Vašte rodila pred 101 letom in da je umrla pred 25 leti v Ljubljani.

I. ZORAN

Izgubljanja

Mohorjeva založba v Celovcu že šest let izdaja knjižno zbirko Ellerjeva edicija, imenovano po slovenskem pesniku Franu Ellerju (1873 — 1956), koroskem rojaku. V tej ediciji je do zdaj izšlo trinajst pesniških knjig prav toliko avtorjev, kot zadnja med njimi zbirka Mojce Seliskar Prah in jagode. To je druga zbirka te pesnice, ki izhaja iz Ljubljane in je srednješolska profesorica slovenščine; knjižno se je prvič predstavila pred desetimi leti, in sicer z zbirko Kitara v žepih.

Pri Mojci Seliskar gre za pretanjeno liriko, izpovedovanje doživljanj in občutij ženske, ki zna, in to je poudarila kritika že ob njenem prvencu, o različnih piših življenja govoriti z nespakljivo iskrenostjo. Takšna iskrenost veje tudi iz ciklov (Angel, Zgodbe, Jagode), ki sestavljajo zbirko Prah in jagode ter so vsi zaznamovani z grenkobo izgube. Izgubljanja so pravzaprav osnovna tema, vodilni motiv te knjige, vendar pa zapisovanja izgubljenega niso tožbe ali tolažbe, temveč največkrat, kot je zapisal Marjan Strojman na zavihek, le obnavljanje vrhuncev zgodbe o večni izgubi, stalno ponavljajočem se stanju izgubljenosti, ki ga prinaša vsak, še tako lepo opisan začetek letnega časa v svojem neizogibnem koncu.

Najsi pesem Seliskarjeve govori o ljubezni, naravi, domačih opravkih in veri v ciklično ponavljanje življenja in smrti ali o čem drugem, osebno bolečem in celo tragičnem, saj je, kot rečeno, vse obsojeno na izgubljanje, iz nje nikoli ne zaveje pesimizem. Še celo tiste pesmi, ki ubesedejo najgrenkejšo osebno izkušnjo, niso kakšne duhamorne mračine, izvabljajoče sočutje, prej prav prikupne izpovedi (npr. »pišem ti iz rane, / a mi je toplo«). Z barvanjem besednih in miselnih zvez dosega pesnica takšno žarenje verzov, da je v njih žalost bolj diš lepote kot pretresljivost («V plodovih, v katere strmimo, / zori lepota iz žalosti«).

Skratka, zbirka Prah in jagode prinaša poezijo, ki bralca nagovarja in se mu izroča v uživanje z obilico domače sijočega leska.

I. ZORAN

Iskra Terminali

Na Obrtnem sejmu v Celju predstavlja telefonske sisteme

SELECOM

S SELECOM-om si boste zagotovili več aparatov na eni ali dveh telefonskih linijah, lahko pa tudi zanesljiv varnostni sistem in celo upravljanje nekaterih hišnih naprav na daljavo.

Opozarjamo na NOVOST!

Če želite svoj lokal ali podjetje opremiti z javno telefonsko govornico, poiščite vse informacije o možnostih nakupa in gospodarjenja z njo na stojnici ISKRE Terminali v hali G.

Nasvidenje v Celju!

Iskra Terminali, Kranj, Ljubljanska c. 24a, tel.: 064 326 733

TERMINALS
European Quality and Design from Iskra

AMCO

trgovina in zastopstva d.o.o.

vabi k sodelovanju samostojnega potnika, ki bi na območju Dolenjske nudil pohištveno okovje ter orodja za lesnoobdelovalne stroje predvsem mizarjem in manjšim podjetjem pohištvene stroke. Prijave sprejemamo na naslov:

AM.CO. d.o.o.
Parmova 53
61000 Ljubljana

KREMEN NOVO MESTO INDUSTRIJA IN RUDNIKI NEKOVIN

vam v svoji prodajalni na Partizanski 16 (nasproti avtobusne postaje)

nudi celotni program barv JUB-a in sanitarne keramike INKER Zagreb

ter vas v četrtek, 10. septembra, od 10. do 17. ure

vabi na predstavitev nove ekološke barve za les AMBIENT in ostalih proizvodov BELINKE.

Prisrčno vabljeni!

IX Trdinovih kopiskov

Prilivavost hinavska - Grajskim babam liže Dolenc leno tace brez sramovanja... Če Vaša gnada opehari kmeta, molči t.j. obrekuje kar se da, toda tožit si ne upa. Gospoda naredi račun in kmet prikima, naj bo že pravičen ali ne. Dostikrat kmet nič ne pazi, da ga je še laglje ukantiti. Za srečnega se šteje družinče, če more priti služiti v kak grad, če ravno je mnogokrat hrana tu veliko slabaja od kmečke. Podložnost je nehala, ne pa migljanje z repom. Gnjusno je videti, da potrja Dolenc brez iznimke vse kar bo govoril ali čenčal kak škric. Smehljaj se bo njegovim čenčam še takrat, ko bo psoval boga in vero... Najbolj ostudno pa je to, da ta prilivavost ni resnična, ampak hinavska. Za hrptom ne bo vedel Dolenc dovolj opravljati in lagati se zoper gospodo - če ji more kaj skrivaj ukrasti, ga vest ne bo pekla nič, kak grajski kos odorati, prestaviti mejnike etc. nima za noben greh, včasih se še baha, da se tega ne bo nikoli spovedal.

Nepoštenosti mrgoli - Nepoštenih kupcev in prodajalcev vse mrgoli tod. Če narediš z njimi pogodbo, da ti pripeljejo kako blago, prodado ga gotovo komu drugemu, ki jim več ponuja. Če pa takemu blagu po storjeni nagodbi cena kaj upade, ostane prodavač seveda mož beseda ali zdaj se skuja kupec, braneči se plačati več nego je pozneja cena.

Sicer pa tudi te množice ni več. Le kaj se je zgodilo z generacijo, ki je znala tako občuteno prisluhniti svetu, mu dati vest in dobro glasbo? Je ugasnila sama vase in zamorila se generacije za sabo?

Dobrih dvajset let pozneje stojim na grobu Olofa Palmeja, komaj kakih sto metrov oddaljenem od kraja, kjer so ga zadeli usodni streli. Na kraj, kjer se je zgrudil v krvi, so ljudje še leta zatem nosili sveže cvetje. Tudi sedaj ga še nosijo na njegov grob. Skromen za predsednika, bi sodil nekdo, ki prihaja iz južnejših krajev, vaje grobnic in marmornatih palač: le zaobljen granitni kamen in vgraviran faksimile predsednikovega podpisava. Skromno, a hkrati primerno za poslednje bivališče človeka, ki se je vedno boril za pravo demokracijo. Ta ni v velikih besedah in v velikih stvareh.

Z Ingo in Leno se popoldne pogovarjamo o času, ki je spolzel mimo in marsikaj zaokrenil v povsem nepričakovano smer. Stojimo na balkonu Ingega stanovanja, od koder je zares lep razgled na del stockholmskega arhipelaga. Spodaj se razprostira jezero Maelaren s številnimi zelenimi otočki ter prelivi med njimi, jadrnice neslišno polzijo čez sinjemodre površine, med njimi pa švigajo motorni čolni in rišejo za sabo belopenaste sledi. Jezero je bilo svoj čas že precej onesaženo, zlasti v središču Stockholma, kjer so v petdesetih letih že zaprli kopalnice, a prizadevanje za čisto okolje, predvsem pa dosledno izvajanje zakonov o njegovem varovanju, je obrodilo sadove. Zdaj se Stockholmljani spet lahko kopljejo sredi mesta. Novomeščani nimajo te sreče. Njihova zelena Krka okoli mesta vse bolj in bolj zaudarja in življenje se je odvrnilo od nje. Pogovor na balkonu pa teče o druge vrste nesnagi, ki jo tudi povzroča človek. Govorimo o nasilju, o vojni. Tema nekako ne sodi v to poletno švedko idilo, a ne moremo mimo nje. Inga in Lena sta knjižničarki, švedski intelektualki, ki dobro poznata Slovenijo in razmere pri nas. Trepetali sta za našo usodo, sta povedali, in še sedaj s posebnim zanimanjem sledita dogajanju na

NOV POTNI LIST — NOVA EVROPA

Tone Jakše:

tleh nekdanje Jugoslavije. Zaprepani pa sta nad brutalnostjo, ki je izbruhnila tako rekoč iz nič.

»Ko je šlo za Slovenijo, so bile stvari še jasne, sedaj pa postaja vse bolj zavito v meglo. Človek ob tolikem nasilju, ki se zdi povsem brezsmiselno, osupne, ostane brez besed,« pravi Lena. Povem ji, da smo pri nas razočarani nad hladnostjo in neprizadetostjo, s katero ljudje na Zahodu spremljajo balkansko dramo. Strinja se. Svet je na nek način otopel. Potem pa vendarle doda: »Še jaz, ki imam dostop do literature, ki sem v Jugoslaviji že bila, ki osebno poznam nekaj ljudi od tam, se ob vsej tej zmešnjavi težko znoj-

dem. Za večino ljudi pa je to čisto drug svet. Saj ne marajo nasilja, obsojajo ga, ne čutijo pa nobene želje, da bi se tudi sami vmešavali. Vse je preveč zapleteno in ostudno. Nerazumljivo pač.«

Na nek način severnjakinji razumem. Ko poskušam stvari razložiti, se še sam zapletam in ne vem, kje bi pravzaprav začel. V tem svetlem skandinavskem popoldnevu se zdi vse skupaj tako daleč in neresnično. Morda je pa prav to nesreča trpečih in umirajočih množic civilistov na Balkanu: iz varne razdalje, preko televizijskih ekranov, med reklamami za kokakolo in počitnice na Bahamih je modernemu zahodnemu človeku vse tako odmaknjeno,

Ales stena — kamnita ladja, nagrobni spomenik ali astronomska opazovalnica?

da že ne ve več, kaj je igrani film in kaj resničnost. In če je resničnost neprijetna, ne čuti nobene želje, da bi jo spoznal.

Iz Stockholma se vračam proti jugu ob slikoviti vzhodni obali, ob Baltičkem morju. Cesta, ki vodi skozi številne manjše turistične kraje, je močno prometna, saj Švedski radi letujejo doma. Izkoristijo pač dolgo in vroče poletje, kakršnega v Skandinaviji res niso vajeni. Manj so verjetno takega vremena veseli kmetje. Širna žitna polja so tukaj še bolj požgana kot v osrednji Švedski. Tudi gozdovi je močno čutijo sušo. Kjer drevesa rastejo v kotanjah, so drevesne krošnje še zelene, a na skalnatih pobočjih so breze in borovi že čisto rujavi. Mimogrede po radiu slišim, da se švedska vlada izmika in ne misli zares izredne suše razglasiti za katastrofalno. S tem bi se rada izognila lastnemu prispevku za premostitev škode. Vse vlade na svetu so enake.

V bližini Ystada, že čisto na jugu skandinavskega polotoka, zavijem na levo. Avto parkiram pod zaobljenim gričem, ki me loči od morja, in se po ozkih, dobro shojenih stezah odpravim navkreber. Mivka se melje pod nogami in otežkoča pot navzgor. Cel hrib je kot mogočen val iz mivke, tam na oni strani pa se vanj zaganjajo valovi Baltika, kot bi hoteli izpodjesti, kar so v tisočletjih naplavlili. Na vrhu hriba je prostrana ravnica in na njej stoji ena od največjih skandinavskih zgodovinskih znamenitosti. V obliki elipse, kot ob ladijskem trupu, so v zemljo zakopani veliki kamni. Glede na to, da so tukaj daleč naokrog mehka mivkasta tla, jih je moral tisti, ki je to čudno kamnito ladjo postavil, kar daleč tovoriti. Celotna konstrukcija je dolga 67 metrov, zanjo pa je uporabljenih 58 večjih in manjših pokonci postavljenih skal. Strokovnjaki si še danes belijo glavo z vprašanjem, čemu pravzaprav naj bi služila. Eni se nagibajo k mnenju, da je to spomenik na imenitnejšem vikinjskem grobu, drugi pa predpostavljajo, da bi celotna konstelacija nekaj lahko služila tudi astronomskemu izračunavanju, podobno kot sloviti angleški Stonehenge. Na prvi pogled pa je celotna zgradba z večjima kamnoma na pramcu in na krmi vendarle podobna veliki starodavni vikinjski ladji. Izkopavanje se na tem mestu arheologi niso lotili, zato bo skrivnost kamnite ladje še nekaj časa burila domišljijo številnih obiskovalcev.

dežurni poročajo

MEŠALEC BREZ MOTORJA - Med 1. in 4. septembrom je neznanec v Hrušici z mešalca Antona B. iz Križ odvil in neznan kam odnesel elektromotor, vreden vsaj 7 tisočakov. NEPREVIDEN PRODAJALEC - 4. septembra je bencinski servis Petrola v Trebnjem obiskal neznanec in izkoristil nepazljivost prodajalca. Iz predala blagajniške mize je neopazno zmagnil 30.000 tolarjev in se z avtom odpeljal proti Ljubljani.

TAT V VIKENDIH - Med 5. in 6. septembrom je neznanec šaril po dveh vikendih na Ljubnu. Novomeščanki Mariji K. je zmagnil 1.400 tolarjev, Veri M. iz Dolenjih Kamenc pa 12.500 sit.

UKRADEL DENARNICO - 3. septembra je neznanec iz odklenjene garderobne omarice v novomeškem Revozu ukradel možko denarnico, v kateri je imel Črnomalčan Peter P. 6.000 tolarjev.

VLOM V BARAKO - Med 7. in 18. avgustom je bilo vlomljeno v barako Cestnega podjetja v Vrčicah, od koder je neznanec odnesel 220 litrov goriva, 59 l različnih olj in mazalic. Cestarji so prikrajšani za 50 tisočakov.

KJE JE ZVOČNIK? - V noči na 31. avgust je nekdo v Črnomlju splezal na okno bifeja v Kolodvorski ulici in z njega ukradel zvočnik, pritrjen na steno. Lastnik bifeja je ob pet tisočakov.

TAT OB TRAKTORJU - Neznanec je v noči na 30. avgust s traktorja v Dolenji vasi pri Mirni Peči odvil in odnesel zadnjo luč, tako da je lastnik Avgustin M. oškodovan za 3.000 tolarjev.

VLOM V RUDNIK - Med 28. in 31. avgustom je nekdo vlomil v skladišče rudnika rjavega premoga v Kanžarici in ukradel tri motorne žage. Rudarji so oškodovani za sto tisočakov.

PRAZNA TORBICA - Čeprav je Novomeščanka Ljubica Z. 31. avgusta med peščanjem po novomeškem Glavnem trgu imela torbico na rami, ji je nekdo neopazno iz nje zmagnil denarnico s 3.700 tolarji. Predrzneža še iščejo.

Avtomobili vabijo tatove

Da številna opozorila ne zaležejo dosti, kažejo primeri zadnjih dni

NOVO MESTO — Prav neverjetno, kako malo zaležejo razna opozorila lastnikom avtomobilov, naj svoje jeklene konjičke redno zaklepajo, naj na sedežih na puščajo razstavljenih vrednejših predmetov in podobno. V posemeh takšnim nasvetom beležijo dolenjski policisti domala vsakodnevne prijave oškodovancev, samo v minulih dneh jih je bilo pet.

Novomeščan Franc D. je 3. septembra pustil odprti stekli na vratih svojega

avtomobila, ki ga je parkiral v Črešnjicah pri otočku. Iz vozila je izginila torbica s pištolo in dokumenti, Franc je vsaj ob 35.000 tolarjev. Istega dne popoldne je nekdo v Liscu vlomil v osebni avtomobil, kjer se je bohotala možka torbica Ljubljancina Petra K. Torbica z dokumenti in 14.000 tolarji je seveda menjala lastnika. Jože A. iz Prapreč pri Novem mestu je 5. septembra pustil na Tolstem vrhu svoj avtomobil kar odklenjen. Pa se je potem čudil, kako neki mu je iz vozila zmanjkala ženska denarnica z 10.000 tolarji, sto markami in dokumenti! Istega dne je stal v Srednjih Laknicah parkiran tudi osebni avto R 19, last Franciške P. iz Rogoške Slatine. Franciška je imela v vozilu denar, čeke in še nekaj drobnarije, kar vse je vlomilec z veseljem pobral in Slatinčanko prikrajšal za petnajst tisočakov. Peta oškodovanka minulih dni je Mateja S. iz Družinske vasi, ki je svoj avtomobil pustila odklenjen pred diskoteko KOSOV hram v Gorenjem Vrhopolju. Ostala je brez ročne torbice in v njej shranjenih dokumentov, ključev, čekov in kozmetike. Kolikšna bo končna škoda, bo odvisno od uspešnosti vnovčevanja ukradenih čekov.

PRIHODNJO SOBOTO AVTO-MOTO RALLY

NOVO MESTO - AMD Novo mesto bo v soboto, 19. septembra, pripravilo avto-moto rally, na katerem se bodo pomerili tako vozniki avtomobilov kot motorjev. Start rallyja bo ob 10. uri izpred stavbe AMD, otvoritev pa bo uro poprej, nakar bo sledilo obvezno teoretično testiranje vseh udeležencev. Zaključek rallyja bo med 13. in 14. uro na jasi v Šmarjeških Toplicah. Organizatorji obljubljajo praktične nagrade za vse udeležence, pravijo pa tudi, da bodo rally popostrili še s kakšnim presečenjem. Prijave bodo na novomeškem AMD zbirali na dan tekmovanja med 8. in 9. uro.

IZGINILE KERAMIČNE PLOŠČICE

DOBOVA - Neznani storilec je v noči na 3. september vlomil v trgovino Agrotehnik Gruda v Dobovi in neznan kam odpeljal ali odnesel 150 kvadratnih metrov keramičnih ploščic. Škode je vsaj za 150 tisočakov.

OB TOLARJE, DEVIZE IN PUŠKO

SEVNICA - 3. septembra med 10. in 12. uro je nekdo vlomil v stanovanjsko hišo Ivana Trnkava na Kalu pri Sevnici. Možakar je ostal brez 6.000 tolarjev, 400 mark in lovske puške, tako da je skupne škode vsaj za 80 tisočakov.

BOGAT PLEN V TRGOVINI

VELIKI TRN - V noči na 2. september je bilo vlomljeno v trgovino krškega Agrokombinata v Velikem Trnu. Nepridiprav je odnesel 4 kilograme kave, v žep pa si zatlačil še 20.000 tolarjev in 400 mark, ki jih je našel v skladiščni pisalni mizi, ter 8.000 tolarjev, ki so bili spravljani v registrski blagajni.

OB TOLARJE IN DINARJE - V pisarni Krke na novomeškem Glavnem trgu je bil 3. septembra zmaglav, ki je Nataliji V. zmagnil nekaj tolarjev in hrvaških dinarjev.

MINA V POTOKU

NOVO MESTO - Delavci novomeškega GIP Pionir so 2. septembra popoldne našli v potoku ob Kristanovi ulici v Novem mestu mino. Za njeno odstranitev in uničenje je pirotehnik že poskrbel.

NAPADEL POLICISTA

POTOČNA VAS - 25-letni Aleš B. iz Šmihela je utemeljeno osumljen kaznivega dejanja preprečitve uradnega dejanja uradni osebi. 3. septembra zvečer je namreč v Potočni vasi med postopkom preverjanja dokumentov zavoljo vožnje z neregistriranim osebnim avtom napadel policista, nato pa se usedel v avtomobil in jo pihpal. Aleša ta čas še iščejo.

UMRLA OB PADCU

DVOR - 3. septembra okoli 17. ure se je na skednju hiše na Dvoru zgodila hudo nezgoda: 74-letni Jožefi Murn se je namreč zlomil klin na lestvi, tako da je padla na tla, poškodbe, ki jih je dobila ob tem, pa so bile tako hude, da jim je na kraju nesreče podlegla.

TAT V HIŠI

ZAGORICA - 30. avgusta popoldne je neznanec iz odklenjene stanovanjske hiše v Zagorici odnesel 25.000 tolarjev in 520 nemških mark, tako da sta Marko in Ivanka S. najmanj ob 60 tisočakov.

OTROCI NAŠLI MINO

PODTURN - Med igranjem so 5. septembra otroci v Podturnu našli mino, ki izvira še iz druge svetovne vojne. Za uničenje nevarne najdbe je pirotehnik že poskrbel.

SMRT POD TRAKTORJEM

KRŠKO - 3. septembra ob 13.10 je prišlo na lokalni cesti med Krško vasjo in Piroščicami do hude prometne nezgode, v kateri je izgubil življenje 47-letni Miroslav Kastelic iz Vrhovske vasi. Kastelic je med vožnjo z neevidiranim traktorjem brez varnostne kabine ali loka skozi Boršt iz neznanega vzroka zapeljal s ceste in se prevrnil po poltretji meter visokem nasipu. Traktor je voznika pokopal pod seboj.

ZBIL PEŠAKINJI

BREZINA - 4. septembra ob 19.35 se je 23-letni Denis Tošič iz Brežic peljal z osebnim avtomobilom po lokalni cesti med Brezino in Dečnimi seli. Hitrosti vozila ni prilagodil močnemu naliivu, spolzki cesti in slabi vidljivosti, v Brezini nasproti hiše št. 15 je dohitel pešakinji, 21-letni Alenko Drenbek iz Brezine in Mihaelo Kosec iz Brežic. Prevelika hitrosti in po vsej verjetnosti tudi alkohol sta bila krivca, da je z avtomobilom treščil v dekletki, ki sta hodili ob desnem robu ceste. Mihaelo je ob trku vrgel 7,2 metra daleč na dvorišče stanovanjske hiše, Alenka pa je padla na pokrov motorja in po dvajsetih metrih obležala ob cesti. Tošič je svoj ustavljen avtomobil šele po 126 metrih zaviranja. Hudo ranjeni pešakinji so odpeljali na zdravljenje v brežiško bolnišnico, Tošiča pa čaka pot pred sodnike.

OGROŽENA BREŽIŠKA STANOVANJA

BREŽICE - 6. septembra popoldne je nepovabilen neznanec v Brežicah obiskal več blokovskih stanovanj. Tako je Mariji Kostrevc odnesel več zlatnine in nekaj čekov, skupne škode je za okoli 100 tisočakov. Medtem ko je pri vlomih v stanovanji Zlate Jović in Dragana Nestroviča ostalo pri poskusu. V času med 3. in 6. septembrom pa je bilo vlomljeno v nedogojeno stanovanjsko hišo Brežičana Antona Berkoviča v Pavlovi vasi. Izginili so motorna škroplilnica, ročna kosilnica, motorna žago in še nekaj drobnarij, tako da je skupne škode za 250.000 tolarjev.

PO DOLENJSKI DEŽELI

• Čeprav vinogradniki napovedujejo, da bo glavna trgatava v Beli krajini šele 19. ali 26. septembra, so nekateri vinogradi že obrani. To je ugotovil tudi Anton M. iz Vavpče vasi, katerega trje pri Semiču je nekdo obral že 3. septembra. Za kis bo dobro.

• Glas o kulinarčnih vrednotah kozjega mesa se hitro širi. V te okvire kaže uvrtiti izginotje kozje smaste pasme, ki je morala neprostovoljno zapustiti ograjeni pašnik Franca Z. v Gornji Lokvici.

• In sedaj se sprehod po dolejskih njivah. 35-letna Novomeščanka Amalija B. naj bi se pred dnevi z motiko v roki spravila na njivo srednje kmetijske šole in si zalogo ozimnice obogatila še s 120 kg krompirja. Na tujo njivo sta se spravila tudi 24-letni Roman B. iz Novega mesta in dve leti mlajša Mojca B. iz Lokev. Z družinimi močmi sta na njivi v Zalogu, ki je sicer v lasti KZ Krka, nakopala 300 kg krompirja. V začasna poljedelca sta se prejšnji teden prevelila še 37-letni Mento K. in 34-letna Ivanka B., oba doma iz Dobruške vasi, ki sta na njivi KZ Krka, TZO Draškovec, pri Škocjanu obrala koruzne storže. V malhi jih je končalo 70 kg. Še bolj iznajdljiv pa je bil tisti, ki je na 1. septembra dan stopil kar v hodnik stanovanjske hiše Marije R. v Črnomlju in tam zmagnil vrečo z 20 kg fižola.

Kupčijo so prekinili policisti

V Italiji ukradeni osebni avto je Enes Šarič skušal prodati na Dolenjskem — Dve leti zapora in pet let izгона iz Slovenije

OTOČEC — S prijatelj 26-letnega Enesa Šariča iz Klodnja je novomeškimi policistom uspelo iztrgati kar pomemben člen v verigi tatov in preprodajalcev avtomobilov, katerih niti so vodile izven slovenskih državnih meja. Šarič se je v novomeških zaporih znašel letošnjega 21. junija, pred dnevi pa je moral stopiti še pred sodnike.

Sedem let je tega, kar je Šarič, sicer poročen in oče dveh otrok, izgubil redno zaposlitev, zato je začel preprodajati osebne avtomobile. Konec leta 1991 se je s prijatelji odpravil v Italijo in se tam nekaj časa preživljal kot pralec avtomobilskih vetrobranskih šip po mestnih križiščih. Zaslugek ni bil slab, toda Šariča je bojda zavedel nasvet nekoga Albanca, ki mu je zaupal, da kupčija s prodajo v Italiji ukradenih avtomobilov v Slovenijo navzve večji kupček denarja. In res, 11. junija letos je Šarič ne povsem naključno v italijanski Parmi v ulici Via Laspezia našel garazo in v njej osebni avto znamke Seat Marbella, vreden vsaj 5 milijonov italijanskih lir, s kontaktnimi ključi pod volanom. Vozilo je potihoma porinil iz garaže in ga nato vžgal ter se brez težav prek mejnega prehoda v Fernetičih pripeljal v Slovenijo. Avtomobil je parkirjal blizu Zupancičeve jame v Ljubljani, nato pa se vrnil v Italijo. Šele čez dober teden je bil Šarič znova v Sloveniji, tokrat z namenom, da najde kupca za avtomobil. Nasvet, ki ga je dobil še v Italiji, je bil, naj poskuša v lokalni Solej blizu ljubljanske avtobusne postaje, kjer da se zbira razni prekupčevalci. Šarič je imel srečo, kmalu je tam navezal stike s Samijem Sejdedjem in z njim sklenil kupčijo, vredno 3.000 nemških mark. Skupaj sta se odpravila na poskusno vožnjo proti Dolenjski, ustavila pa sta se v trebanjskem motelu, kjer je Šarič Sejdedju predal avto, ta pa naj bi se z njim odpeljal po dogovorjeni znesek denarja. Tekle so ure, toda ne avta in Sejdedja ni bilo od nikoder. Šariču ni preostalo drugega,

kot da se je praznih rok vrnil v Ljubljano, vztrajno poizvedovanje pa ga je po nekaj dneh le pripeljalo na pravo sled. Ugotovil je namreč, da Sejdedj prebiva v bungalovih na Otočcu in 21. junija letos je bil pri njem. Le da so tokrat pogovor o prodaji prekinili novomeški policisti in Šariča pripili.

Slednji je na prvem zaslišanju tatvino avtomobila in poskus prodaje priznal, na glavni obravnavi pa je sodnikom trdil, da je vozilo ukradel le zategadej, da bi se z njim čimprej pripeljal do Bosne.

VLOMILEC ZA ZAPAHI

KRŠKO - V nedeljo, 30 minut po polnoči, so uslužbenci urada kriminalistične službe na UNZ Krško pripeljali k preiskovalnemu sodniku novomeškega temeljnega sodišča 52-letnega Ilijo P., ki je utemeljeno osumljen večjega števila vlomov v vikende na območju Krškega. Več o rezultatih preiskave, ki ta čas še teče, v eni prihodnjih števil.

GROZIL TAŠČI, NAPADEL MILIČNIKE

LESKOVEC - 31. avgusta je v pridrževalnih prostorih krške policijske postaje pristal 40-letni Željko R. iz Leskovca. Možakar je zvečer ob 20.40 doma razgrajal in grozil tašči celo z ubojem, tako da so morali posredovati krški policisti. Njihov obisk Željku ni bil povšeči, zato se je ročno spravil nad možje postave, kjer pa je seveda potegnul krajšo. Željko R. sedaj čaka še vabilo sodnikov na resnejši pogovor.

kjer da je nameraval vstopiti v gardo in se boriti v njenih vrstah. Sojenje in vse okoli njega je pokazalo, na kako trhljih nogah je bila takšna trditve, vsi dokazi so namreč nesporno govorili o tem, da je bil avtomobil ukradel le zato, da bi ga kasneje prodal in z njim lepo zaslužil. Senat novomeškega sodišča je Enesa Šariča obsodil na dve leti zapora in mu ob tem izrekel varnostni ukrep izгона iz Republike Slovenije za dobo petih let, sodniki pa so pri odmeri kazni upoštevali, da je bil Šarič doslej nekaznovan, da je lastnik dobil avto vrnjen nepoškodovan, olajševalna okoliščina pa so bile tudi težke razmere, saj mu družina zaradi vojne v BiH živi v begunstvu. B. BUDJA

KRONIKA NESREČ

PEŠAKINJA NENADOMA PRED AVTO - 4. septembra nekaj minut čez poldne je 55-letna Ana Kabur iz Obrha hodila po pločniku v Metliki, pri trgovskem centru Gala pa nenadoma izven prehoda za pešce stopila na cesto. Po njej se je takrat z osebnim avtom R 5 pripeljala 23-letna Suzana Novak iz Metlike in neprevidno pešakinjo navzdle zaviraju zadel. Kaburjeva je padla na pokrov motorja, z glavo udarila ob vetrobransko steklo in naposled obležala na cesti. Hudo ranjeno so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico. Materialne škode je bilo za 50 tisočakov.

NEPREVIDNO NA PREDNOST-NO CESTO - 6. septembra ob 10.20 se je 42-letni Voci Bechet, začasno stanujoč v Šentjernej, peljal z osebnim avtom po cesti proti Škocjanu.

Blizu Dobruške vasi je iz smeri Grmovelj neprevidno zapeljal na prednostno cesto 53-letni motorist Avgustin Hrovat iz Osrečja. Avto je Hrovata zadel; slednji je padel po cesti in se huje ranil. Poškodovanca so odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico, gmotno škodo pa so ocenili na 30.000 tolarjev. HUDO RANJEN MOTORIST - 20-letni Beograjec Marko Bašič se je 6. septembra okoli 14. ure peljal z golfom po lokalni cesti skozi Podhosto. V križišču je med zavijanjem v desno neprevidno zapeljal na levo stran ceste, po kateri se je takrat na kolesu z motorjem pripeljal 24-letni Dario Pečjak iz Dolenjega Polja. Prišlo je do trčenja, v katerem se je Pečjak hudo ranil in se zdravi v novomeški bolnišnici, škode na zvitih pločevini pa je za 450 tisočakov.

Adriatic

zavarovalna družba d.d. koper assicurazioni s.p.a.

ADRIATIC, prva slovenska zavarovalna delniška družba, bo v kratkem ponudila svoje storitve tudi na novomeškem zavarovalnem trgu.

zato vabimo k sodelovanju komunikativne, dinamične sodelavce, ki jih veseli delo s strankami,

za naslednja področja:

1. sklepanje zavarovanj na sedežu Poslovne enote,
2. kontrola zavarovalnih polic,
3. škodna manipulacija,
4. ocenitve škod.

Od kandidatov pričakujemo, da imajo: pod št. 1—3: srednješolsko izobrazbo ekonomske smeri, večletne delovne izkušnje, poznavanje osnov DOS za osebne računalnike; pod št. 4: višješolsko izobrazbo strojne smeri, ustrezne delovne izkušnje, poznavanje osnov DOS za osebne računalnike, šoferski izpit B kategorije.

Istočasno vabimo k sodelovanju vse, ki ste zainteresirani za ustanovitev agencij in posredovanje naših zavarovanj na območjih:

- Novo mesto
- Kočevje
- Ribnica
- Brežice

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev s kratkim življenjepišom in opisom dosedanjih delovnih izkušenj pričakujemo v roku 8 dni na naslovu:

ADRIATIC, zavarovalna družba, d.d., Koper, 66000 KOPER, Ljubljanska cesta 3a. Razgovore s kandidati bomo organizirali v Novem mestu.

DE časopis slovenskih delavcev

V najnovejši številki DE — časopisa slovenskih delavcev preberite:

- KUPČKANJE Z DENARJEM BREZPOSELNIH KRASMETALOVCEV
- SINDIKAT GROSISTA NA DISCIPLINSKI
- POUK DOLOČA DENARNICA
- NOVI PRISPEVKI K SLOVENSKEI SPRAVI

Komunikativni ste in podjetni, a brez pravih možnosti, da to pokažete. Tudi vi čutite, da bi morali stvar spremeniti. Ste kdaj resnično poskusili?

V sodelovanju s tujimi partnerji poslujemo po Sloveniji s trženjem medicinskih izdelkov. Omogočili vam bomo izobraževanje, kjer se boste veliko naučili. Pred tem bi se radi seznanili in pogovorili z vami.

Dobimo se v torek, 15. 9. 1992, ob 17.00 v hotelu METROPOL v Novem mestu. Oglasite se, prav blizu smo!

JOBBO d.o.o., Kalanova 23, 61215 Medvode.

SEJEMSKA PONUDBA CELJE MOS '92
11. - 20. '92 hala B

finet, d.o.o.
podjetje za izgradnjo računalniško podprtih proizvodnih procesov
tel: 063-701-225
fax: 063-701-033
tel: 068-26-856

- poslovna programska oprema za podjetja
- poslovna programska oprema za obrtnike
- poslovna programska oprema za trgovine
- 30 % sejemski popust**
- izdelava lokalnih računalniških mrež
- 20 % sejemski popust**
- vsa strojna oprema, vključno z DOS, Windows, DTP, Caddy ter NOVELL sistemi
- 10 % sejemski popust**

16.09.'92 ob 11.00 predstavitev programskega paketa **SMOTRNA RABA ENERGIJE** v posebnem predstavitvenem prostoru sejma. Vabljeni vsi, ki ne vedo, kako voditi evidenco o porabi energije poljubne vrste, oziroma ne vedo kako ugotoviti ali so energetsko potrošni oziroma varčni.

Vsak dan vam predstavljamo:
Windows sisteme, DTP sisteme, mrežne sisteme, trgovinsko, podjetniško, obrtno poslovanje, Caddy sisteme ter **Oglasite se, veseli vas bomo!**

Šport

Jaka Švent poplačal trud organizatorjev Zmagal na mladinskem DP v triatlonu

DOLENJSKE TOPLICE — Že tretje leto zapored so novomeški triatlonci delavci s pomočjo Topličanov minulo soboto pripravili triatlonsko tekmo za mlade. 210 udeležencev iz vse Slovenije je pokazalo, kako priljubljen je ta šport med mladimi, največ zaslug za to pa gre zagotovo novomeškemu Triatlon klubu.

Štirurno državno prvenstvo za mlade med 8. in 18. letom je spremljalo veliko gledalcev. Ti so navdušeno pozdravili uspeh domačina Jake Šventa, ki je zmagal med mlajšimi mladinci in se uspešno kosal tudi s starejšimi od sebe. Imenitno se je v tej kategoriji odrezal tudi domačin Peter Sajevec, ki je pristal na petem mestu, izkazala pa sta se še Novomeščana Matjaž Rāvbar, ki je bil šesti pri starejših, in Jure Zrimšek, ki je bil tretji pri mlajših pionirjih. Topliško državno prvenstvo je bilo hkrati zadnja letošnja tekma uspešne triatlonske sezone v Sloveniji, je najboljšega triatlonca Igorja Kogojca, člana novomeškega kluba, čaka konec meseca še nastop na svetovnem prvenstvu na Havajih.

Ostali dosežki dolenskih tekmovalcev — fantje, letnik 84/82: 9. L. Divjak-Zalokar, 11. Arnuš, 12. Kapš, 19. Kušar, 21. Petrič, 22. Deželak; letnik 81/80: 2. G. Divjak-Zalokar; letnik 79/78: 14. Vodopivec, 18. Pedišič, 20. Jazbec, 22. Radivojevič; letnik 77/76: 11. Golob, 12. Kocjan, 15. Hrovat; dekleta — letnik 84/82: 4. Jazbinsšek, 5. Jazbec, 7. Kapš, 8. Erhovnic; letnik 79/78: 9. Črtalič.

Sponzorji sobotnega tekmovanja so bili Aplicom, Zavarovalnica Tilia, Kovinarstvo Črtalič, Mercator Emba, Slovin, Kolinska in Salus — Isostar.

BOŽIČ 10,7 S NA 100 METROV

TRST — Tradicionalnega mednarodnega atletskega mitinga v Trstu v začetku septembra se že dolga leta udeležujejo tudi novomeški atleti. Letos se je izvrstno odrezal sprinter Tomaž Božič, ki je bil tretji v teku na 100 m, in to z izvrstnim časom in osebnim rekordom 10,7 s. Matjaž Fabjan, ki se po daljši odsotnosti uspešno vrača na atletske steze, je v teku na 3000 m dosegel čas 8:38, Aljoša Počič pa 9:04. Rihard Resnik je ob palici skočil 4,30 m, nastopilo pa je še nekaj novomeških atletov.

OSNOVNE ŠOLE ZA POKAL TILIE

NOVO MESTO - V počastitev 70-letnice novomeškega nogometa organizira NK Studio D prihodnjo soboto, 19. septembra, turnir osnovnih šol novomeške občine v velikem nogometu. Potekal bo na igriščih v Vavti vasi, Šentjerneju, Bršljini in Šmarjeti, finalno srečanje dveh najboljših pionirskih enajsteric pa bo v soboto, 26. septembra, ko bo v Portovaldu osrednja proslava ob visokem jubileju. Več o tej prihodnji.

Domov s trinajstimi medaljami

Uspešen nastop dolenskih in posavskih mladih atletov na državnem prvenstvu

MARIBOR — Minulo soboto in nedeljo je bil atletski stadion na Poljanah prizorišče finala absolutnega mladinskega posamičnega prvenstva, na katerem je nastopilo preko 260 mladih atletov in atletov iz domala vseh slovenskih klubov. Dolenski in posavski predstavniki na tekmovanju niso bili zgolj opazovalci, domov so se vrnili kar s trinajstimi odličji in s kopico drugih dobrih rezultatov.

Najprej pogled v mladi novomeški atletski tabor, ki si je v Mariboru priboril sedem odličij. Pionirka Darja Tratar je bila na 100 m druga s časom 12,97, v pionirski tekmi na 80 m pa je zmagala s časom 12,06. Škoda, da je tekmovalke motil močan veter v prsi, kajti Tratarjeva objavlja naskok na državni pionirski rekord, ki znaša 11,93. Vprašanje dni ali tednov je, kdaj bo padel. Nemara že na troboju pionirskih reprezentanc Avstrije, Italije in Slovenije, kjer bo Tratarjeva nastopila v treh disciplinah: 80 in 100 m ter štafeti 4 krat 100 m. Kar pet novomeških atletov in atletov je bilo v Mariboru bronastih: Podkrižnikova s 568 cm v skoku v daljino, Gregor Rus v metu krogla (13,02 m) in metu kladiva (50,62 m), Franci Menič na 3.000 m s časom 9:30,51 in štafeta mladink na 4 krat 100 m v postavi Tratar, Matekovič, Podkrižnik, Klemenčič s časom 50,90. Med ostalimi novomeškimi izdijci omenimo še četrti mesta mladinske štafete 4 krat 100 m, Rusa v metu diska, Meniča na 5.000 m in Naumova na 400 m z ovirami.

SPOMINSKI KOŠARKARSKI TURNIR

SEMIČ - TVD Partizan iz Semiča bo v soboto, 12. septembra, pripravilo tretji spominski košarkarski turnir Antona Bukovca, na katerem bodo nastopile veteranske ekipe Črnoljca, Metlike in Semiča. Turnir se bo pričel ob 16. uri in bo potekal na igrišču semiškega TVD Partizan.

Miting, kot ga še ni bilo

Jutri v Novem mestu vrhunska atletska predstava — Prva zvezda Šved Patrick Sjöberg

NOVO MESTO — Atletski miting, kot ga v Sloveniji še ni bilo, se obeta jutri, 11. septembra, na stadionu v Portovaldu. Organizatorju, Atletskemu klubu Novo mesto, je uspelo tretje odprto prvenstvo Dolenjske popestrži z mednarodno udeležbo, ki obeta res vrhunska atletski dogodek. Na seznamu nastopajočih so namreč atleti iz Kenije, Tanzanije, Romunije, Ukrajine, Italije, Rusije, ZDA, Gruzije, Švedske, Avstrije, Hrvaške in Slovenije, moški se bodo pomerili desetih, ženske v sedmih disciplinah, na sporedu pa bosta še dve pionirski preizkušnji.

Prva zvezda jutrišnjega tekmovanja, katerega otvoritev bo ob 15.15, bo nedvomno skakalec v višino, Šved Patrick Sjöberg, svetovni prvak v tej disciplini, srebrni na letošnjih olimpijskih igrah, lastnik že treh olimpijskih odličij, ki z rezultatom 242 cm drži tudi evropski rekord. Sjöberg, ki je tudi bivši svetovni rekord, bo imel največjega tekmeča v Američanu Jacku Jacobbyju, katerega osebni rekord je 234 cm, tretji po rezultatu bo v tej imenitni konkurenci naš Sašo Apostolovski, da ne naštevamo naprej. Omenimo še nekaj paradnih disciplin mitinga. V ženskem teku na 100 m z ovirami bo poleg Brigitte Bukovec nastopila Romunka Liljana Nastase, ki ima najboljši rezultat 12,81 in je bila na letošnji olimpijadi v sedmerboju celo četrta. V ženskem skoku v višino bo prvo ime Ukrajinka Olga Turčak, druga na svetovnem prvenstvu z rezultatom 201 cm, v moškem teku na 3.000 m je prvi favorit imenitni Kenijec Barnaba Korir, največjega tekmeča bo imel v Američanu Maxu Baylowu; verjetna zmagovalka ženskega teka na 1.500 m bo Rusinja Ana Brežinski, finalistinja olimpiade še v Seulu, moški tek na 100 m bo bržkone krojil Kenijec Josef Gikonio, katerega osebni rekord je 10,28, itd. Tu pa bodo seveda še vsi najboljši slovenski in hrvaški atleti na čelu z Bilačem, Mustapičem in drugimi.

Generalni pokrovitelj te vrhunske prireditve bo novomeški izvršni svet, sponzorji tekme pa so še Tilia, Krka in Studio D. Dodajmo še za konec, da bo v kasnih večernih urah slovenska televizija pripravila o mitingu tudi daljšo reportažo.

Radijci boljši, zmagal pa Maribor

Zaskrblijujoča neučinkovitost nogometašev Studia D — Čeprav nadigran, je Maribor zmagal z 1:0 — Trottersi klubu v sramoto

MARIBOR — Slaba uteha novomeškim nogometašem so bili stiski rok po nedeljski tekmi z Mariborom Branikom, češ da so s prikazano igro prekosili vse dosedanje tekmece Mariborčanov v Ljudskem vrtu in da po kvalitativni sodbi v slovenski nogometni vrh. Dejstvo namreč ostaja, da ne igralci ne vodstvo Studia D z bera treh točk pa štirih odigranih kolih navzlic nenaklonjenemu žrebu in nenaklonjenosti sodnikov ne morejo biti zadovoljni. Še posebej, ker so bili v vseh tekmah radijci najmanj enakovredni nasprotnik in si ustvarili tudi vrsto priložnosti za zadetek, a so v 360 minutah vsega enkrat zatresli mrežo tekmecev.

Nedeljsko srečanje v Mariboru je prineslo dva različna polčasa; v prvem je bila igra poprečna, dokaj nervozna, v drugem pa so Novomeščani zaigrali kot prerobjeni, priprali so si vrsto priložnosti, bili boljši nasprotnik, toda kaj, ko so zadetek dosegli Mariborčani. Vsaj štiri stoo odstotne priložnosti so zamudili radijci, tri od tega Sandi Bracovič, eno pa Robert Oblak. Nepisano pravilo v nogometu je, da takšnim spodrsrljajem sledi kazen. Mlada, a uigrana mariborska ekipa, katere poprečna starost je vsega nekaj nad 20 let, je to potrdila, nekaj sekund potem, ko je Bracovič zapravil najlepšo priložnost na tekmi, so vijoličasti dosegli zmagovalni zadetek. Zaman so bili potem obupni poskusi Novomeščanov, da iztržijo vsaj točko, zmagala je ostala doma.

Žal, so posebno obeležje tekmi v Mariboru prispevali še novomeški navijači, Trottersi imenovani. S huliganskim in vandalskim početjem so svojemu klubu naredili medvedjo uslugo, povsem razumljiv in edino logičen je zato sklep klubske uprave, da se za Trotterse vse dotlej, dokler ne bodo počistili z izgređniki in svojih vrstah, zaprejo vrata nogometnih igrišč.

Nedeljska postava Studia D: Mohor 7, Lazanski 7, N. Primc 6, Kosič 7, Prelogar 6, Milanovič 8, Martinovič 5, Prezelj 5, Rozman 7, Oblak 7, Bracovič 6.

Se bo Novomeščanom odprlo v nedeljo, ko prihaja v Portovald moštvo Gorice? Trener Jakopič objavlja nekaj sprememb v ekipi, poskušal bo osvežiti napad, ki je po imenitnih predstavah v pripravljalnem v bojih za točke povsem odpovedal. Vse, razen zmag radijcev, bi bilo prvovrstno presečenje, točki pa bi ekipi vrnilo tudi že načeto samozavest. Sicer pa je do konca še trideset kol, v katerih bo

moč nadoknaditi prav vse in navzlic slabšemu startu od pričakovanega še doseči zastavljene cilje.

Zastavljeni cilji, uvrstitev v prvo ligo, pa se po prvih treh kolih izmikajo tudi Kočevcem. Doslej so vključili vsega dve točki, v minulem kolu so ostali praznih rok v Turnišču, kjer jih je z 2:1 ugnal Gi-

TEDEN ŠPORTA V TREBNJEM

TREBNJE -- V "Teden športa Slovenija 92" so se v trebnjski občini vključili s "Tedom odprtih vrat". Od ponedeljka, 7., do sobote, 12. septembra, so v popoldanskih urah od 16. do 19.30 na voljo vsi pokriti športni objekti v občini, se pravi vse šolske telovadnice v Mokronogu, Šentrupertu, na Mirni, v Trebnjem in Velikem Gabru, športna dvorana v Trebnjem, balnišča na Mirni in strelišča v Trebnjem. Jutri, 11. septembra, se bodo v Velikem Gabru najboljši s krajevnih tekmovanj v namiznem tenisu pomerili pri vadbni Badmintonskega kluba Tom Mirna. Med demonstratorji je bil tudi trikratni državni prvak Sašo Zrnec. Jutri bodo predstavili tudi pionirski rokomet v občini. Vse podrobne informacije o prireditvah v času Teda športa Slovenija 92 posredujejo na Športni zvezi Trebnje - Centru za šport občine Trebnje, Kidričeva 2, telefon 44-102 in 44-558.

rezultat 14,75 m in bil v tej disciplini razred zase.

VPIS V PLESNO ŠOLO

NOVO MESTO - Plesni center Dolenjske obvešča, da se bodo te dni pričeli plesni tečaji za odrasle in otroke. Tako bo 13. septembra ob 16. uri začetni, ob 18. uri nadaljevalni in ob 20. izpopolnjevalni tečaj za odrasle, 17. septembra bo ob 18. uri nadaljevalni in ob 20. uri višji izpopolnjevalni tečaj za odrasle, medtem ko se bo celoletna plesna šola za otroke pričela 14. septembra ob 20. uri s tečajem aerobike.

KOLESARJI ZA NAGRADO SAVAPROJEKTA

KRŠKO - KD Savaprojekt iz Krškega bo v nedeljo, 13. septembra, pripravilo dirko, na kateri se bodo kolesarji pomerili v vseh konkurencah od pionirjev do članov. Start in cilj dirke bo pred osnovno šolo Milke Kerin v Leskovcu, dirka pa se bo pričela ob 8. uri.

V NEDELJO SE KONČUJE "TEDEN ŠPORTA"

NOVO MESTO - Vrsta prireditev, ki jo je ob letošnjem slovenskem Tednu športa pripravila novomeška Športna zveza, se te dni nadaljuje. Tako bo danes na teniških igriščih v Portovaldu nadaljevanje v torek pričete turnirja, na Otočcu pa turnirja v odbojki na plaži in frisbiju. Petek je z velikim mitingom rezerviran za atletiko, v soboto bo v športni dvorani pod Marofom turnir v badmintonu, nato še turnir v odbojkarških trojkah in naposled na igriščih na Loki in pri SŠTZU turnir v malem nogometu. Teden športa se bo končal v nedeljo, ko bo v novomeški športni dvorani turnir košarkarskih trojk za pokal Športne zveze.

LEKŠETU DRUGO MESTO

KRŠKO - AMD Krško je v nedeljo pripravilo tretjo dirko v speedwayu za odprto prvenstvo Slovenije, ki si jo je ogledalo kakih 2.000 ljubiteljev tega športa. Prvo mesto je neporažen osvojil ljubljčan Pintar, Krčan Lekše je bil drugi, Peterca (Ljubljana) tretji, Špitaler (Krško) četrti, Omerzel (Ljubljana) peti itd. V skupnem seštevku vodi Pintar pred Peterco, Lekšetom, Omerzelom in Špitalerjem.

dos. Strelec za Avtobum je bil Merdanovič. V naslednjem kolu igrajo Kočevci doma proti Eri Šmartno, s katero ne bi smeli imeti resnejših problemov.

B. B.

Premoč Krkinih kolesarjev okoli Savelj

Ravbar zmagal med člani, Gimpelj med mladinci

LJUBLJANA — Kolesar Krke Bogdan Ravbar je zmagovalc letošnje jubilejne 20. dirke »Okoli Savelj«, ki so se je udeležili prvi vsi najboljši slovenski tekmovalci. Na startu jih je bilo kar 180, Novomeščani pa so potrdili, da so v imenitni formi, saj so bili navzlic močni konkurenci razred zase.

V kriterijski dirki članov je slavil Ravbar pred Finkom, Štangelj je bil četrti, Turk peti, Gimpelj, ki je v mladinski konkurenci zmagal, je bil v absolutnem seštevku šesti, Eržen (vsi

• V torek je na svetovno mladinsko kolesarsko prvenstvo v Grčijo pod vodstvom novomeškega trenerja Janeza Jagodica odpotovala slovenska državna reprezentanca. V moštveni vožnji na kronometer, kjer je cilj uvrstitev med 5. in 10. mestom, bodo nastopili Branko Filip in Uroš Murn (oba Krka) ter Andrej Hauptman (Rog) in Ziga Bajt (Sava), v posamični dirki pa se bosta omenjeni četverici pridružila še Andrej Gimpelj (Krka) in Kristjan Mugerli (HIT Casino). Želje v posamični preizkušnji segajo tik

Krka) pa deseti. Pri mlajših mladincih je bil Dergane četrti, med ženskami je bila Sajeveva druga, medtem ko je pri pionirjih A slavil Ribič, Macele je bil četrti in Filip (vsi Krka) peti. V konkurenci mlajših pionirjev je Črnoljčan Vrščaj zasedel tretje mesto.

USPEŠEN NASTOP TENIŠKIH UPOV

TRZIN - V nedeljo je bil v Trzinu drugi od treh pionirskih teniških Kompas Holiday turnirjev, na katerem je uspešno nastopila tudi mlada novomeška ekipa, ki jo vodi Mirnopečan Dušan Hočevar. V kategoriji pionirjev od 8 do 10 let je Blaž Turk klonil šele v finalu in bil drugi, Tomaž Budja se je prebil do polfinala in zasedel 3. do 4. mesto, medtem ko je Miha Bende po zaslugi nesrečnega žreba izpadel že v prvem, Jure Turk pa v drugem kolu. Med pionirji od 11 do 12 let si je Primož Bende razdelil tretje in četrto mesto; v tej starostni kategoriji sta med dekleti Suzana Matoš in Katarina Zupančič izpadli v prvem kolu, Tjaša Blaznik pa med mlajšimi pionirkami v drugem. Tretji in zadnji v sklopu Kompas Holiday turnirjev bo 3. oktobra v Ljubljani, masters turnir za 16 najbolje uvrščenih v vsaki kategoriji pa 24. oktobra. Po nedeljskem nastopu je že na dlani, da bodo Dolenjci na zaključnem turnirju dobro zastopani.

Gola zadnjica sprožila plaz

Kaj je na poti v Maribor s Trottersi doživel šofer avtobusa — Kdo bo ustavil nasilje?

NOVO MESTO — Strah, ki ga je zadnji nedeljo s Trottersi doživel šofer gorjanskega avtobusa Jože Pavlin, bi lahko primerjal le z dnevom preživetim na bosansko-srbski fronti. Pavlin je namreč peljal razvpite novomeške Trotterse, ki so si s svojim nasilniškim obnašanjem pridobili slavo že v lanskem letu.

Za pot v Maribor so naročili dva avtobusa, enega pa so organizirali in plačali Gabrčani v režiji bifeja Kuli. Jože Pavlin je zjutraj tako kot vedno očistil avtobus in ga pripeljal na parkirne prostore pred novomeški Stadion. Že prvi pogled s šoferskega sedeža je dal slutiti, da s temi potniki ne bo šlo kar tako. Nekateri so bili že okajeni, s seboj so imeli bobne, v žepih kamenje, marsikateremu bledoličiču pa je izpod srajce gledala steklenica žgane pijače.

«Nemir se je pojavil že po prvih desetih kilometrih vožnje proti Mariboru,» pripoveduje Pavlin in nadaljuje: «Želeli so, da bi ustavil pred vsako oštarijo. Šele tedaj sem videl, koga vozim. V bifeju v Celju so pred očmi mlade točajke ukradli velik pladenj s sendviči, spili nekaj piv in odšli, ne da bi plačali. Mimogrede so oropali še prodajalca zelenjave in priekali na avtobus z naročenim banan in breskev,» se prvega dela potovanja proti Mariboru spominja Jože.

V Mariboru so Trotterse poslali na vzhodno stran stadiona, domače navijače pa njim nasproti, tako da je bilo med obema skupinama navijačev najmanj 300 metrov. »Pa ni nič

JOŽE PAVLIN

pomagalo. Trottersi so pričeli izživati. Eden od jezornih Novomeščanov je slekel hlače in pokazal golo zadnjico ravno prav nabrušenim Mariborčanom. To je bilo dovolj, da se je vnel boj. Na stadion so prišli specialno opremljeni policisti s ščiti in slišati je bilo, kako kličejo kolege na pomoč. Kamenje je letelo sem in tja. Miroljubni gledalci so zapustili tribune in obmetavanje s kamenjem gledali od strani. Tekma z nogometno žogo je sicer tekla naprej, vendar se navijači niso pomirili. Ker sva s kolegom Završnikom, ki je vozil drugi gorjanski avtobus, od mariborskih navijačev slišala, da nameravajo napasti naše avtobuse, sva jih zapeljala na drug del parkirišča.

Dvajset minut pred koncem tekme so Trottersi ob spremstvu policije morali na avtobuse. Bilo je veliko upiranja, še posebej v avtobusih, tako da je policaj v zadnji del avtobusa moral vreči dimno bombo. Zatem pam je nekako le uspelo odpeljati. Že tri ulice naprej nam policijsko spremstvo ni pomagalo. Mariborski navijači so nas počakali in kamenjali naš avtobus. Velika temna šipa se je razletela v drobce. Zatem so stopili v povračilno akcijo še Trottersi. Kose šipe so metali po parkiranih avtomobilih, in če bi takrat ustavil in spustil drhal na zrak, bi razbili polovico Maribora.

Prvič smo za nekaj minut ustavili na parkirišču na Tezmem, ker si je eden od Trottersev na razbiti šipi porozal roko. Tam so junaki prevrnili vse koše za smeti, ostalega se niso lotili,» pripoveduje šofer Pavlin.

Čeprav je krepak možak pri štiridesetih, se kljub škodi, ki so jo povzročili na avtobusu, ni upal posredovati. Nekaj bolje se je počutil na zaključni poti proti Novemu mestu. Sprejdan in zadaj so ga spremljali celjski, sevnjski, krški in nazadnje še novomeški policaji. Slednji so bili najbolj opremljeni in pripravljeni, saj so vedeli, s kom imajo opravka. Da ne bi še v Novem mestu naredili kakšne neumnosti, so po tri in tri pospremili domov.

Samo ugibamo lahko, kaj bodo v Novem mestu na povratni tekmi pripravili mariborski »trottersi«. Že v nedeljo so objubilili, da bo vroče...
JANEZ PAVLIN

NOVO — NOVO — NOVO

MITSUBISHI AVTOMOBILI zanesljivi — varni — varčni

COLT	1,3 GL	18.800 DEM
LANCER	1,5 GLX i	23.300 DEM
GALANT	1,8 TD	34.602 DEM
SIGMA	3,0 V 6-24	88.480 DEM
PAJERO	2,6 B	35.600 DEM
PAJERO	2,5 TD GL	51.980 DEM
KOMBI BUS	2,5 D	41.570 DEM

Cene veljajo do registracije. Plačilo je možno tudi v tolarški privrednosti. Možna je zamenjava po sistemu staro za novo. CENE SO KONKURENCNE DOBAVA TAKOJ

Informacije:

Avto-hit Novo mesto, d.o.o.,
Stranska vas 1. tel.: 068/43-502

»GA — MA« d.o.o. NOVO MESTO Zagrebska 2 Tel.-fax: 068/21-071

sprejme v delovno razmerje za nedoločen čas

vodjo gradbene operative

Pogoji:
— dipl. ing. gr. ali ing. gr.
— 3 leta delovnih izkušenj

Prijave pošljite na gornji naslov v 15 dneh po objavi.

S septembrom 1992 bo v vrtcu Ločna II začel delovati 4-urni oddelek za 3 do 7-letne otroke.

Namenjen bo krajšemu bivanju otrok v času bivanja v tem oddelku bo na razpolago malica. Delovni čas: od 8. do 12. ure.

Cena oskrbnine za starše bo nižja.

Vse informacije dobite na upravi vrtca, Ragovska 18.
Rok za prijavo je 14. 9. 1992.

Vsaka stran naj prizna svoj del krivde

Petdeset let od poboja

15. septembra 1942 je večja skupina italijanskih vojakov in fašistov iz postojanke Zameško v dopoldanskih urah obkrožila vas Čučja Mlaka in Dobrovo. Tu so aretirali in odpeljali 11 domačinov, v okolici Zameškega pa še tri, ne da bi komur koli povedali, za kaj gre. Sorodniki odpeljanih so pohiteli v postojanko, da bi zvedeli, zakaj so aretirani in kaj se bo z njimi zgodilo. Od aretiranih je uspelo sorodnikom rešiti le enega iz vasi Dobrava, vse ostale pa so brez vsakega pojasnila še isti dan ob treh popoldan nasproti osnovne šole v Zameškem v gozdu postrelili. Očividci so vedeli povedati, da so bili nekateri še živi, ko so jih morali zmetati v izkopane jame, a se za to ni nihče zmedel. Povedati moram, da so bili vsi ustreljeni civilisti. Ko so jih Italijani aretirali, je eden izmed domačinov prepoznal med Italijani v italijansko uniformo preoblečena Slovenca iz bližnje okolice, ki je vse žrtve dobro poznal.

Res je, da je od poboja minilo petdeset let, a v srcih živečih sorodnikov so še v živem spominu. Ti se sprašujejo, zakaj so morali pasti in po čigavi krivdi. Vprašamo se: kje je morala tistih, ki govorijo, da med vojno niso delali zločinov in da so nedolžni? Vemo, da nikogar ni moglo več oživiti, zato menimo, da bi bilo prav, da bi tudi tisti, ki kažejo na poboje druge strani, priznali svojo krivdo in končali s preteklostjo ter se raje pogovarjali o prihodnosti. To ni naprasano zato, da bi sejal staro sovražstvo, temveč v opomin vsem, da se kaj takega v prihodnosti ne bi več dogajalo, temveč da bi ljudje živeli v čim boljših odnosih in prijateljstvu, saj vemo, da je to naša slovenska zemlja, ki je odmerjena za sedanja in bodoča pokolenja.

I. D. Kostanjevica

ZAHVALA DAROVALCEM

METLIKA — Z željo, da bi izboljšali diagnostiko v Zdravstvenem domu Metlika, so se predstavniki Obrtnega združenja Metlika, predstavniki SOB Metlika in zdravstveni delavci dogovorili za organizirano zbiranje sredstev za nakup opreme in dragih diagnostičnih instrumentov. Skupščina občine Metlika in IS sta financirala nakup reševalnega vozila in skupaj z zavarovalnico Tilia iz Novega mesta zagotovila sredstva za nakup opreme za zobno ordinacijo. Obrtniki so finančno podprli akcijo zbiranja sredstev, potrebnih za nakup ultrazvočnega aparata in za diagnostiko bolezni ožilja. Od posameznikov sta se posebej izkazala Martin Škof, naš rojak, ki živi v Svici, s prispevkom več kot 5000 DEM ter glavni pokrovitelj inž. Matija Rus, ki je v zadnjih letih prispeval več kot 20.000 DEM. Zdravstveni dom Metlika se njima in vsem darovalcem za pomoč iskreno zahvaljuje.

Z javnimi deli do urejenega okolja

Studenec in okolica

STUDENEC — V studenški krajevni skupnosti so z javnimi deli od 19. marca do 20. avgusta letos sprva s štiri, nazadnje pa z dvema delavcema (dva sta se medtem ponesečela!) postavili marsikaj koristnega. Tako so pod vasjo Rovišče na novo zgradili in podaljšali kanalizacijo v dolžini okrog 120 metrov. Sredi vasi so dokončali že prej delno zgrajeno kanalizacijo.

»Na novo smo zgradili levi krak kanalizacije od sredine vasi do pokopališča in cerkve v Roviščah. Zgradili smo tudi tri jaške. To je bil silno trd in kamenit teren,« navaja vodja javnih del Jože Žibert. Od cerkve sv. Urha so speljali dva odvodna kanala za odtok strešne vode, okoli roviške cerkve so zgradili betonsko muldo in vanjo položili drenažne cevi. Popravili so tudi poškodovano pokopališko obzidje v Roviščah ter očistili pokopališče in uredili okolico zunaj pokopališča.

Tudi na Brezovem so imei največ dela s kanalizacijo, tamkaj so opravili še manjšo melioracijo. V Zavrtaču, v zaseku Vrh, so zgradili 30 m kanalizacije, posekali pa so še večje ob cesti Zavrtač—Križe. Na Studencu so delavci pospali okrog 300 m vaške poti proti Krajencam, malo pa so gramozirali vaško pot proti Dolcam v Roviščah. Gramozirali in popravili so bivšo »državno« cesto Studenec—Bučka—Škocjan; nanjo so navozili okrog 300 m3 peska.

Na Studencu so uredili prostor okrog mrliske vežice, navozeno zemljo pa splanirali in zajeli s travo. Od mrliske vežice so speljali strešno in zgradili manjšo »škarpo.«

P. P.

Ponos po petdesetih letih

Bili smo na strani naprednega sveta, ki je strl fašizem

Iz novomeške občine se je doslej prijavilo 550 ljudi za slovesno srečanje ob polstoletnici ustanovitve prvih slovenskih brigad, ki bo v Ljubljani v soboto, 19. septembra, ob 11. uri. Večera dopoldne je bilo v Novem mestu posvetovanje predsednikov vseh krajevnih organizacij Zveze borcev, kjer so med drugim povedali, kako se pripravljajo na to pomembno priložnost.

Število naših udeležencev na srečanju v Ljubljani bo verjetno precej večje od prvih prijav. Zveza borcev razdeljuje te dni svojim članom vabilo Ivana Dolničarja, predsednika Zveze združenih borcev in udeležencev NOB Slovenije, da se udeležijo slovesnega praznovanja tega pomembnega zgodovinskega dogodka. Mineva že 50 let, odkar so bile ustanovljene prve slovenske brigade, ki so prerasle iz partizanske v narodnoosvobodilno vojsko Slovenije.

Zato pridimo na Trg republike v Ljubljani, kjer bomo potrdili, da smo neomajni v našem enkratnem prispevku v boju za osvoboditev domovine! Sebi in vsemu svetu bomo ponovno sporočili, da smo tudi zdaj združeni v naporih za vsestranski razvoj in varnost svobodne in samostojne Slovenije.

Taka naša stališča so obenem polna ponosa, da smo bili ves čas na pravi strani boja proti fašizmu in nacizmu. To je bilo po besedah našega rojaka Lada Ambrožiča-Novljana »veliko in svetlo dejanje majhnega naroda, saj smo skupaj s svetovno protifašistično zvezo zmagali.« Že v letu 1942 smo imeli prvih sedem brigad svoje vojske, demokratično izvoljeno oblast in osvobodeno ozemlje. Sami smo izdelali načrt osvobodilnega boja v Sloveniji in ga z vodstvom OF tudi uresničevali.

Teh zgodovinskih resnic ne more spraviti s sveta nobeno obrekovanje in zaničevanje NOB. Skupaj z borci za severno mejo, s predstavniki brigad NOV in drugih enot NOV Slovenije, teritorialnih enot in slovenske policije jih bomo znova potrdili. Z njimi je združena naša življenjska pot in vera v svobodo našega naroda.

Odbor za obveščanje pri obč. odboru ZB Novo mesto

AZILTA d.o.o. DETEKTIVSKA AGENCIJA NOVO MESTO

- varovanje oseb in premoženja
- detektivska dejavnost
- tel./fax. (068) 28-157

»Dost' mam!« tega sprenevedanja

Volilni sistem ni tako zapleten, kot skušajo prikazati nekateri — Zakaj sem prepričan, da bi bil za Slovenijo večinski sistem daleč primernejši

»Dost' mam!« sprenevedanja in podcenjevanja, s katerim nas dnevno po vseh medijih zasipa slovenska politika. Mi običajni državljani naj bi (ponovno!) ne bili sposobni dojeti vse zapletenosti volilnih sistemov! Vsak referendum o tem naj bi bil torej povsem nepotreben, da ne rečem skrajno nevaren, za mlado državo!

Sicer o vsaki malenkosti sprti parlament se je z izjemo dveh majhnih strank (vsaka čast jima) o tem kaj hitro poenotil. Vsaj ta posebnost bi morala državljane Slovenije nekoliko začuditi in zaskrbeti.

Govorniki vsega parlamentarnega loka nas prepričujejo, da zaradi zapletenosti teme (večinski kontraproporcionalni volilni sistem) javnosti žal ne morejo povedati prav dosti ali pa ji, nasprotno, vse lahko razložijo v borih osmih sekundah (g. Ribičič, Zarišče, 3.9.1992). Kar lepo naj jim zaupamo in vse bo prav!!

Trdim, da nam tega nočejo razložiti, saj gre v resnici ponovno za dobro poznano dilemo med posrednimi in neposrednimi volitvami poslancev. Ta dva pojma in spori okoli tega so seveda ljudem mnogo bolj poznani iz naše »svetle« preteklosti. Za časa diktature ene stranke, ki državljanom po definiciji ni zaupala, smo parlament volili posredno, torej tako, da smo volili tiste, ki so potem, mnogo pametnejši od nas, volili državne delegate. Vsaka volilna presenečenja so bila tako izključena. Spomnite se presenečenja, ki je zavladalo, ko je bil v Yu predsedstvo namesto »uradnega« kandidata g. Bulca izvoljen »outsider« g. Drnovšek. Te volitve so bile vsaj v bistvu neposredne.

Po slovenski pomladi smo leta 1990 doživeli prve demokratične večstranske volitve. Prav na hitro in z opravičilo, da

Še: Nepotrebni zapleti ob meji

Pojasnilo k pismu s tem naslovom, objavljenemu prejšnji teden — Odprto pismo republiški vladi je podpisalo 112 krajanov različne strankarske pripadnosti

Člani obeh odborov, zbrani v Osilnici dne 23. 8. 1992, smo razpravljali o t.i. obmejnih težavah prebivalcev KS Osilnice. Ker je mogoče uspešno rešiti za

DENARCEV PA NI

OSILNICA — Za posodobitev in razširitev ceste Mirtoviči—Osilnica—Zamost pred petimi leti so nekateri zemljo darovali, drugi pa zahtevajo plačilo. Čeprav je bila cesta zgazjena že pred petimi leti, pa nekateri še vedno niso dobili plačila za zemljišče, češ da Republiška uprava za ceste ne prizna ocenitve vrednosti zemljišč in zahteva novega cenila. Lastniki zemljišč se hudejejo na KS Osilnica, ki pa za vse to ni kriva. Še naprej pa plačujejo davke za zemljišča, koder že poteka cesta itd. Predstavniki KS Osilnica je povedal, da je KS nemočna v boju z občinsko in republiško birokracijo, hkrati pa dodal, da pri pogodbenem posodabljanju ceste od (Fare) Žage do Bilpe in Dolu ni takih zapletov za lastniki zemljišč, saj dobijo le-ti denar za odvzeto zemljo kmalu po ocenitvi. Zato je toliko bolj nerazumljivo, da isto načelo reševanja zadeve ne velja tudi za območje KS Osilnica.

SPOMENIK TALCEM POŠKODOVAN

»Na željo moje mame poročajte v časopisu, da je skrajno ogorčena zaradi oskrnitve spomenika padlim potokim učiteljem pri Mrtalozu,« nam je tudi sam skrajno prizadet povedal Marjan Mohar iz Malega Loga, znani družbenopolitični delavec in aktivni vaški odbornik, gasilec, član sveta KS in občinski poslanec. Marjan pravi, da so še posebej prizadeti tudi zato, ker spomenik stoji na njihovi parceli in sta on in njegova mama vsa povojna leta skrbeli za okolico in prinašala cvetje. Iz spoštovanja pravi, saj je znano, da mama izhaja iz domobranstvu naklonjene družine, je pa spoštovano prizadet tudi zaradi roki ofenzivi 31. julija 1942 in so v Loškem potoku predstavljali vrh napredne inteligence v šoli in izven nje.

Naj pripomnimo, da so neznanci že poškodovali spomenik, tokrat pa so odtrgali zvezdo in odnesli neznanu kam. Kdor koli je to bil, kakršen koli motiv je imel, bi se moral zavedati, da dela krivico zgodovinskih resnic, saj je bil edini motiv za njihov poboj morebitna naklonjenost osvobodilnemu boju.

A. KOŠMERL

NA GRINTAVEC

NOVO MESTO — Planinsko društvo Novo mesto organizira v soboto, 26. septembra enodnevni izlet in vzpon na Grintavec (2558 m). Odhod avtobusa ali kombija bo ob 5.30 izpred avtobusne postaje v Novem mestu, cena prevoza 700 SIT. Tura bo dolga, zato je primerna le za tiste planince, ki so vse leto pridno planinarili. Hoje bo kar 10 do 11 ur. Izlet bo vodila Rozi Skobe, prijavite se lahko do torka, 22. septembra, ob 17. ure na tel. 21-446 ali 49-040.

ZAHVALA GASILCEV ZA POMOČ

STARA CERKEV — Letos je minilo 110 let, odkar so Kočevski Nemci v tem kraju ustanovili prostovoljno gasilsko društvo. Zgodovinskih podatkov o delovanju društva pred drugo svetovno vojno ni, ve se le, da je takratni župni upravitelj v tem kraju odstopil gradbeni objekt za potrebe gasilcev. Navzlic številnim težavam je društvo uspešno delovalo. V letu 1981 je bil zgrajen gasilski dom. Za proslavo so gasilcem priskočili na pomoč Gajtovski lovščice Medved, Gozdno gospodarstvo Kočevje, krajevna skupnost Stara Cerkev in KPD — Pohorje, Dob na Dolenskem, ki je društvu darovalo specialni ročnik za gašenje. Člani društva in vodstvo so vsem tistim, ki so jim pomagali, nadvse hvaležni.

V. D.

- Zgodovina je zbirka laži o izmišljenih junakih in zmagah. (Konfucij)
- Človek je največji dosežek kiča. (Moll)

med Osilnico in Kočevjem, bi pa najmanj prizadela obdelovalne površine v ozkem kanjonu Kolpe. Zato prosimo, da vlada Republike Slovenije omogoči gradnjo te ceste.

2. Krajan KS Osilnica so delali in bili upokojeni v Republiki Hrvaški. Prejemajo pokojnine, nevredne človeškega dostojanstva, in sicer najpogosteje v znesku od 4.500 do 10.000 HRD. Marsikomu to ne zadošča niti za plačilo elektrike. Stiska ljudi je boleča. Slišali smo, da je skupno 4.000 takih primerov v Sloveniji in da je vlada Republike Slovenije sklenila primakniti k hrvaškim pokojninam tolikšno razliko, da bi prejimali enako velike pokojnine, vendar ne zadovoljiva. Le kako naj preživi v Sloveniji živeči upokojenec s 4.500 tolarji?

Predlagamo, da vlada zagotovi v takih primerih pokojnino v višini zajamčenega osebnega dohodka v Sloveniji.

3. V veliki materialni stiski pa živimo tudi tisti Slovenci, krajan KS Osilnica, ki še sedaj delamo v Republiki Hrvaški. Plače niso nič večje od omenjenih pokojnin in še služba je od danes do jutri. Vsak dan se ob prehodu meje srečujemo s srečnimi Hrvati, ki prihajajo na delo v Osilnico. Srečnimi zato, ker jim v tolarjih izplačani prejemki zagotavljajo neprimerno boljše življenje v Republiki Hrvaški kot nam, zaposlenim onkraj meje, življenje v Sloveniji.

Tudi za to vprašanje vidimo rešitev. Pomagajte nam izvesti pravočasno prekvilifikacijo, da bomo lahko zasedli delovna mesta čez leto dni, ko preneha delovna viza za tuje! Do takrat pa smo nujno potrebni pomoči za preživetje, vendar ne socialne pomoči, saj pridno delamo na delovnih mestih. Nočemo miloščine, čeprav nam trda prede, zlasti našim šoloobveznim otrokom. Hočemo le Slovenca vredno življenje.

Prepričani smo, da se vsi člani slovenske vlade zavedajo, kako pomembno je za našo mlado državo dejstvo, da bi bila obmejna področja poseljena z zadovoljnimi in ponosnimi državljani.

OO SKD Kočevje
KO SKD Osilnica

IZ KOLPSKE DOLINE

TEŽAVE Z ELEKTRIKO — V Zgornji Kolpski dolini so težave z elektriko vedno večje. Zmanjka je namreč v nekaterih vseh tudi do 10-krat na dan, posebno ob vikendih, največkrat pa »mrkne«, če dežuje in treska.

SKODA ZARADI SUŠE — Povsod po Sloveniji tarnajo zaradi suše, tiho pa so prebivalci zgornje Kolpske doline, ki so vajeni muhastega vremena, saj jim jo pogosto zagode. Letos bo pridelek fižola slab, saj v večini strokov sploh ni zrnja. Zaradi suše se tudi drugi pridelki niso odebili ali pa so prehitro oleseneli, na primer koleraba. Malo več so pridelali ljudje le na vrtničkih, če so vrtnice zalivali.

KDO JE ODOBRILO SLOVENSKO DRŽAVLJANSTVO?

Novi slovenski državljani Franjo Marčič je v nedeljo, 30. avgusta, napadel člana Slovenske nacionalne stranke. S tem je le še potrdil moje trditve, da ima večina novih državljanov po prejemu »papirjev« občutek, da so postali nedotakljivi in da lahko počno prav vse. Ob tem se ponovno sprašujem, kdo je odobrilo državljanstvo osebam, ki tega očitno ne zaslužijo ter jim tudi po ustavi in zakonu o državljanstvu Republike Slovenije nikakor ne pripada. Že podatek, da so zavrnili le 1,2 odst. prošelj za pridobitev državljanstva, je dovolj zgovoren. Gradaški območni odbor Slovenske nacionalne stranke se bo še naprej zavzemal, da bodo vsi novi slovenski državljani, ki so to postali na sramoten način in si tega nikakor ne zaslužijo, to pravico čimprej izgubili.

SILVESTER JAKŠA
SNS OO Gradac

AGRARIA COMMERCE zastopnik za vozila

vam v svojem prodajno razstavnem salonu Pod obzidjem 32 Brežice tel. (0608) 61-504

nudi vsa vozila znamke PEUGEOT. Na zalogi vsi tipi po ugodnih cenah — že od 984.000,00 SIT dalje. Dobava takoj, možen nakup na kredit ali leasing. Se priporočamo!

Strah pred muslimansko Slovenijo

Postali Slovenci, vendar le na papirju

Nepovabljeni tuji so pridirjali v malo Slovenijo in sedaj zahtevajo, ukazujejo in vsiljujejo svojo voljo Slovincem. Izgradnja džamije bi koristila Sloveniji, saj bi bilo zanje boljše, če Muslimani ne bi bili razpršeni, ampak združeni na enem mestu, nam Slovincem vsiljuje svojo željo Iman Muris. Poleg muslimanske verske skupnosti obstajata še dve politični organizaciji, ki se zelo zavzemata za večje pravice Muslimanov. Predsednik muslimanske mladinske zveze Mirhad Bešliagi govori, da bi v parlamentu morali Muslimani imeti vsaj enega poslanca, da bi se zavzemal za pravice Muslimanov. Pozneje pa bi jih vsilili še veliko več. Njihove zahteve bodo vedno večje. Sedaj začasni begunci in begunke bodo postali priseljenci, kot je videti, stalni, in bodo jezili Slovence.

Na Jesenicah Muslimani že gradijo džamijo. To se dogaja v samostojni Sloveniji. To je že prva faza islamizacije Slovenije. Zahteve za izdajo gradbenih dovoljenj so vlozene v različnih slovenskih občinah, tako kot tudi zahteve za sopusitvev islamskih pokopališč na krščanskih slovenskih zemlji.

Ekonomske priseljence, 162.000 jih je že dobilo slovensko državljanstvo. Komunistem jih je sprejel in zaposlil časno in ne za stalno. Ker so dobili državljanstvo, se hvajilo, da so Slovenci. To so papirnati Slovenci in ne pravi, čistokrvni. Bojim se, da bodo čez nekaj let v Sloveniji živeli sami Neslovinci.

LOVRENC TANJSEK
Celje

Sonček v kampu

Sonce je peklo kot bi hudič grešnike cvrl, ona pa se je skrila za steno svoje kampa prikolice in brala. Potrkam in vstopim. Ljubljanka Anica Štrukelj je tako zgovorna, da bi še dober dan rekla namesto mene, vendar ji kljub temu stisnem roko.

Upokojenka je, z dvajset tisoč tolarjev pokojnine. Človek bi pomislil, da še za hrano nima dovolj, ona pa se vsako leto odpravi v češki kamp. Prej se je z možem, sedaj pa kar sama, a ji ni dolgčas, ker jo vedno kdo preseneti. Letos so bili v njeni prikolicli že skoraj vsi sorodniki. Ti so ji tudi pomagali, da je zbrala 2000 mark, kolikor stane prostor za njeno prikolico. Letos še ni plačala drugega obroka, pa pravi: »Nekako bomo že nakrpali, če bodo na Čatežu še malo počakali.«

Vitalna ženska se še smeji po ljubljansko in pokaže zlate zobe, ki ji jih je podaril Abraham, pa ga je brž poslala naprej, da ne bi sosedje opravljale. Sploh pa jo zelo skrbi,

kaj bodo rekli ljudje, zato se še posebej potruži, da ona in njena prikolica lepo izgledata. Vse je na svojem mestu, in ker je Anica tako natančna, jo zjzijo tudi mravljice, ki prilezejo čez prag.

Gospa Anica preživi s čateškim turizmom kar 150 dni na leto, zato je v trinajstih letih lahko odkrila vse napake, ki se skrivajo v kampu. Najbolj jo jezi nečistoča, smeti. Pa pipe so tudi dotrajane, tuši zarjaveli in poti zanemarjene. Celu podgano je omenila.

Upravičene obtožbe? To sem hotela ugotoviti in gospa Anica je bila dober vodil. Nekaj je res narobe v kampu, le podgane ni in ni bilo iz luknje...

DAMJANA KROŠELJ

Nisi nič dal in nič ne boš dobil

Vnovič o vprašanju »metliškim birokratom« (DL 6. in 13. avgusta 1992)

V 33. št. Dolenjskega lista z dne 13. avgusta sem postavil javno vprašanje glede plačila komunalnega prispevka. V 34. št. je sekretar Marjan Končar objavil odgovor, v katerem navaja vrsto nerensic in celo žalite mene kot investitorja. V odgovoru pravi g. Končar, da zato, ker pri starem objektu nisem plačal komunalnih prispevkov, ne morem tudi ničesar zahtevati. V odločbi št. 351-21/92, ki me zavezuje k plačilu sozarnega dela stroškov za opremljanje stavbnega zemljišča, se mi prav tako očita, da sem pred 14 leti dobil dovoljenje za adaptacijo stare hiše, pa tudi takrat da nisem plačal komunalnih prispevkov. Po teh izjavah bi se dalo sklepati, kot da mi je občina napeljala kompletno komunalno infrastrukturo povsem zastonj.

Resnica pa je drugačna! Tako v naši kakor tudi v marsikateri drugi vasi smo takoj po II. svetovni vojni z udarniškim delom in lastnimi prispevki napeljali elektriko. Celotno traso vodovoda smo ročno kopali iz Metlike, plačali priključek, cevi od glavnega voda in vodomer. Delež občine pri tem je bil zelo majhen, zato trditev g. Končarja, da nisem plačal ničesar in mi zato tudi ničesar ne morejo vrniti, ne drži.

Za asfaltiranje ceste smo prispevali sorazmeren delež z gotovino in delom,

Dobro vodenje

Ob 6. številki glasila tovarne zdravil Krke

Prejšnji teden je izšla avgustovska številka Ultrapa Krke, ki je na 24 straneh in v nakladi 4000 izvodov znova razveselila zaposlene v podjetju, ki se upravičeno lahko pohvali s trdnimi temelji in z dobrim vodenjem. Uspehi poslovanja tovarne zdravil so kljub težjim gospodarskim pogojem in zmanjšanju tržišč v nekdanji Jugoslaviji še vedno zadovoljivi. V prvem polletju je tovarna dosegla 7.423 milijonov tolarjev prodaje in hkrati skupaj z družbami, ki jih je ustanovila, ustvarila 51 milijonov tolarjev čistega dobička.

Zanimiv zapis o tem, kako se je v zahodnem vetru in ostrem konkurenčnem ognju znašla Krka na pomembnem tržišču 40-milijonske Poljske, zaključuje v tej številki časopisa Boris Česen. O dobrih stikih s Poljaki govori med drugim obrobna novička, da bo ena izmed prenovljenih lekarn v Krakovu na vidnem pročelju imela napis »Lekarna Slovenija«, v Vroclavu pa bosta dve zasebni lekarni nosili slovenski pridihi: v čakalnem delu bosta imeli veliko razstavno omaro za krkine in Lekove preparate. Tudi v eni izmed lekarn sredi rudarskega naselja se bosta Krka in Lek spet posebej predstavila. Načrte za prenovitev prostorov večih lekarn so zaupali dipl. inž. arhitekture Danilu Lapajnetu.

Biosintezna proizvodnja ima v Krki 30-letno tradicijo, tetraciklinske antibiotike pa prodaja Krka na vseh kontinentih sveta že več kot 15 let. Njen oksitetraciklin in klorotetraciklin predstavljata 8 odst. svetovne proizvodnje teh antibiotikov, delež prodaje novomeškega Zn-bacitracina pa znaša v svetovni trgovini že 25 odst. Zato so se v tovarni lotili prenovitve in prizidka k staremu delu fermentacije, da bi povečali proizvodnjo in izvoz teh antibiotikov, ki dajejo Krki zdaj na leto okoli 7 milijonov dolarjev. Opis teh del je v novi številki časopisa nazorno in zanimivo predstavljen, pripravila pa ga je Katja Štimatec.

O embargu, carinah, skrčenem izvozu zdravil (za izvoz v Srbijo so v Krki medtem dobili posebno dovoljenje OZN), o veselih in aktivnih počitnicah otrok, o dobrem delu dislociranega Krkinega obrata v Ljutomeru, o novi kremi Decumil ter novi dejavnosti v zeliščih, kjer bodo začeli vzgajati brezvirusni česen, kasneje pa še druge rastline, in še o čem piše Utrip Krke. Tudi tokrat časopis ni pozabil na pomembno vprašanje: ob rednem delu se v podjetju njegovi delavci stalno izobražujejo.

Konec junija je delalo v tovarni 3473 delavcev.

T. GOŠNIK

KAPELICA LURŠKE MATERE BOŽJE

Če potuješ proti Beli krajini in ti v avtu kaj zaškripnje, je dobrodošla avtomobilska delavnica oz. servis prijaznega mojstra Franca Kreva v Črmošnjicah. Ker pa moraš za popravilo počakati kako urico, je čas, da se malo sprehodiš po tej vasi. In nekaj metrov od delavnice stoji čudovita kapelica Lurške Matere božje. Zaklenjena je, ker se lastnica Franciška Pavlič boji, da je ne bi kdo poškodoval. Stopila sem k njej in zelo rada mi jo je odprla. Povedala je, da so pred več kot 30 leti kupili hišico s kapelico. Kakor je poizvedela, je bila kapelica postavljena leta 1918, konec prve svetovne vojne. Prav gotovo jo je postavil nekdo, ki se je srečno vrnil. Lastnica Pavličeva zelo lepo skrbi zanjo, saj je kapelica okrašena ne samo znotraj, ampak je tudi zunanja stran v cvetju in zelenju. V starih časih, dokler so ljudje imeli še kaj časa, so se zbirali ob večerih in nedeljah in imeli šmarnice, kjer so peli in molili, sedaj pa se je to opustilo. Vsak mimoidoči pa se rad ozre na lepo urejeno kapelico.

R. M.

plačevali smo dolga leta krajevni samoprisepek. Pri asfaltiranju ceste mi je bilo odvzetih kar nekaj metrov zemlje po daljši strani parcel. Za odvzeto zemljo mi ni nihče rekel niti hvala. Enako se je gradila kanalizacija. Torej tudi tukaj ne velja vaša trditev, g. Končar, da mi nimate ničesar vrniti.

Sedaj, ko sem vložil prošnjo za odobritev nadomestne gradnje, se mi ponovno nalaga plačilo komunalnega prispevka v višini 247.201 sit, ker nisem ničesar prispeval in zato, ker novi objekt ne bo stal na istih temeljih kot stari. Zaradi občinskega odloka, ki v mojem primeru ne dovoljuje gradnje na istih temeljih, mi je komisija na kraju ogleda določila drugo lokacijo, s katero sem se strinjal.

V lokacijski odločbi za gradnjo hiše ste, g. Končar, zapisali, da se izdaja na podlagi prejšnjih soglasij. Vsa soglasja z lokacijsko dokumentacijo iz P. A. Ljubljana se glasijo na nad. gradnjo in v zapisniku stoji tudi rušitev starega objekta. Lokacijsko odločbo ste pisali vi, g. Končar, in jo prilagodili le svojim interesom. Na 9. točko v lokacijski odločbi, ki me zavezuje k predložitvi dokazil o poravnavi stroškov komunalnih storitev, se nisem pritožil, saj sem imel zbrana soglasja o premetitvi komunalnih priključkov, da se izdajajo za pridobitev gradbenega dovoljenja — nadomestna gradnja. Predpisano takso za ta soglasja sem poravnal ob prevzemu soglasij. Tudi ta vaša trditev v časopisu ne drži. Z gradnjo novega objekta ne pridobim več koristnih stanovanjskih površin, saj stari objekti delno razpada, kar je komisija ugotovila že pri ogledu.

Obracunani komunalni prispevek za navedeno komunalno opremo zemljišča v višini 247.201,00 sit za vas ne pomeni veliko, zame kot investitorja je velik izdatek. Kar nekaj vaščanov v naši vasi je gradilo na enak način in so bili vsi oproščeni plačila komunalnih prispevkov.

G. Končar, poznam pravne poti in

PRVI ŠOLSKI DAN MALCE DRUGAČE

Na osnovni šoli na Raki in v Leskovicu so letošnje šolsko leto pričeli malce drugače kot doslej. 500 učencev iz Leskovicva je ob 9. uri prisluhnilo koncertu glasbenega pedagoga, skladatelja in solista na elektronski harmoniki Silvestra Mihelčiča iz Črnomlja. Prvzaprav je Mihelčič na omenjeni osnovni šoli izvedel dva mini koncerta. Prvi je bil namenjen učencem nižje stopnje, drugi pa tistim od 5. do 8. razreda. Na osnovni šoli na Raki ga je poslušalo okoli 250 učencev, njihovih mamic in nekaj zunanjih obiskovalcev, ki so bili navdušeni nad izvedbo. Tudi tako lahko prežemo temočnost in nejevoljo ob dežju in seveda tudi strah nekaterih prvoločkov.

MAJA MOLAN

VIKTORIJA KOZAN Straža

Truplo tvoje zemlja krije, v hladnem grobu mirno spi, srce tvoje več ne bije, bolečin več ne trpiš.

Nam pa žalost srce trga, solza lije iz oči, dom je prazen in otožen, ker tebe več med nami ni.

ZAHVALA

Ob tragični smrti našega ljubega moža, očca, sina in brata

JANEZA ŠPECA Rožempelj 7

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani. Iskrena hvala sodelavcem TRIMO Trebnje za nesebično pomoč, TESNILA Trebnje, godbi na pihala Trebnje, cerkvenemu pevskemu zboru Dobrič, govornikom za poslovalne besede, gospodu župniku za lepo opravljen obred in vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 55. letu starosti smo tragično izgubili našega moža, očeta, starega očeta, tasta, brata in strica

ANTONA LUNDRA iz Radovlje pri Šmarjeti

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancom za vsestransko pomoč in izrečeno sožalje ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni kirurškemu oddelku-intenzivna nega, ter dr. Miri Kramar za lajšanje bolečin. Zahvaljujemo se tudi ZMH, ISKRJ TENEL, IMV, oddelek REVOZ, za podarjene vence, GD Zbure in Šmarjeta za organizacijo pogreba in za občutene besede slovesa ob odprtem grobu ter g. župniku za lepo opravljen pogreb. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči vsi njegovi

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 10. IX.

SLOVENIJA 1

- 9.15 - 13.00 in 14.20 - 0.40 TELETEKST
- 9.30 VIDEO STRANI
- 9.40 PROGRAM ZA OTROKE
- DIMNIKARČEK SE POTEPA PO SVETU, slovaška risana naniz. (11/13)
- PRIGODE TOMA SAWYERJA, ponovitev 1. dela nadalj.
- 11.00 NEKOČ JE BILO... ŽIVLJENJE: ŽIVLJENSKE VERIGE
- 11.30 SLOVENC V ZAMEJSTVU
- 12.00 POROČILA
- 12.05 TV DNEVNIK BIH, ponovitev
- 12.55 VIDEO STRANI
- 14.35 VIDEO STRANI
- 14.45 NAPOVEDNIK
- 14.50 ŠPORTNA SREDA, ponovitev
- 16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 PROGRAM ZA OTROKE
- PRIČA, norveška nadalj. (1/4)
- ZVERINICE IZ REZLIJE (7/13)
- LEPA VIDA
- 18.20 EP VIDEO STRANI
- 18.25 ŽE VESTE..., svetovalno izobraževalna oddaja
- 19.05 RISANKA
- 19.20 NAPOVEDNIK
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 TVARIETE
- 21.10 TEDNIK
- 22.00 GRAJSKE STAVBE NA SLOVENSLEM
- 22.05 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT ŽARIŠČE
- 22.55 POSLOVNA BORZA
- 23.10 SOVA
- 23.10 DRAGI JOHN, amer. naniz. (21/22)
- 23.35 DRUGA STRAN PARADIŽA, angl. nadalj. (1/4)
- 0.30 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

- 16.50 Sova (ponovitev) - 18.00 Regionalni programi - Koper: Slovenska kronika - 19.00 Video lestvica - 19.30 Dnevnik BiH - 20.00 Gozdarska hiša Falkenau (nemška naniz., 3/23) - 20.30 Po sledih napredka - 21.30 Umetniški večer: Na sledi besed - 23.30 Video strani

PETEK, 11. IX.

SLOVENIJA 1

- 9.45 - 13.00 in 13.50 - 2.20 TELETEKST
- 10.00 VIDEO STRANI
- 10.10 PROGRAM ZA OTROKE
- SMRKECI, amer. risana serija
- ZVERINICE IZ REZLIJE, ponovitev (5/13)
- 10.50 PO SLEDUŠE NAPREDKA, ponovitev
- 11.50 POSLOVNA BORZA, ponovitev
- 12.00 POROČILA
- 12.05 DNEVNIK BIH, ponovitev
- 12.55 VIDEO STRANI
- 14.05 VIDEO STRANI
- 14.15 NAPOVEDNIK
- 14.20 UMETNIŠKI VEČER, ponovitev
- 16.20 GOSPODARSKA ODDAJA: MADE IN SLOVENIJA, ponovitev
- 16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 PROGRAM ZA OTROKE
- PRIGODE TOMA SAWYERJA. 2. del nadalj.
- TRNULJČICA, lutkovna igrca
- 19.05 RISANKA
- 19.20 NAPOVEDNIK
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, FORUM
- 20.30 ODLOŽENI RAJ, angl. nadalj. (3/12)
- 21.25 OČI KRITIKE
- 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.40 NAPOVEDNIK
- 22.45 SOVA: 22.45 ROSEANNE, 15. epizoda amer. naniz. 23.15 DRUGA STRAN PARADIŽA, angl. nadalj. (2/4) 0.10 OČIM, franc. film
- 2.10 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

- 16.35 Sova (ponovitev) - 18.00 Regionalni programi - Maribor: Slovenska kronika - 19.00 Jazz in blues - 19.30 Dnevnik BiH - 20.00 Gozdarska hiša Falkenau (nemška naniz., 4/23) - 20.30 Slovenski magazin - 21.00 Studio City - 22.30 Koncert Irene Grafenauer in Marie Graf - 0.10 Video strani

SOBOTA, 12. IX.

SLOVENIJA 1

- 8.45 - 13.00 in 14.00 - 1.50 TELETEKST
- 9.00 VIDEO STRANI
- 9.10 IZBOR
- 9.10 RADOVEDNI TAČEK
- 9.25 LONČEK, KUHAJ! POHORSKA OMLETA
- 9.40 MODRO POLETJE, 21. in 22. del
- 10.45 KOLEDAR: SEPTEMBER
- 11.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
- 11.50 NOVIŠTI ZALOŽB: ODPRTA KNJIGA
- 12.00 POROČILA
- 12.05 DNEVNIK BIH
- 12.55 VIDEO STRANI
- 14.15 VIDEO STRANI

- 14.25 NAPOVEDNIK
- 14.30 TEDNIK, ponovitev
- 15.20 BES, amer. film (ČB)
- 16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 METODE PREPRIČEVANJA, ponovitev angl. dok. oddaje
- 18.00 PRISLUHNI MO TIŠINI
- 18.30 DOBER TEK! - KUHARSKI NASVETI PAULA BOCUSEJA (1/22)
- 19.00 RISANKA
- 19.10 NAPOVEDNIK
- 19.15 ŽREBANJE 3 X 3
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, UTRIP
- 20.30 KRIŽKRAŽ
- 21.35 SLEPO ZAUPANJE, amer. nadalj. (1/4)
- 22.25 TV DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.50 NAPOVEDNIK
- 22.55 SOVA: MURPHY BROWN, 41. epizoda amer. naniz. DRUGA STRAN PARADIŽA, angl. nadalj. (3/4) ZA VSE VEČNE ČASE, avstralski film
- 1.40 VIDEO STRANI

NEDELJA, 13. IX.

SLOVENIJA 1

- 9.00 - 13.20 in 13.50 - 0.20 TELETEKST
- 9.15 VIDEO STRANI
- 9.25 PROGRAM ZA OTROKE
- ŽIV ŽAV, ponovitev
- PRIČA, norveška nadalj. (1/4)
- 10.35 REVIVA MPZ SLOVENIJE
- 11.05 KRONIKA, ponovitev kanadske poljudnoznan. serije (21/26)
- 11.30 OBZORJA DUHA
- 12.00 POROČILA
- 12.05 DNEVNIK BIH
- 12.55 BEGUNCI, TU Z NAMI
- 14.15 NAPOVEDNIK
- 14.20 LJUDJE IN ZEMLJA
- 15.00 DOMAČI ANSAMBLI, ponovitev
- 15.30 ŠALJIVEC, ponovitev slovaške humor. serije (3/6)
- 16.00 SPOŠNA PRAKSA, avstral. naniz. (11/13)
- 16.50 EP VIDEO STRANI
- 16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 V PRIHODNOST IN NAZAJ, amer. film
- 18.55 TV MERNIK
- 19.10 RISANKA
- 19.15 NAPOVEDNIK
- 19.20 SLOVENSKI LOTO
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, ZRCALO TEDNA
- 20.30 ZDRAVO
- 21.35 SVET NARAVE: DURRELOVA BARKA, angl. poljudnoznan. serija (7/8)
- 22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.53 NAPOVEDNIK
- 22.55 SOVA: AMERIŠKE VIDEO SMEŠNICE, 22. epizoda DRUGA STRAN PARADIŽA, zadnji del angl. nadalj.

SLOVENIJA 2

- Opomba: 14.50 Monza: F-1, prenos; 17.00 atletski miting, posnetek iz Novega mesta
- 14.35 Video strani - 14.45 Napovednik - 14.50 Športna nedelja - 18.00 Sova (ponovitev) - 19.30 Dnevnik BiH - 20.00 Video godba - 20.27 TV prodaja nepremičnin - 20.30 Vizionarji (angl. dok. serija, 1/4) - 21.20 Očetje in sinovi (TV nadalj., 5/8) - 22.20 Mali koncert - 22.30 Športni pregled - 23.00 Formula 1 (posnetek iz Monze) - 23.40 Video strani

PONEDELJEK, 14. IX.

SLOVENIJA 1

- 9.00 - 13.00 in 15.20 - 1.05 TELETEKST
- 9.15 VIDEO STRANI
- 9.25 PROGRAM ZA OTROKE
- 10.00 ODLOŽENI RAJ, ponovitev angl. nadalj. (3/12)
- 10.50 MERNIK, FORUM, UTRIP, ZRCALO TEDNA, ponovitev
- 12.00 POROČILA
- 12.05 DNEVNIK BIH
- 12.55 VIDEO STRANI
- 15.35 VIDEO STRANI
- 15.45 NAPOVEDNIK
- 15.50 SLOVENSKI MAGAZIN, ponovitev
- 16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
- 16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 PROGRAM ZA OTROKE
- 18.45 MOJA KNJIGA O DŽUNGLI, nemška poljudnoznan. serija (2/27)
- 19.10 RISANKA
- 19.17 NAPOVEDNIK
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 DOSJE
- 20.50 D. Korič: ČASOVNA STISKA, drama TV Sarajevo

- 21.50 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT ŽARIŠČE
- 22.40 NAPOVEDNIK
- 22.50 SOVA: BROOKLYNSKI MOST, amer. naniz. (1/12) POLICAJSKI ROCK, amer. nadalj. (1/7) AMERIŠKA KRONIKA, amer. dok. serija (2/13)
- 0.55 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

- 15.00 Video strani - 15.10 Oči kritike (ponovitev) - 16.00 Sova (ponovitev) - 17.30 Športni pregled (ponovitev) - 18.00 Regionalni programi - Ljubljana: Slovenska kronika - 19.00 Videošpon - 19.30 Dnevnik BiH - 20.00 Gozdarska hiša Falkenau (nemška naniz., 5/23) - 20.30 Gospodarska oddaja: 10.000 obratov - 21.00 Sedma steza - 21.30 Ciklus filmov znanih režiserjev: M. Jancso: Horoskop Jezusa Kristusa (madž. film) - 23.00 Kriminal - 23.30 Video strani

TOREK, 15. IX.

SLOVENIJA 1

- 9.05 - 13.00 in 14.50 - 1.15 TELETEKST
- 9.20 VIDEO STRANI
- 9.30 PROGRAM ZA OTROKE
- ZGODBE IZ ŠKOLJKE
- 10.30 NEKOČ JE BILO... ŽIVLJENJE
- 11.00 SEDMA STEZA, ponovitev
- 11.30 PRISLUHNI MO TIŠINI, ponovitev
- 12.00 POROČILA
- 12.05 DNEVNIK BIH
- 15.15 NAPOVEDNIK
- 15.20 HOROSKOP JEZUSA KRISTUSA, ponovitev madž. filma
- 16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 PROGRAM ZA OTROKE
- LONČEK, KUHAJ! BISKVITKI, amer. risana serija (10/12)
- POPOTOVANJE OB REKI ZALL, 2. oddaja
- 18.40 ALPE-DONAVA-JADRAN
- 19.10 RISANKA
- 19.17 NAPOVEDNIK
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 OSMI DAN
- 20.55 NOVOSTI ZALOŽB: ODPRTA KNJIGA
- 21.10 AMBASADORKIN SOPROG, franc. nadalj. (11/13)
- 22.00 GRAJSKE STAVBE NA SLOVENSLEM
- 22.05 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT ŽARIŠČE
- 22.50 POSLOVNA BORZA
- 23.00 KRONIKA, kanadska dok. serija (23/26)
- 23.35 SOVA: SVEŽ VETER V STAREM GRADU, angl. naniz. (1/6)

SLOVENIJA 2

- 14.50 Video strani - 15.00 Dosje (ponovitev) - 15.40 Sova (ponovitev) - 17.20 Svet poročila - 18.00 Regionalni programi - Koper: Slovenska kronika - 19.00 Orion - 19.30 Dnevnik BiH - 20.00 Gozdarska hiša Falkenau (nemška naniz., 6/23) - 20.30 Glasba, show in cirkus - 21.20 Omizje - 23.20 Svet poročila (ponovitev) - 0.00 Video strani

SREDA, 16. IX.

SLOVENIJA 1

- 9.45 - 13.00 in 14.15 - 0.25 TELETEKST
- 10.00 VIDEO STRANI
- 10.10 PROGRAM ZA OTROKE
- BISKVITKI, amer. risana serija, ponovitev (10/12)
- BRATOVŠČINA SINJEGA GALEBA, 2. del nadalj.
- 11.00 AMBASADORKIN SOPROG, ponovitev franc. nadalj. (11/13)
- 11.50 POSLOVNA BORZA, ponovitev
- 12.00 POROČILA
- 12.05 DNEVNIK BIH
- 14.40 NAPOVEDNIK
- 14.45 OMIZJE, ponovitev
- 16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 PROGRAM ZA OTROKE
- ŽIV ŽAV
- KLUB KLOBUK V ČATEŠKIH TOPLIČAH, ponovitev
- 19.17 NAPOVEDNIK
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 FILM TEDNA SVETLIKAJOČA KOŽA, angl. film
- 21.45 KRATEK FILM
- 22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT ŽARIŠČE
- 22.50 NAPOVEDNIK
- 23.00 SOVA: NENADNI USPEHI, amer. naniz. (18/19) PLICAJSKI ROCK, amer. nadalj. (3/7)

SLOVENIJA 2

- Opomba: 20.00 nogomet Milan:SCT Olimpija
- 15.45 Video strani - 15.55 Osmi dan (ponovitev) - 16.45 Sova (ponovitev) - 18.00 Regionalni programi - Maribor: Slovenska kronika - 19.00 Psiho - 19.30 Dnevnik BiH - 20.00 Športna sredi - 22.15 Godalni kvartet Tartini - 22.45 Video strani

PREPOZNAM GA Z ZAPRTIMI OČMI!

LAŠKO PIVO

ZLATOROG

Vrhunsko svetlo pivo
nagrajeno z zlato medaljo
MONDE SELECTION
Bruxelles '92

TERMALNI DESERT

Vrhunsko temno pivo
nagrajeno z veliko zlato medaljo
MONDE SELECTION
Bruxelles '92

Prisegam! Ostal ti bom zvest!

tedenski koledar

Četrtek, 10. septembra - Luka
Petek, 11. septembra - Erna
Sobota, 12. septembra - Gvido
Nedelja, 13. septembra - Janez
Ponedeljek, 14. septembra - Danica
Torek, 15. septembra - Albin
Sreda, 16. septembra - Ljudmila

kino

BREŽICE: Od 10. do 12.9. (ob 20. uri) ameriški triler Prevarana. 12. (ob 18. uri)

kmetijski stroji

ČE ŽELITE kupiti cisterno za gnojevko (2200 l), še v zelo dobrem stanju, pokličite na 76-123.
UGODNO PRODAJ ličkalnik koruze ali menjam za manjše govedo. Jože Rutar, Goriška vas 7, Škocjan. 3774
TRAKTORSKO prikolico prodam. 25-148. 3778
SILOREZNIČNO Špajser, dobro ohranjeno, prodam. (068)48-473. 3796
GROZDNI mlin MGP 200 z elektromotorjem, pečjalnikom in črpalko, nov, nerabljen, prodam 25% ceneje. 40-189, zvečer. 3810
TRAKTOR DEUTZ, 62 KM, prodam. Cena po dogovoru. (0608)60-195. 3819
PRIKOLICO (nosilnost) 5 t in kosilnico prodam. (0608)43-264. 3830
TRAKTOR UNIVERZAL 445, 350 delovnih ur, prodam. Dol. Kamence 27, Novo mesto. 3854
ELEKTRIČNI grozdni mlin-pečjalnik na koleh s vgrajeno črpalko, znamke Zambeli, ugodno prodam. 51-750. 3861
TRAKTOR ZETOR 47-18 IN Deutz, 45 KM, prodam. Golob, Vel. Slatnik 15, Novo mesto. 3862

kupim

R 4, novejši, kupim. 23-355 3783

motorna vozila

JUGO 45 AX, letnik 3/88, prodam. 26-332. 3747
MOTOR CTX prodam. (0608)62-601. 3750
Z 750, letnik 1985, registrirano do 8/93, in traktor Ferguson 558 prodam. Kolenc, Zalog 18, Škocjan. 3755
JUGO 45 AX, prva registracija 1988, veliko dodatne opreme, prodam. Kulovic, Šentjošt 3, Novo mesto. 3757
FIAT 750 prodam. Jože Murgelj, G. Kamence 4, Novo mesto. 3759
JUGO 45, letnik 1989, prodam. 23-342. 3769
126 P, letnik 1980, prodam. 42-487. 3770
ZASTAVO 750, temeljito obnovojeno in jugo 45, 6 mesecev star, prodam. Vlado Der, Jurčičeva 13, Novo mesto. 3777

Centene stranke obveščamo, da je poslovilnica podjetja AVTOKOMPLET d.o.o. na novi lokaciji v Smolenji vasi 51 tel. in fax: 068/25-325.

Dejavnosti:
- servisna delavnica, ročna avtopralnica pri Novoteksu v Bršljunu
- posredniška prodaja vozil
- komisijska prodaja vozil
- sistem staro za novo
- odkup rabljenih in karamboliranih vozil
- cenitve vozil

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o.
UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovec-Svete, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj (urodnik Priloge), Pavel Perc in Ivan Zoran.
IZHAJA ob četrtnih. Posamezna številka 60 tolarjev; naročnina za 3. trimesečje 690 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 1.380 tolarjev; za tujino letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te vrednosti.
OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase 1.100 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 2.200 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 1.250 tolarjev. Mali oglaš do deset besed 700 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 70 tolarjev.
ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).
NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068) 23-606, 24-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 23-610; mali oglasi in zahvale 24-006; telefaks 24-898.
Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvajalce informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst.
Časopisni stavek, prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p. o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

in 13.9. (ob 18. in 20. uri) ameriški kriminalni film Umor s trikom.
ČRNOMELJ: 10. in 11.9. (ob 20. uri) ameriški film Kurba. 13.9. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski triler Zadnji skavt.
KRŠKO: 11. in 12.9. (ob 20. uri) ter 13.9. (ob 18. uri) ameriška melodrama Princ Plime. 15.9. (ob 20. uri) ameriška akcijska komedija Operacija Pašteta.
METLIKA: 11.9. (ob 21. uri) ameriški akcijski triler Zadnji skavt. 13.9. (ob 21. uri) ameriški film Kurba.
NOVO MESTO: Od 10. do 15.9. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film Gladiator. Od 16. do 21.9. (ob 18. in 20.15) ameriški psihološki triler Roka, ki ziblje zibko.

Z 128, letnik 1987, prodam. 068/23-585 (zvečer).
R 4, letnik 1989, prodam. Medle, Mali Slatnik 31, Novo mesto. 3779
126 P, letnik 1988, registriran do 2/93, prodam. (0608)60-009.
GOLF JGLD, letnik 1983, cena 5.600 DEM, prodam. 068/25-115, popoldne.
KAWASAKI KLR 650, letnik 1987, prevoženih 1300 km, ugodno prodam. (068)23-244. 3792
126 P, letnik 1991, prevoženih 13.000 km, prodam. 86-143. 3794
126 PGL, letnik 1987, in tesan les za ostreže prodam. 78-272. 3800
R 4 GTL, letnik 1988, rdeč, prodam. 24-513. 3801
R 4 GTL, letnik 1982, prodam. Robert Fink, Smolenja vas 28a, Novo mesto. 3803
ALEKO, nebo sive barve, dobro ohranjen (19.000 km), poceni prodam. Informacije na (068)85-187, Jože Volč, Lesnica 24, Otočec. 3806
126 P, letnik 1984, registriran do 21.8.1993, prodam. 85-400, od 7-8 ure in od 15-16 ure, Vojko. 3808
JUGO 45, letnik 1982, prodam. K Roku 6, Novo mesto. 3825
GOLF JXD, letnik 1987, dobro ohranjen, prodam. Ogled popoldne. Stane Žibert, C. oktobrskih žrtev 28, Šentjerneje.
NISSAN SUNY, letnik 1990, prodam za 15.900 DEM. (0608)60-140. 3828
APN 6 in kožo za nadaljnjo rejo prodam. 41-071. 3831
Z 128, letnik 1988, prodam. 24-008. 3837
R 4 TL, letnik 1981, registriran, ugodno prodam. 78-212. 3839
NISSAN PRIMERA 1,6 SLX, letnik 1991, prodam. 21-292. 3842
JUGO 45, letnik 1986, karamboliran, prodam. 47-306. 3848
Z 101, letnik 1991, prodam. 25-862. 3853
OLT CIT, star 10 mesecev, prodam. Dol. Kamence 27, Novo mesto. 3856
R 4 GTL, letnik 1983, prodam. 22-964 ali 24-416. 3857
JUGO, letnik 89, prodam. 26-669.
126 P, letnik 1977, prodam. 25-226.

OPTIKA
Novo mesto
Komandanta Staneta 12
tel. 23-110
GATTON
inf. tel. (064) 73-313
od 19.30 do 20.30
MIZARSTVO sprejema naročila. Tel. (068) 51-260 od 19. do 21. ure.

obvestila

ŽALUZIJE-ROLETE izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. (068)44-662. 3745
NESNICE, mlade jarkice, pasme bisex, rjave, stare 4 mesece, opravljena vsa cepjenja, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejemamo in dajemo vse informacije, kličite od 17. do 22. ure vsak dan: Jože Zupančič, Otovec 12, Črnomelj, (068)52-806, Gostilna Jože Cetin, Mostec 46, Dobova, (0608)67-578. 3748
SERVIS ZAMRZOVALNIKOV. Na vašem domu menjamo izolacijo na hladilnih skrinjah, ki puščajo vodo ali odzunaj delajo led. Dajemo garancijo in ne zaračunavamo kilometrine. (061)321-802. 3764
Podjetje išče agente — demonstratorje na domu za prodajo zanimivega artikla za Dolenjsko. Zaslужek je odvisen od vas samih. Telefon: 061/342-530

TELEFON TRGOVINA - SERVIS
LJUBLJANA BRILEJEVA 12, tel. 573-209
KRANJ Ljubljanska 1, tel. 218-888
UPRAVA, OPREŠNKOVA OB, KRANJ, tel. 212-055, fax 215-657
PRODAJA NA DROBNO IN DEBELO
MONTAŽA - SERVIS - REZERVNI DELI
Panasonic
DEM NETO DEM NETO
KXF 50 B 1199 KXT 2395 269
KXF 90 B 1499 KXT 2310 106
KXT 3621 207 KXT 2365 163
KXT 4301 399 KXT 61610 B 1999
GARANCIJA 12 MES. DOSTAVA NA NASLOV

NOVO - NOVO
SIEMENS
SLUŠNI APARATI
s povračilom ZZZS
Pridite naglušni —
in odidite z več
življenjske radosti —
— v manj kot eni uri —
— s slušnim aparatom
SIEMENS
vsako sredo od 9. — 12. ure
OPTIKA
Novo mesto
Komandanta Staneta 12
tel. 23-110

GATTON
inf. tel. (064) 73-313
od 19.30 do 20.30

MIZARSTVO sprejema naročila. Tel. (068) 51-260 od 19. do 21. ure.

OPTO CONTACT
KONTAKTNE LEČE IN OČALA
Vse vrste kontaktnih leč in očal ter pregled vida opravljamo po zelo ugodnih cenah. Primer: mehke leče od 140 DEM naprej
silikonske leče od 130 DEM naprej
trde leče od 60 DEM naprej
Vlaška 64, Zagreb, Vodovodna 10, Zagreb
tel. (041) 418-001, tel. (041) 172-034

EURO 2000 d.o.o.
SAMSUNG
TV-AVDIO-VIDEO
37 cm, 500 DEM
51 cm, teletekst, euro AV 660 DEM
55 cm, mono, teletekst, euro AV 865 DEM
63 cm, stereo, teletekst, euro AV 1260 DEM
70 cm, stereo, teletekst, euro AV 1320 DEM
Na zalogi imamo zelo bogato ponudbo HI-FI STOLPOV, CD, VIDEOREKORDERJEV.
Posebna ponudba:
SAMSUNG
MIKROVALOVNE PEČICE
17 litrov 800 W 340 DEM
MIKROVALOVNE PEČICE — kombinirane
28 litrov 800 W 400 DEM
MIKROVALOVNE PEČICE
34 litrov 1200 W 880 DEM
Plačljivo v protivrednosti SIT.
Vse inf. SAMSUNG EURO 2000, Brežice
Tel. (0608) 61-936
B. Milavec 73
Delovni čas od 9. do 12. ure in od 13.30 do 19. ure, ob sobotah od 8. do 13. ure.

EURO 2000 d.o.o.
SAMSUNG
TV-AVDIO-VIDEO
37 cm, 500 DEM
51 cm, teletekst, euro AV 660 DEM
55 cm, mono, teletekst, euro AV 865 DEM
63 cm, stereo, teletekst, euro AV 1260 DEM
70 cm, stereo, teletekst, euro AV 1320 DEM
Na zalogi imamo zelo bogato ponudbo HI-FI STOLPOV, CD, VIDEOREKORDERJEV.
Posebna ponudba:
SAMSUNG
MIKROVALOVNE PEČICE
17 litrov 800 W 340 DEM
MIKROVALOVNE PEČICE — kombinirane
28 litrov 800 W 400 DEM
MIKROVALOVNE PEČICE
34 litrov 1200 W 880 DEM
Plačljivo v protivrednosti SIT.
Vse inf. SAMSUNG EURO 2000, Brežice
Tel. (0608) 61-936
B. Milavec 73
Delovni čas od 9. do 12. ure in od 13.30 do 19. ure, ob sobotah od 8. do 13. ure.

CEMENTNINARSTVO
GORIČAR
Poganci (nasproti žage)
Novo mesto
Izdelovanje in prodaja betonskih blokov po konkurenčnih cenah!

GOLF III, 1,4, metalik, cena do registracije 26.000 DEM, dobava takoj.
AMI, Novo mesto, Ljubljanska 27, tel. (068) 26-010

TRGOVSKO PODJETJE
zaposli

TRGOVSKEGA POTNIKA za Dolenjsko

Pogoji:
SSI
osebni avtomobil
telefon
Ponudbe pod: TAKOJ

Prodajamo kokoši nesnice za zakol ali nadaljnjo rejo. Pršina Jože, Gregorčeva ul. 5, Dolenjske Toplice, tel. (068) 65-203

OBNAVLJANJE vseh emajliranih kopalnic in tuš kabin z novim materialom ROMEX. Tel. (061) 771-079

Komercialiste z lastnim prevozom in telefonom išče Salamonov oglasnik za trženje na Dolenjskem in Zasavju. Inf. (061) 579-286 zjutraj.

Vse za poroko ali večji družinski praznik, od orehovich in rozinovich potic z domačo smetano, drobnega peciva, biskvitov, rolad in še česa, lahko naročite po tel. (068) 73-383

posest

PRODAJ najboljšemu ponudniku hišo (četrti faz), lokacija Ratež. 21-218 in 28-850.
OB asfaltni cesti v Osredku nad Krškim prodam vinograd (35 a) s hramom, elektriko in vodovodom na parceli. Informacije na (0608)31-538 ali (041) 234-430. 3746
ZIDANICO in vinograd na Radovici prodam. (068)60-105 3765
UGODNO prodam velbano zidnico s stanovanjem, potrebnim manjše adaptacije. Vrta je 1 ha in vinograda 1 ha, na zelo lepi lokaciji. Na parceli asfalt, telefon, vodovod in elektrika. Nahaja se na relaciji Malkovec-Tržiče. Cena je 100.000 USD (kredit). (068)28-485. 3775
ZAZIDLJIVO parcelo v Kostanjevici na Krki, z lokacijsko dokumentacijo, prodam. (061)315-031 3784
VIKEND ali hišo v neposredni bližini Trebnjega kupimo. Šifra: »TAKOJ-GOTOVINA« 3786
STAREJŠO HIŠO v Novem mestu ali okolici takoj kupim. (068)21-757. 3790
V GABRJU prodam 30 a zemlje s stavbiščem, spodnjem delu možnost vselitve, parcela je v vasi. 85-833, po 19. uri. 3814
PRI ŠKOCJANU prodam 3380 m2 zemlje z lokacijskim dovoljenjem. 49-701. 3820
MENJAM novo vseljivo hišo za dvosobno stanovanje v Novem mestu. 27-487. 3824
HIŠO v Brežicah, starejšo, na lepi lokaciji, 3000 m2 zemlje, voda, elektrika, telefon, gospodarsko poslopje, prodam za 62.000 DEM. Možne razne menjave. (061)106-180. 3840
GRADBENO PARCELO z urejeno dokumentacijo v izmeri 3500 m2 v bližini Novega mesta ter vinograd v Potovski gori prodam. 27-871. 3860

prodam

2500 kg črno-belega grozdja prodam. 25-624.
GROZDJE, belo in črno, prodam. Dostop z vsakim vozilom. Janc, Gor. Vrhpolje 31, Šentjerneje. 3751
PEČ za centralno kurjavo Wiessmann, 35 KW, kompletno z gorilcem prodam. (061)554-276. 3752
PRODAJ DRVA (ostanki hloodovine), drva si pripravi kupec sam. (068)42-473. 3758
GROZDJE črno in belo iz Vipavske doline prodam. (065)67-392. 3766
PREŠO, malo rabljeno, prodam. 23-158. 3767
NOV KRZVEN PLAŠČ nutrija št 40-42, prodam za 900 DEM. 22-757, popoldne. 3773
7 m3 suhih hrastovih desk (2,5 cm) prodam. 85 dopolne 25-696 int. 217, popoldne 21-393. 3776
OTROŠKI voziček in avto sedež Chicco prodam. 22-997 3781
OMARO za dnevno sobo, kavč in dva fotelja, ugodno prodam. 22-997
DVA komata, prodam. 50-047 3785

GROZDJE šmarnico in cepljeno, prodam. 42-128 3787
BELE TEŽKE kokoši po 150 SIT kilogram, prodamo. Humeč, Gor. Laze, 24-496. 3795
SEMENSKI krompir sorte Jerla, san-te, romana, dezire in kenebek, vse iz uvoza, ter beli jedilni krompir prodam. Karol Verbič, Radohova vas 15, Šentvid pri Stični. 3797
DRVA prodam. Dragovan, Svržaki 9, Metlika. 3799
TELICO, brejo, v devetem mesecu, prodam. Vidmar, Češence 2, Mirna Peč. 3802
ZAPRAVLJIVČEK in luksuzne vprežne sani prodam. 27-844. 3807
SEMENSKI KROMPIR prodam. Jože Kavšek, Grm 1, Šentvid pri Stični, (061)785-194. 3811
NOVO centralno trajno žarečo peč Feroterem (25 KW) in 9 m dimnika premera 20 cm 20% ceneje. Mož. Belokranjska 57, Novo mesto. 3812
ŠTIRI leta starega žrebca, vajenega vseh kmečkih opravil, prodam. Brodarič, Griblje 78, Gradac. 3815
GROZDJE šmarnice in otele prodam. 76-546, Jožica Hočevar, Zloganje 32, Škocjan. 3816
PREDNJE gume za traktor, 16 col, prodam. 50-103. 3817
GAŠENO APNO in grozdje šmarnico prodam. 20-319. 3821
KRAVO, 6 mesecev brejo, prodam. Franc Kastelic, Dol. Težka voda 14, Novo mesto. 3829
RABLJENO PEČ za centralno kurjavo ugodno prodam. 23-862, v večernih urah. 3832
SMREKOVO OBLOGO (ladijski pod) poceni prodam. 27-905. 3836
KRAVO in več plemenskih telic prodam. 56-423. 3838
GROZDJE, črno in belo, v Metliki prodam po dnevni ceni in hrastovo kad 1500 l. (068)58-168. 3841
PREŠO in mlin za grozdje, novo, prodam. (068)84-761, po 15. uri. 3843
ŠTEDILNIK ROSTFREI s kotlom za etajno centralno z dvojnimi pečakom in boilerjem prodam. Štedilnik je rabljen 4 sezone. Prodaj tudi vinski kad 1000 l, novo. Bojan Juršič, Vel. Cikava 9, Novo mesto. 3844
PRODAJ starejši pralni stroj CANDY. Cena 100 DEM. 26-516
KOTNO SEDEŽNO GARNITURO, dobro ohranjeno, prodam. 23-581. 3845
INDUSTRIJSKI OVERLOCK Union special, vertikalni krojni nož in starejšo termo prešo za tiskanje na tekstil prodam. 25-235. 3847
ZLATE PRINAŠALCE, golden retrieverje, mladiče z rodovnikom, prodam. (064)45-732. 3849
VILIČAR INDOŠ 2,5 t Diesel, zelo ohranjen, prodam ali menjam. (068) 84-647. 3850
JABOLKA gloser in jonagold prodam. 27-234 ali 22-142. 3852
KOBILLO, staro 6 let, z žrebičkom, prodam. Dol. Kamence 27, Novo mesto. 3855
PREŠO za grozdje (75 l), starejšo, ugodno prodam. 21-354. 3858
KOZE in kozla prodam. (0608)43-345. 3859

službo dobi

KVALIFICIRANEGA mesarja za delo v mesarji zaposlimo. 57-175. 3749
SIMPATIČNA DEKLETA za delo za šankom iščemo. 22-366. 3763
V KRŠKEM zaposlim dekleta za delo v bistroju. (0608)31-407, Rostoharjeva 62, Krško. 3768
ZAPOSLIMO komercialista za področje Dolenjske. Pogoji ekonomska ali podobna izobrazba. Pisne ponudbe na Empa, d.o.o., Šuica 2, 61356 Dobrova. 3771
DESET ljudi za odlično plačano delo na domu potrebujemo. 25-658. 3780
VODJEM SKUPIN in zastopnikom iz Dolenjske, Bele krajine in Zasavja nudimo dober zaslužek za prodajo zanimivih uvoženih artiklov. Dobimo se 11.9. (petek) ob 18. uri v gostišču Loka v Novem mestu. Dodatne informacije po (068) 45-093, po 18. uri. 3793
ŽELITE dobro zaslužiti s prodajo na terenu? Ugleidna firma zaposli sodelavce z lastnim prevozom. (068)85-325. 3804
DEKLE za strežbo in kuhinjo-lahko pripravnica - ter žensko za štiriurno čiščenje na Otočcu iščemo. 85-150, int. 23. 3805
ČE HOČETE s pridnim delom do ogromnega zaslužka, pokličite po 20. uri na 73-108. 3822
BIFE Jaklič-Tomec Marija, Kolodvorska 33, Črnomelj, išče dekleta za strežbo za šankom. 51-372. 3827
Z ZASTOPANJEM EVROPSKE kapitalne firme lahko obogatite in povečate svoje prihranke. (062)411-704. 3834
ŽELITE izboljšati svoj življenjski standard? Poizkusite s prodajo tekstila na terenu. Možna tudi redna zaposlitev. 23-977. 3851

razno

HUŠAJTE brez diet! Odpravite odvečne kilograme z japonskim shujševalnim pasom. Naročila na (061)218-941. 3753
ZA OBČASNA SREČANJA želim spoznati žensko od 30 do 40 let s stanovanjem v Novem mestu. Cenjene ponudbe pod šifro: »STANOVANJE.« 3761

tabakum d.o.o.

export-import
in akumulatorska delavnica d.o.o.
Trdinova 13, Novo mesto
Naročila in inf. tel.: (068) 23-826, fax: (068) 26-681
NOVO NOVO NOVO
Na zalogi industrijske baterije za vse vrste viličarjev, ter akumulatorji VESNA Maribor in TOPLA Mežica. Dobava takoj! Po ugodnih cenah odkupujemo vse vrste odpadnih akumulatorjev.

POSLOVNI PROSTOR za mirno dejavnost s telefonom iščemo. 22-366. 3762
GRADITELJI POZOR! Po konkurenčnih cenah izdelujemo peči in boilerje za centralno in solarno ogrevanje. Garancija za peči je pet let. (063)39-878. 3798
NUJNO iščem varstvo za 3 in 6 let stare otroke (dopolodne in popoldne do 19.30) v okolici Trebnjega ali Mirne. 45-344. 3813
V najem vzamem prostor, primeren za mirno obrt, v Novem mestu ali bližnji okolici. 25-442. 3818
IŠČEM ŽENSKO za pomoč in nego. Rozi Medved, Grč Vrh 7, Mirna Peč. 3833
NAROČILA za dolenjske sorte grozdja sprejemam. (068)76-262. 3835

stanovanja

STANOVANJE v Brestanici z vrtom, prodam. 81-420. 3772
TAKOJ NAJAMEM eno- do dvosobno neopremljeno stanovanje v Novem mestu. (068)21-757. 3791
NUJNO vzamem v najem dvosobno stanovanje v Novem mestu ali okolici. Možno letno predplačilo. 85-400, od 7-8. ure in od 15-16. ure, Vojko. 3809
V KRŠKEM ODDAM garsonjero- (garaža, telefon). Predplačilo. Pisne informacije na naslov: Martin Sušteršič, Sr. Gamejlnje 24, 61211 Ljubljana-Šmartno. 3846
DVO ali trisobno stanovanje v Novem mestu, opremljeno, za dobo enega leta iščemo. (068)23-860. 3863

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 69. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, tast in praded

JANEZ KRAJNIK iz Šentjerneja

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancom in vaščanom, ki so nam izrekli sožalja, darovali vence in sveče ter pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala bolniškemu osebju Onkološkega inštituta v Ljubljani, Intergemu oddelku bolnišnice Novo mesto, DO Labod Novo mesto, VVO Šentjerneje in gospodu župniku za lepo opravljen obred.
Žalujoči: vsi njegovi

NA SLEME, TRIGLAV IN POKLJUKO

MIRNA, TREBNJE - V okviru akcije "100.000 Slovencev nad 1000 metri", vabijo mirenski in trebanjski planinci na alpske ture. Trebanjci bodo šli v soboto, 12. septembra, iz Vrata na Triglav in naslednji dan po

spustu na Pokljuko. Mirenčani pa vabijo v nedeljo, 13. septembra, na poldrugo uro dolg izlet z Vršiča na Sleme ali Mojstrovko. Za to turo zbirata prijave Ivica in Milojka Vitez (telefon: dopoldne 47-010, popoldne 47-206), za Triglav pa Martin Gorjup (dopoldne 44-912 in popoldne 45-912).

ZAHVALA

V 75. letu starosti je prenehalo biti srce nadvse dobre mame, stare mame, sestre, tete in tašče

JOŽEFE MURN

roj. Blatnik z Dvora 27

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, pomoč, podarjene vence, cvetje in sveče ter spremstvo na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo gospodu dekanu za opravljen obred in izrečene poslovilne besede, pevčev, kolektivom Novolesa iz Straže, Novolesa-obrat Soteska, Emone Ribarstva Ljubljana in IMP Ivančna Gorica.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Zlati čast, kje ste zdaj,
kjer srečni smo bili nekdaj,
kjer moža, očeta, starega ata
in strica smo imeli mi,
zdaj ga pa od nikoder ni?

Po dolgotrajni bolezni nas je v 81. letu starosti zapustil

ANTON TEME

iz Sadinje vasi 22 pri Dvoru

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, dobrim sosedom in vaščanom za nesebično pomoč, darovano cvetje, izraženo sožalje in vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvala tudi kolektivnu Keko, d.d., Žužemberk, osebju bolnice, internemu oddelku, govornici Fabjanovi za poslovilne besede, pevčev in g. dekanu za lepo opravljen obred.

Žalujoči: žena Rezka, hčerke Zlata, Anica in Olga z družinami, vnuki in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 65. letu nas je prerano zapustil naš dobri oče, stari oče, tast, zet, brat, stric in svak

VINKO KAPELE

z Malih sel 3 pri Adlešičih

Iskrena zahvala vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala velja sosedom Novak in Miketič, obema govornikom, pevčkam in župniku za lepo opravljen obred. Lepa hvala članom GD Adlešiči za spremljanje pokojnika na poslednji poti. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Trud, delo in trpljenje—
bilo tvoje je življenje.

V 57. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oči, brat, stric in svak

MILAN FABJAN

iz Zafare 9 pri Žužemberku

Na njegovi zadnji poti smo se poslovili 30.8.1992 na žužemberškem pokopališču. Zahvaljujemo se za podarjeno cvetje in izraze sožalja podjetju Novolesa Soteska-žaga, Osnovni šoli Žužemberk, Splošni bolnišnici-uprava Novo mesto, VVZ Novo mesto, PTT Ljubljana. Posebno zahvalo izrekamo vsem bližnjim in daljnim vaščanom, zlasti družinama Koren in Košiček, zdravstvenemu in strežnemu osebju infektološkega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, dr. Remčevi in višji medicinski sestri Dularjevi za nesebično pomoč in lajšanje bolečin. Gospodu dekanu za opravljen obred in pevskemu zboru Žužemberk iskrena hvala.

Žalujoči: žena Slavka, sin Alen v imenu bližnjega sorodstva

ZAHVALA

V dopolnjenem 83. letu nas je zapustila naša draga teta in botra

JOŽEFA-PEPCA BRKOPEC

Nad mlini 42, Novo mesto

Zahvaljujemo se vsem, ki ste izrazili sožalje, prinesli cvetje in sveče ter pokojnico spremili na zadnji poti. Zahvalo smo dolžni tudi Splošni bolnici Novo mesto - internemu oddelku za lajšanje bolečin ter g. patru Petru za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Po težki bolezni je za vedno zaspala naša draga

JOŽA MENCIN

z Drame pri Šentjerneju

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste v težkih trenutkih pomagali. Hvala gospodu župniku, pevčev, govornikom ter vsem, ki ste pokojno mamo spremili na zadnji poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob smrti naše mame in babice

KAROLINE GAŠPIR

iz Šentjerneja

se zahvaljujemo vsem prijateljem, sosedom, maminim bivšim sodelavkam in vsem ostalim, ki so nam pomagali v trenutkih žalosti in z nami pospremili pokojnico na zadnji pot. Iskreno se zahvaljujemo za tople besede slovesa Pavletu Turku in zadnji pozdrav krajevne organizacije ZZB. Hvala tudi pevskemu zboru, godbi in gasilcem iz Šentjerneja.

Hčerka Nada v imenu vsega sorodstva

ZAHVALA

V visoki starosti nas je zapustil naš skrbni oče, stari oče in praded

FRANC UMEK

iz Sp. Mladetič 6

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ga imeli radi, ga spremili na njegovi poslednji poti in njegov grob zasuli s cvetjem. Posebno zahvalo smo dolžni vsem vaščanom, dr. Slapšakovi za dolgoletno zdravljenje in lajšanje bolečin ter gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat prisrčna hvala.

Vsi njegovi

Ob izgubi našega dragega

ADIJA ŠTANGLJA

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za darovano cvetje in izrečeno sožalje, posebno še g. Luzarju za poslovilne besede.

Vsi njegovi

Neizmerno je spoštoval
in bil ponosen na Šentruperško dolino
in se vanjo vračal srečen in potešen!

Sorodnike, prijatelje, soborce in vse, ki ste poznali

JANEZA PETERLINA

borca NOV od 1942. leta

iz Kamnja pri Šentrupertu

prosimo, ohranite ga v lepem spominu! V naročju svojih najdražjih je mirno zaspal 28.8.1992 in na njegovo željo smo položili žaro v žarno hiško III na ljubljanskih Žalah 3.9.1992.

Z bolečino v srcu sporočajo vsi njegovi

ZAHVALA

Ob smrti najine drage nepozabne tete

MARIJE MATKO

se vsem, ki ste jo spoštovali in jo pospremili na njeni zadnji poti in počastili spomin nanjo z lepo mislijo in besedami v slovo, iskreno zahvaljujemo.

Nečakinji

Ljubljana, Novo mesto, 2.9.1992

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi drage mame, stare mame in tašče

IVANKE DEBELJAK

iz Dolge vasi pri Kočevju

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam kakorkoli pomagali. Zahvaljujemo se govornikom Nacetu Karničniku in Acotu Radmanoviču za poslovilne besede ter pevskemu zboru Svoboda za zapete pesmi. Hvala vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti in ji darovali cvetje.

Vsi njeni

ZAHVALA

Saj meni so tudi ti doli le prod,
duh lepše, srečnejše mi sluti,
kako jaz po njih omedljam od tod,
a strje so moje peruti!
(S. Gregorčič)

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je zapustil, star komaj 37 let, naš dragi sin, brat, stric in nečak

FRANC TEŽAK

iz Slamne vasi pri Metliki

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sv. maše in sveče ter vsem, ki ste našega Franca v tako velikem številu pospremili k preranemu grobu. Posebno se zahvaljujemo Antonu Brezniku in Martinu Plescu za pomoč, sodelavcem Kmetijske zadruge Metlika, članom GD in KS Slamna vas, LD Metlika, Domu počitka Metlika, govornikom g. Moleku, g. Nemaniču, G. Bajuku in g. Starcu za občutene besede slovesa, g. Kapušinu za lovske zvoke ter gospodu župniku za lepo opravljen obred in sv. mašo. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: oče, mati, bratje in sestre z družinami, brata Jože in Zdravko ter ostalo sorodstvo

Vojko Omerzu

»Nisem župan,« pravi malce jezno, »županov pri nas ni, čeprav se nekateri dičijo s tem naslovom. Če bi bil župan, bi imel tudi izvršno oblast, kot predsednik skupščine pa sem le delegat in član tega organa.« Vojko Omerzu torej samo protokolarna osebnost?

Ob izvolitvi za predsednika krške skupščine je moral pogledati na svoje bodoče delo predstaviti v govoru. Bil je optimist, ko je govoril o razvojnih možnostih in konceptih domače občine. Toda ko je spoznal zapletenost sistema, ki je ostalek enega, a šele droben začetek drugega, je njegov vedri pogled na prihodnost popustil.

Kot predsednik skupščine formalno nima nobenega vpliva, čeprav je v praksi marsikje drugače. Odvisno je seveda od odnosov med izvršnim svetom in predsedstvom skupščine. Če so ti dobri, obe funkciji lahko nemoteno tečeta, če niso, se lahko zaplete, tako kot se je v Krškem, kjer je IS sprejel poslovnik, po katerem je iz svojega dela izključil predsednika in predsedstvo skupščine.

Vojko Omerzu je že vse poletje nekako sporna oseba krške politične scene, zdaj ko so ponovno sklicali delegate, pa se različna mnenja vse bolj raznemajo. Zaradi kritik in podtikanj je namreč sam predlagal glasovanje o zaupnici. Poleg tega je nedavno skupaj s še nekaterimi občani ustanovil zasebno podjetje. Mnogo jih je, ki

menijo, da predsednik skupščine nikakor ne more biti hkrati tudi direktor zasebnega podjetja. Spet drugi so prepričani, da s tem ni nič narobe.

To jesen bo v Krškem še vroče, ne samo zaradi glasovanja o nezaupnici izvršnemu svetu, ampak očitno tudi zaradi predsednika skupščine. »Zakaj bi predsednik skupščine moral biti profesionallec?« se sprašuje Omerzu, medtem ko razmišlja, da so njegove protokolarne obveznosti večino ob sobotah in nedeljah, za stike s krajinami in krajevnimi skupnostmi pa so najugodnejši popoldnevi. Prepričan je tudi, da celo za bodoče župane profesionalnost ne bo najna, razen morda v večjih mestih.

In kako je Vojko Omerzu, sicer diplomirani inženir elektrotehnike, postal podjetnik? Povabili so ga k sodelovanju, saj si je v šestih letih vodenja krškega Savaprojekta pridobil mnogo izkušenj ter se naučil trdo delati. In ko se kdo obregne, da nekdanji direktorji ne morejo učiti podjetništva, saj so pripeljali gospodarstvo na rob propada, zabrusi: »To je politična floskula!« Zanj tržišče ni novost, saj je tudi njegova bivša firma morala samostojno nastopiti na njem. Prizna pa, da ima njegova generacija manj marketinških znanj, a teh še tudi nimajo.

Želel je, da bi Savaprojekt dobil vodilno vlogo pri enotnem razvoju Posavja, a politika je vodila v drugo smer. Izziv je kljub temu ostal. Ravno zato je z veseljem sprejel povabilo, da bi vodil družbeno razvojno podjetje. Ideja ni dobila potrdila v krški in brežiški skupščini, zato se je spoprijel z izzivom in s skupino posameznikov sam ustanovil Center za razvoj Posavje.

Trenutno podjetje deluje izključno v občini Brežice, a njegov cilj je postati nosilec razvojnih idej celotnega Posavja. To je ideja, ki spremlja Omerzua že dolga leta, ki ga izziva in mu ne da miru. B.DUŠIČ-GORNIK

Zdravko Vidrih

An ban za hondo
Sreča Zdravka Vidriha

NOVO MESTO — Toliko sreče, kot je imel minuli četrtek mesar iz Dolenjske samopostreže na Drski, Zdravko Vidrih, človeka ne doleti prav pogosto. Za dva izvoda Nedeljskega dnevnika je odštel 85 tolarjev, izrezal kupone in jih vrgel skozi priprto sipo nove bleščeče honde civic hatchback, ki je bila ta dan za veliki finale poletne akcije Nedeljskega dnevnika parkirana na Loki. Potem je s kolegom v miru srebral pivu. Uro zatem, ko je oddal lističa, je svoje ime že slišal po ozvočenju. Pet otrok je izmed 350.000 kuponov iz vse Slovenije potegnili pet srečnežev in potem je bilo treba z zrebanjem določiti, kdo bo lastnik nove honde. Voditeljica je ob pomoči Tofa z igro »An ban, pet podgan, štiri miši...« izločila štiri lastnične lističev, ostal je le Zdravko Vidrih iz Ločca.

»In potem je bilo vse enostavno,« pripoveduje Zdravko. »Tof me je v ponedeljek povabil v Ljubljano na prevoz avtomobila. Rekel je, naj s seboj prinesem le dva tisoč tolarjev za novo prometno dovoljenje, vse ostalo da je že plačano. Na koncu je povedal še to, da je avto vreden 41.000 nemških mark.«

Zdravko doslej še ni imel sreče. Po tej sreči in nagradi vseh nagrad je trdno sklenil, da poslej Nedejskega ne bo le kupoval, ampak se bo nanj tudi naročil.

Srečo je ta popoldan na Loki imel še en Dolenjec: Slavko Hočevar iz Hraštulj pri Škocjanu si je z metanjem na koš prisluzil vespo Piaggio.

J. PAVLIN

KLIC V SILI

NOVO MESTO — V četrtek, 10. septembra, bo na vaš klic po telefonu 23-304 čakala psihologinja Irena Mohorovič.

Sejem v znamenju petstoletnice

V nedeljo so 17. sejem suhe robe v Ribnici obiskali ljudje iz vseh koncev Slovenije — Slavnostni govornik — minister za zdravstvo dr. Božidar Voljč

RIBNICA — Minulo nedeljo je bil v Ribnici že 17. sejem suhe robe, lončarstva in obrtnih dejavnosti. Zaradi bližine 23. oktobra in s tem dne, ko je natanko pred 500 leti cesar Friderik III. izdajo posebnega patenta Kočevcem in Ribničanom dovolil prosto trgovanje z njihovimi izdelki, med katerimi je bila tudi današnja suha roba, je bil letos sejem združen s počastitvijo spomina na navedeno visoko obletnico. Zato je bila otvoritev sejma tudi nekoliko bolj svečana kot prejšnja leta, slavnostni govornik pa je bil občan ribniške občine, minister za zdravstvo, dr. Božidar Voljč.

Sedeč po velikem številu ljudi, ki so se le v dopoldanskem, ampak tudi še v poznih popoldanskih urah minulo nedeljo gnetli po ribniškem trgu, polnem najrazličnejših stojnic, je letošnji ribniški sejem suhe robe nedvomno uspel. Zasluga za to gre v veliki meri vestnemu organizatorju sejma, Turističnemu društvu Ribnica. Za svečanejši ton sejma in številne prireditve, ki so ga napovedovale in spremljale, pa je poskrbel poseben občinski odbor, izbran za svečano obeležitev 500. obletnice izdaje patenta.

Dr. Božidar Voljč je o sejmu dejal, da se je ta med Slovenci že doobira utrdil in da zato pomeni lepo promocijo kraja, Ribničanom in sploh občine Ribnica od dolenjevaške lončarje pa tja do

Loškega potoka. »Sejem pomeni vsakoletno sejmsko prodajno promocijo njihovih tradicionalnih izdelkov, ki so se v 500 letih, kar je cesar na Dunaju Ribničanom s posebnim patentom dovolil trgovati z njihovo robo, poistovetili s pojmom Ribničana, šegavega, a bistrega posebnega, ki prodaja, kar lahko spretnostno in domišljivo iztisne iz tistega, kar ima njegova gorata in kamnita deželica,« je še dejal dr. Voljč.

Potem ko sta v imenu organizatorja in ribniške občine zbrane nagovorila predsednica ribniškega turističnega društva Vesna Lavrič in ribniški župan

500-LETNA IZNAJDLJIVOST RIBNIČANOV — Ribničani so se znali skozi stoletja, od pridobitve patenta v srednjem veku do današnjih dni, spremenjenim potrebam ljudi vedno prilagajati. Dokaz za to so še živa suhobarska obrt in dolgoletni ribniški sejni suhe robe. To je na letošnjem, že 17. sejmu poudaril tudi dr. Božidar Voljč, ki je dejal, da sta suha roba in lončarstvo izraz iznajdljivosti in prodornosti ribniških ljudi. (Foto: M. L.-S.)

Na Otočcu igralnica namesto bazena

Podpisana pogodba

NOVO MESTO — Pred kratkim so Krka-Zdravilišča in firmi Hit ter Hit Consulting iz Nove Gorice podpisale pogodbo o skupnem organiziranju igralnice na Otočcu. Namen igralnice je popestriti turistično ponudbo kraja, pridobiti zahtevnejše tuje goste in doseči ugodne poslovne rezultate.

Igralnica bo v Garni hotelu, in to v prostorih, kjer je sedaj bazen. Nared naj bi bila pred pomladjo prihodnjega leta, v njej pa bo zaposlenih 16 ljudi. Na Otočcu se nadejajo, da bo igralnica vsaj delno nadomestila izgubo prehodnih gostov. Otoška igralnica bo delovala kot poslovna enota Hita, vlaganja bodo v razmerju pol-pol, prav tako si bodo delili dobiček ali pokrivali izgubo.

A. B.

SPET PRODAJNA RAZSTAVA

ŠMARJEŠKE TOPLICE — V avli hotela bo do konca septembra odprta prodajna razstava slikarskih del Vinka Hrovatiča. Vabljeni!

ZADNJA VRTNA GARNITURA JE ŠLA V GRADAC — Tam smo na grajskem dvorišču poslivali propadajoči hlev, nagrado si je prisluzil domačin Silvester Jakša iz Gradca 111, ki nas je z Dolenjskim listom v roki v četrtek jutraj čakal pred vrati našega uredništva. »Bil sem pri zdravniku in prebiral 'Dolenjca', ko sem zagledal znano fotografijo, je dejal srečni dobitnik in od četrta tudi naročnik na Dolenjski list. Kot smo napovedali že prejšnji teden, bomo pozno poletje popestrili kar z dvema nagradnima igrama. Prav zaradi velikega zanimanja za skrivnostne fotografije smo se odločili z nagradno igro za dobre opazovalce nadaljevati tudi v prihodnje. Vrhni garnitur nimamo več, zato bomo tistemu, ki bo od četrta od 8. ure dalje prvi sporočil v naše uredništvo po telefonu 23-610 in je ali bo postal naročnik Dolenjskega lista, podelili denarno nagrado v višini 3.000 tolarjev. Slikali bomo strehe in dimnike in vaša naloga bo, da boste uganili, kje smo fotografijo posneli. Da bo naloga lažja, naj povemo še to, da ne bomo slikali stanovanjskih hiš, temveč javne stavbe. Veselo na delo in ne prezrite druge nagradne igre, o kateri pišemo na 3. strani!

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«!

O »ležečih policajih« — Kadrovska posojila na občini — Šentjernejski Kekci in Bedanci — Šmihelske katakombe — Psi v Loškem potoku — Semenski krompir iz Grma

Upokojenec Metod P. iz Šegove v Novem mestu se je po telefonu oglasil že v četrtek dopoldne. Cestnemu podjetju se zahvaljuje, ker so na cesti proti srednješolskemu centru v Šmihelu naredili asfaltne grbine (»strokovno« jim pravijo tudi ležeči policaji) in tako učinkovito omejili hitrost. »Se eno prošnjo imam: da bi na križišču na Šegovi, tam, kjer je ogledalo, naredili prehod za pešce. Tam gre vsak dan kakih 2.000 šolarjev v šole in domov in sedaj, v skrbi za otroke, jaz, stari dedek, zjutraj vstajam in usmerjam in urejam promet.«

Rajko Kirn z Ragovske v Novem mestu pa se sprašuje, kdaj bodo končno pokrpali luknje in jame na Partizanski cesti od novega mostu do IMV-ja in čez most na Glavni trg, kjer se ob dežju nabira voda, pešci pa so od nesramnih avtomobilistov deležni zastojnega prhanja. »Če bi župan ali predsednik izvršnega sveta hodila peš ali se vozila s kolesom tako kot jaz, bi bila ta stvar gotovo že urejena!« se je hudoval.

Pa ostanimo še na cesti. Boris K. iz Šentjerneja je v sredo, 2. septembra, doživel tole: peljal se je v koloni po ravni cesti blizu Šentjerneja, po kateri, kot pravi, bi se še stara teta s kolesom peljala 40 km na uro. Pa ga je policijska zaseda izločila iz kolone, češ da je vozil 52

km na uro namesto najvišje dovoljene hitrosti 50 km/h. Medtem ko se je pregovarjal s policistom, se je iz njegovega voki-tokija zaslišal glas drugega policista: »Ženska v zastavi se pelje 62 km/h. Vprašaj jo, če dela v trgovini Kekec, in če dela, jo pusti naprej.« Tako je tudi bilo, ženska res dela v Kekcu. »Jaz pa se sprašujem, kdo sem jaz: Pehta ali Bedanec, kajti Kekec očitno nisem. Mlademu policistu pa želim še veliko uspeha med domačini,« je končal Boris K.

Jožica Z. iz Novega mesta se sprašuje, kdaj bo končno prišla na vrsto za obnovu šmihelska osnovna šola. »Že pred 30 leti, ko je moj otrok hodil tja v šolo, smo plačevali samoprispevek, s katerim so zgradili šoli Grm in Bršlin, šmihelska pa ostaja ves čas enaka, se pravi neprimerna. Danes v to šolo hodi moj vnuk in če bo šlo tako naprej, bo v te šmihelske katakombe hodil še moj pravnuk, zlasti če bodo res novo šolo v Mrzli dolini gradili samo za 400 otrok.«

O privilegijih je govorila anonimna uslužbenka novomeške občine. »Funkcionarji so si lepo razdelili kadrovske kredite; 18. prošnje je bilo, so vse dobili samo ta višji, le dvema delavkama so nekaj dali, bolj za kamuflažo. Ti očitno bolj potrebujejo kredite kot mi, ki imamo po 25.000 tolarjev plače. Najprej so prav poceni kupili družbena stanovanja, sedaj jih bodo pa s krediti adaptirali. Prej ni bilo pravice, sedaj je pa še manj!«

Bralec iz Žužemberka« pa je pohvalil prijazno novo zdravnico v tamkajšnjem zdravstvenem domu. »Zadnjič je sama delala in sem čakal 4 ure, da sem prišel na vrsto, pa mi ni bilo žal. Naša nova doktorica si za pacienta vzame čas, se z njim pogovori, je prijazna in prijetna in že to na pol pozdravi.«

Ivan S. iz Loškega Potoka se hudoje nad ribniško občino, ki ne naredi reda pri psih oz. njihovih lastnikih. »Veliko je takih, ki ne plačajo svetinjske za psa, taki psi tudi niso pregledani in cepljeni in prav taki so pogosto ozvevani. Psa je treba privezati, druge pa naj lovci potolčejo!« je hval Ivan.

Bralica iz Dolenjskih Toplic se je oglasila zaradi kritike tamkajšnje šole. »Morda res ni tako urejena, kot je bila prej, ko sem še jaz hodila v šolo in se ni

smo smeli nobene stvari dotakniti; je pa danes odnos učiteljev do učencev neprimerno bolj in prijaznejši. Starši smo danes z vodstvom in učitelji zelo zadovoljni.«

Kavškovi iz Grma pri Radohovi vasi so sporočili, da je debeli krompir, ki je bil naslikan v našem časopisu, in tudi tisti, o katerem so pisali v Slovenskih novicah, zrasel iz njihovega semena. Kavškovi so znani in veliki pridelovalci semenskega krompirja, letos ga imajo kar 7 različnih sort.

Bralka iz Črnomlja je povedala, da je ponujanje raznih artiklov po hišah, kar gre nekaterim tako v nos, nič ne moti.

To telefonsko dežurstvo pa se je končalo z isto temo, kot se je začelo: z asfaltnimi grbinami ali »ležečimi policaji«, le da jih tokrat A. P. iz Adamičeve v Novem mestu ni hvalil, tako kot jih je na začetku upokojenec Metod. »Nisem proti takemu načinu, vendar tam, kjer je to res potrebno, poleg tega naj bodo te ovire narejene strokovno, da ne bodo delale škode na avtu. Na Adamičevi, na ovinku, kjer že tako nihče ne divja in kjer je sploh malo prometa, so postavili tako visoke grbine, da vsakič ko zapelješ čeznje, trpijo amortizerji, pa če pelješ samo 5 km na uro! Stvar je taka, da bi morali postaviti tablo z napisom: Voziti na lastno odgovornost! Ali pa naj bi po cesti raje nasipali žebnje in se kmalu ne bi tam nihče več vozil. Tam, kjer bi grbine res morali postaviti, na cesti z Grma, ki pelje tik ob šoli in kjer IMV-jevci divjajo, jih pa ni.«

A. B.

discoleka
kosov hram
Gornje Vrčpolje

v petek 11. septembra ob 21. uri

POP DESIGN

Kulturna bisera sredi vinogradov

Podružnični cerkvi na Stražnjem Vrhu in v Naklem sta kulturna spomenika, ki si v prihodnje zaslužita večjo pozornost kot doslej

STRAŽNJI VRH, NAKLO — Pretekli teden sta Marinka Dražume-rič z novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine in Marko Butina iz Restavratorskega centra Republike Slovenije predstavili podružnični cerkvi sv. Nikolaja na Stražnjem Vrhu in sv. Jakoba v Naklem pred predmet restavratorska dela, ki so jih opravili tudi z veliko pomočjo in naklonjenostjo domačinov ter črnomaljskega župniškega urada. Delo je finančno podprlo v glavnem republiško ministrstvo za kulturo, nekaj pa so primaknili tudi iz črnomaljskega proračuna.

Čeprav sta cerkvi blizu, pa je med stenskim poslikavama že na prvi pogled velika razlika. Poslikava v Naklem je aristokratska in kaže na to, da je bil naročnik pripravljen odšteti veliko denarja za dobrega mojstra, medtem ko je poslikava na Stražnjem Vrhu ljudska, prešerna. Slikar ni spoštoval nobenega pravila. Cerkev sv. Nikolaja se prvič omenja leta 1526 v popisu proturtureške davka. Nad vhodom v cerkev pa sta zapisani letnici 1709 in 1711, ki pričata o barokizaciji. Cerkev je rezultat 700-letnega stilskega, umetnostnega, arhitekturnega razvoja. Pozidana je bila v treh delih in obdobjih: ladja v začetku 13. stol., prezbiterij v začetku 18. stol., lopa pa leta 1856. Povod za restavriranje cerkve je bil strop iz začet-

ka 17. stol., ki velja za najbolj na jugovzhod Evrope pomaknjen lesen kasetriran strop in je eden redkih v Sloveniji. Motivi rož, sadja, ptičev in monštranc so slikani prostoročno, žal pa se zaradi vlage niso ohranile vse kasete. Oltar je bil narejen v delavnici Jerneja Jereba. Prezbiterij ni bil poslikan. Na severni notranji steni ladje so se ohranili le ostanki križev in zvezd, na južni pa ornamentalni vzorci. Bolj zanimiva je poslikava zunanjih sten. Na severni je velika slika sv. Krištofa, zavetnika popotnikov in enega od 14 priprošnikov v sili. Po oblačilih so ugotovili, da gre na Stražnjem Vrhu za eno najstarejših upodobitev tega svetnika v Sloveniji.

Medtem ko bo cerkev na Stražnjem Vrhu dokončno urejena letošnje jesen, pa v cerkvi v Naklem, kjer potekajo restavratorska dela že nekaj let, ne bodo zaključena vsaj še dve leti. Cerkev sv. Jakoba je prvič omenil Valvasor leta 1689, medtem ko so restavratorji odkrili v omet vtisnjeno letnico 1490, poslikava pa stilo sodi v leta 1465 do 1470. Gre za kvalitetno gotosko poslikavo, žal ohranjeno le v prezbiteriju, medtem ko je bila zaradi predelav na slavoločni steni v ladji uničena v preteklem stoletju. Tako so ostali le fragmenti. Svoje pa je opravila tudi vlaga. Zato pa so restavratorji toliko bolj ponosni na de-

KAKO SO RESTAVRIRALI — Ko bodo zaključena restavratorska dela v podružničnih cerkvah na Stražnjem Vrhu in v Naklem, bodo Črnomalci lahko zares ponosni nanju. Da pa je delo restavratorjev težavno in natančno ter zahteva veliko časa, je še posebej ob sv. Krištofu razlagal akademski slikar in restavrator specialist Marko Butina. (Foto: M.B.-J.)

lo, ki so ga opravili v prezbiteriju, kjer so na visoki umetniški ravni upodobljeni prizori iz Kristusovega življenja ter tudi majhna klečča človeka, najbrž donatorja.

M. BEZEK-JAKŠE

Halo, tukaj je bralec Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluzhni vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluzhnil.